

Justiția, Poliția , Siguranța - II -

Nov.1936 - 1937 - 1938 -

Documentele în ordinea introducerii pe calculator :

Gvern Tătărescu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 15 nov.'36 - apr.'37

VVSassu -Justiție

D.luca / Gh.Tătărescu -Interne

1. **Em.Slătineanu** (PNL) , discurs la Mesaj, Senat , 23 nov.'36 [▣ Justiția, Magistratura](#)
2. **dr.Mircea Isăcescu** (Frontul Românesc) , la Mesaj, Cameră , 24 nov.'36
[▣ Româнизarea administrației](#) [▣ Justiția](#) [▣ Legislația](#)
3. **Iosif Willer** (P.Maghiar) , discurs la Mesaj , 25 nov.'36
[▣ Autoritățile de ordine și minoritarii](#) [▣ Ministerul de Interne](#) [▣ Interzicerea Congresului P.Maghiar](#)
4. **N.Iorga** (PND) , discurs la Mesaj, / **Internele / Justiția / Senat** , 27 nov.'36
[▣ Ministerul de Interne](#) [▣ Justiția](#) [▣ Ardeleni - regăteni !](#)
5. Comunicări și dezbateri în Parlamentul românesc. 4, 8 decembrie 1936.
"Cazul Ostrowski" / relațiile cu Rusia / Basarabia / Cenzura /
Pamfil Șeicaru , **Aurelian Benteoiu** (subsecretar de Stat Interne) ,
O.Goga (PNC) , **Armand Călinescu** (PNT) , **Gh.Brătianu** (PNL-2)
6. **Incident diplomatic : ambasadori străini la înhumarea lui Moța și Marin** , 13 febr.'37
Armand Călinescu (PNT) , Comunicare , Cameră , 16 febr.'37
Declarații , la **Sumar** , Cameră , 17 febr.'37
Octavian Goga (PNC) **Pamfil Șeicaru** ("Curentul")
I.Modreanu (Fr.Românesc -Vaida) **Gr.Iunian** (PRȚ)
Gh.Brătianu (PNL-2) **C.Argetoianu** (Liga Agrară)
Grigore Gafencu (PNT -senator)
Răspunsuri : **Gh.Tătărescu** (prim-ministru) ; **Ion Inculeț** (vicepreșed.al Cons.) ,
Aurelian Benteoiu (subsecretar de Stat) , **Dimitrie .Iuca** (ministr.Interne)
7. **Codul justiției militare** // Expunere de motive ; Legea// 9 mart. 1937
G-ral Paul Angelescu (ministru Apărării Naționale) ; **NCPopescu** (Raportor)
[▣ Importanța justiției militare](#) [▣ Istoricul și evoluția Codului](#)
[▣ Competența și a justiției militare](#) [▣ Siguranța națională](#) [▣ Justiția militară în alte țări](#)
[▣ Noul cod militar românesc](#) [▣ Organizare , competență , procedură , infracțiuni și pedepse.](#)

Guv.Tătărescu . Vacanță parlamentară . Succesiunea. Alegeri , 1937

VVSassu - Justiție

Rich.Franasovici -Interne

8. **Gh.Tătărescu** , **Expozeu** , șed.CC al PNL ,/ **4 ani de guvernare** / 2 nov.'37
/ **Jandarmeria / Justiția** /
9. **R.Franasovici** (ministr.Interne) , **Circulare** 3 dec.'37
/ **Menținerea ordinii și legalității în campania electorală și la alegeri** /
/ **Însărcinarea lui Gabriel Marinescu cu ordinea în alegeri** /
- [▣ Iul.Maniu](#) , discurs electoral / abuzurile din campanie / Camarila / Brașov, 5 dec.'37
(**discurs lipsă ; cenzurat , nepublicat , declanșează polemici și reacție dură**)
10. **Întrunirea PNT** din sala " Marna" , zădărnicită , duminicădimineața , 12 dec.'37
Lupu, Filipescu ; Maniu : despre măsurile polițienești .
/ **Reintroducerea stării de asediu / Gabriel Marinescu ::jandarmi,poliție, armată /**
11. **CZCodreanu** , **Un protest public**./ **în apărarea lui Maniu** / 14 dec.1937
12. **dr.Lupu** - un interview (luat de **Gh,Dinu**) 14 dec.'37

/ **Manifestația de la Marna / Intervenția jandarmeriei , poliției, armatei /**

Notă : V.Serdici -arestat pentru **lèse majeste"**

▫ Campania electorală, represiunile.▫ Defăimătorii lui Maniu ▫ Inconștiența și atacurile lui Tătărescu
▫ Consecințele alegerilor silnice ▫ Spargerea unității sufletești ▫ Pericolul dictaturii interne .

13. **Alex. Vaida -Voevod, Memorii**, vol III , **Retrospectiva interbelică** , [1945]retro '

/ **Siguranța / Justiția /**

- a) Informatorii regelui ▫ Poliția și Siguranța ▫ Mișcarea codrenistă
b) Justiția ▫ Procesele contra legionarilor .▫ Răcire relației Vaida -Codreanu
▫ Atentatul contra lui C.Angelescu ▫ Macedonenii legionari ▫ Nae Ionescu
▫ Necesitatea instituției Siguranței

Guv.Goga . Armd.Călinescu (Interne) ;Rădulescu -Mehedinți (Justiție) , 28 dec.'37 - 9 febr.'38

Atenție LD : vezi activitatea **Poliției, Siguranței, Jandarmeriei** : la **fișier Guvern Goga**
supravegheri telefonice ; rapoarte ; arestări s.a.

- 14.a. **Armand Călinescu** , Însemnări ... / **audiențe la Rex** / 25 ian.'38
/ **Plan electoral / Declinul partidelor / pericol G de F / Anarhia electoratului /**
14.b. **Telegrama cifrată a g-ral Bengliu** , 4 febr.'38
/ **supraveghere și carantină politică pentru legionari /**
15. **CZCodreanu** , guvernul Goga -Cuza , **represiunea legionarilor** , 1-4 febr.'38
/ **arestări / concedieri /**
16. **Ordin către inspectoratele de jandarmi** , 5 febr.'38
/ **lagăre de internare pentru legionari, comuniști, sectanți /**
17. **CZCodreanu** , **Circulare** , / **represiunea legionarilor /** , 5 - 8 febr.'38
18. **Ordin: retragerea din propaganda electorală** , 8 febr.'38

Guvern Miron Cristea 11 febr. - 30 mart. '38
Armand Călinescu Interne
Mircea Cancicov ad-interim Justiție

- 19 **Constituția " Carol II "** , 20 febr.1938 ; promulgare , 27 febr.'38
/ **drepturile și datoriile românilor / atribuțiile organelor de ordine /**
/ **organizarea justiției /**
20. **Subsecretariatul de Stat al Poliției, Siguranței și Jandarmeriei** , **Expunere** ,
[**LD : prescurtat PSJ -Opis**] 16 febr.'38 - 20 martie '39
Calendar represiune : 16 febr.- 28 mai '38 Doc.integral - **fișier G de f- -I -bis**
/ **descinderi, percheziții, arestări, internări de legionari /**
/ **arestarea lui CZCodreanu /procese / prima condamnare / a doua condamnare /**

Guvern Miron Cristea - II - 30 mart.1938 - 31 ian 1939
Armand Călinescu - Interne
Victor Iamandi - Justiție

- 21.a. **C.Z.Codreanu, Scrieri, documente** .Antologie Sfințescu.
/ **Codreanu >lorga** (mart.'38) / **Arestarea** (17 apr.'38) / **Jilava** (însemnări)
/ **Procesul** (23-25mai'38) / **Interogatoriu** / **Acuzarea / Apărarea / CZC-autoapărare**
/ **Martorii / Pledoariile apărării** :Lizetta Gheorghiu, C.Hentzescu, Horia Cosmovici
/ **Sentița / Închisorile** Doc.integral : **G.de F - XI**
21.b. **Constantin Papanace** , **Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană** ,
[Mss, Buchenwald , februarie 1943] , Biblioteca Verde, nr 24, Salo , 1984.
/ **Lovitura de Stat a lui Carol / Ultima întâlnire cu Codreanu**
/ **Marea prigoană = bătălia decisivă / Ofensiva lui Armd. Călinescu**
/ **Arestarea lui Codreanu / Procesul și sentița**
/ **Guverul versus legionarii : jocul de-a șoarecele și pisica**
/ **"Prietenii " Legionii anihilați : Nae Ionescu , MManoilescu**
/ **Linia "eroică" : evadații prigoanei / Psihoza " mușchetărească"**

- / Alecu Cantacuzino prof. Vasile Cristescu ...
 / Arestarea lu Cantacuzino ... Asasinarea Căpitanului... Asasinarea prof. Vasile Cristescu
 / Horia Sima părăsește țara / drumul " FĂRĂ CĂPITAN " Doc.integral : G.de F - XI
22. Carol II , Însemnări zilnice, 18 -26 mai '38
Armand Călinescu , Însemnări , 23 - 30 mai
 / procesul Codreanu - în atenția / reflexii după proces / măsuri /
23. **J.V.Micescu ? Istr. Micescu ? Călinescu ?** Istoricul Gărzii de Fier , mss , 15 febr.'38 retro'
 [LD: prescurtat **JVM**] **Sinteză : 1920- 1938**
 ▫ Acordul de la Munchen. Criza cehoslovacă , implicații pentru România , sept. oct.'38
 / legionarii / comuniștii /
 ▫ **Carol II** : turneu diplomatic : Londra, Paris, **Berlin**... 13 nov.'38
 / **Carol II -Hitler** : chestiunea legionarilor /
24. **Asasinarea lui CZCodreanu și a grupului de 18 legionari** , 28 ; 29 / 30 nov.'38
 / **Atentatul** împotriva rectorului Ștefănescu Goangă / întoarcerea lui Carol /
 / **Ordinele g-ral I.Bengliu** / **Transferul** legionarilor de la R.Sărat / **Asasinarea** grupului /
25. **Rapoartele** miniștrilor **Guvernului Miron Cristea** , pe anul 1938 :
IPSS Miron Cristea (Guvernul) ; **Victor Iamandi** (Justiție)

Guvern Miron Cristea	- III -	1 febr.'39 - 6 martie '39
Armand Călinescu	- IV -	7 mart - 21 sept.'39

26. **Demisia și reconstituirea Guvernului** , emanație a FRN , 1 febr.'36
Armand Călinescu -Interne ; **Vict. Iamandi** - Justiție
27. Declarația -program a noului guvern , 8 febr.'39
Vict.Iamandi -Justiție
28. **Al.Rosetti** (raportor),Proiectul de Răspuns la Mesaj,Adunarea Deputaților,13 iun.'39
29. **I.Jerca** (ex-țărănist ? FRN de Gorj, Intelectuali), la Mesaj, Cameră , 24 iun.'39
30. **Victor Iamandi** (ministr.Justiției),**Concluzii** la dezbaterea la Mesaj, **Senat** , 28 iun.'39
 / **Guvernul** :salvatorul ordinii publice și existenței Statului ; așezarea Statului pe noi baze ;
 marea operă : realizările ministerelor / **Ministerul de Interne** / **Ministerul Justiției** /
- 31.

Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 15 nov.'36 - apr.'37

1.) Em. Slătineanu (PNL) , discurs la Mesaj, Senat, 24 nov.'36

Grig.Gafencu - intervenție polemică .

(D.S ., MO 4, șed. din 23 nov.'36 , p. 25- 27)

[**LD** : este un eminent jurist] **Doc.integral** - fișier PNL XI

[-----]

Slătineanu / 23 nov.'36

▫ **Justiția, Magistratura**

Nu văd un cuvânt în **Raportul la Mesaj** , în ceea ce privește **magistratura** .
 Venind în contact zilnic cu această **ramură de elită** a activității noastre sociale ,
 să-mi dați voie să vă spun , că **mulțumirea mea nu este totdeauna deplină** .

!) Magistratura la noi nu poate fi acuzată de o anumită înclinație politică ,
 cum se găsește **astăzi magistratura franceză** , față de diferitele curente politice
 care străbat Franța , de la un capăt la celălalt .
 Francezii acuză pe **judcătorii lor de a fi bonapartiști, legitimiști** ,
 de a nu fi totdeauna republicani .

)! La noi , nu ! La noi, în ce privește politica se individualizează ...

- **Ioan Damian** : Atâta ne-ar mai trebui ! **Am băgat destul biserica și statul.**
- **Slătineanu** : Și această individualizare , denotă că **conștiința judecătorului nu poate fi întinată de o anumită ideologie politică ,**

)! **Însă poate fi atinsă de o anumită parțialitate , care nu este spre cinstea celui ce este chemat să aplaneze diferențele și să aplice pedepsele pentru infracțiuni.**

[LD : atât am din discursul lui Slătineanu]

Slătineanu / 23 nov.'36

2.) **dr.Mircea Isăcescu (Frontul Românesc -Vaida) , discurs la mesaj, 24 nov.'36**

(DAD, MO 4 , șed. din 24 nov.'36 , p. 32- 37)

[LD : deputat de Constanța ; **ex- țărănist , ex lupist , ex-țărănist fără Lupu ,** proaspăt convertit la **Frontul Românesc** . Ca parlamentar al Frontului ... încearcă și el să prezinte doctrina noii formațiuni . Trei componente sunt precizate : **pro-carlism, " numerus valahicus" și ... antipartidism .**

În rest ... un amestec de țărănism radical , alături cu naționalism]

Doc.integral , fișier **Frontul Românesc I**

[-----]

▣ **Românizarea administrației**

▣ **Justiția** ▣ **Legislația**

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

▣ **Românizarea administrației**

)! " **Eu nu văd posibilă o românizare cu actuala lege administrativă .**

Legea administrativă , cu alegeri de consilii comunale în orașe cu populație minoritară, va da un consiliu minoritar , va da un primar minoritar.

)! **Ce este mai logic și mai firesc decât ca ei să încurajeze elementele lor , pentru că ei sunt în majoritate și prin urmare vor lua totdeauna măsuri administrative în contra timidelor elemente românești , care vor încerca să pătrundă în aceste cetăți din mijlocul Țării Românești , însă încăpute pe mâna minorităților , grație împrejurărilor.**

" Prin urmare, **noi înțelegem ca să transformăm** - și din alte motive , printre care **despoliticianizarea satelor** - pe primar, care este **capul unei clici politice și**

)! **care nu face deloc acolo administrație ,**

ci **numai favoruri pentru partizanii care l-au sprijinit să ajungă primar ;**

să transformăm primarul într-un magistrat administrativ , care să nu execute decât comandamentele superioare ale neamului nostru românesc.

În cadrul legilor , el să discute deciziunile consiliului ales, cu privire la buget, primarul rămânând un funcționar de carieră , un magistrat administrativ.

Numai în felul acesta credem că vom despoliticianiza , de o parte, satele,

iar pe de altă parte, **vom ajunge să românizăm ,** treptat , treptat ,

aceste citadele ale orașelor minoritare , înfipte în trupul poporului românesc. "

[-----]

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

▣ **Justiția**

▣ **Legislația**

Se proiectează măsuri pentru **apărarea patrimoniului public** și pentru **reglementarea regimului presei.**

)! **Necontestat , una din racilele care a creat o stare de adâncă nemulțumire ,**

atât pătura rurală , cât și în cea orășenească ,
este lipsa unei dreptăți egală pentru toți și lipsa , de multe ori, a elementelor de cinste.
" **Frontul Românesc** înțelege ca pentru acele abateri **care pun în pericol
siguranța țării și a neamului nostru,** cât și pentru alte abateri mai grave ,
să se introducă pedeapsa cu moartea ,
chiar dacă este nevoie de modificarea Constituției " [-----]
M.Isăcescu / 24 nov.'36

3.) **Iosif Willer (P.Maghiar) , discurs la Mesaj, Cameră , 25 nov.'36**

(DAD, MO 4, șed. de miercuri, 25 nov.'36 , p. 46 - 51)

- ▣ **Autoritățile de ordine și minoritarii**
 - ▣ **Ministerul de Interne** ▣ **Interzicerea Congresului P.Maghiar**
-

Iosif Willer / 25 nov.'36

- ▣ **Autoritățile de ordine și minoritarii**

" **Învățătorul** de la țară, **funcționarul** subaltern sau **jandarmul**

)! **nu au simțul de judecată față de slova scrisă.**

Jandarmii...

)! " **Fiecare se consideră ca mântuitorul țării, și, fără simțul criticii,** primește acuzațiile, iar **jandarmul** ale cărui **atribuțiuni de ordine sunt foarte necesare** și pe care ,
cu simțul nostru cetățenesc disciplinat , **suntem gata să-l ajutăm,**
deține o autoritate atotputernică în toate împrejurările vieții sociale, culturale.

)! **Fără pregătirea specială , fără judecata necesară și, în aplicarea metodelor cunoscute,**
nu cunoaște nici o limită.

" Nu există nici un motiv serios care ar pretinde acestea . Din contră, **un om inteligent cu
intenții bune, poate atrage minoritățile , și , pe lângă acest fapt,**
poate asigura **ordinea și armonia sub toate raporturile sociale.**

Ex.pozitiv : Brașovul .

Vă dau numai un singur exemplu : **dl prefect al Brașovului.**

Brașovul este unul dintre centrele cele mai delicate , unde conviețuesc 3 popoare,
deci **se pot ivi numeroase ocazii pentru o atmosferă neprielnică**

)! **și totuși, dl prefect , cu simț de tact , asigură pacea și liniștea**

și noi avem o nespusă bucurie ca, de la tribuna țării,
putem aduce omagiul de recunoștință muncii sale, demnă de remarcă ,
și o facem fără părtinire ,pentru a vă păstra deplina noastră obiectivitate.

[-----]

Iosif Willer / 25 nov.'36

- ▣ **Ministerul de Interne**

- ▣ **Interzicerea Congresului P.Maghiar**

[LD : este evident **că ține discursul nu numai pentru Parlament,** ci pentru **sensibilizarea
opinii publice externe .** Despre **cauzele neîncrederii** românilor în acțiunile minorității
maghiare , nici un cuvânt !

)! " **Onoratul guvern, în loc să ne ia apărarea , cade și el victimă opiniei generale și,**
în măsurile sale, se manifestă o neîncredere dureroasă.

)! Nimic nu dovedește mai mult **dezorientarea și neîncrederea** decât faptul că
chiar și **adunarea generală din acest an a Partidului Maghiar , a fost oprită .**

)! **Ministerul de Interne nu știe** că congresele partidului nostru

au fost totdeauna caracterizate de ordine și de disciplină exemplară .

)! Cuvântări fără răspundere nu s-au ținut nici o dată,
și nici nu am primit reproșuri pentru astfel de fapte și încercări.

)! Îi asigur pe onoartul guvern că adunarea noastră nu ar fi periclitat ordinea publică ,
nici liniștea generală . [LD **Atenție la proces de intenție !**]

) : **Când , însă ni s-a interzis congresul**, tot atunci în Capitala țării, și în centrele de la țară
celelate partide au mișcat mase considerabile , au aranjat manifestații ,
e firesc că acest tratament deosebit a stârnit amărăciune și indignare . "

I.Willer / 25 nov.'36

4.) **N.Iorga** (PND) , discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36

(D.S. , MO 6, șed. de vineri, 27 nov.'36, p. 77- 86)

[-----]

- ▣ **Ministerul de Interne**
- ▣ **Justiția**
- ▣ **Ardeleni - regăteni !**

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ **Ministerul de Interne**

[**Inculeț / luca**]

[LD : scurt, sec și fără echivoc : **un minister care aproape nu exista , care trebuia creat !**]

" La Interne sunt **grajdurile lui Augias** , pe care le poate curăța ,
cu fonduri secrete cu tot, numai un ministru bine asigurat de la început,
care să fie așa **încât să terorizeze pe toată lumea ;**
numai acela poate **să vie cu mătuoiul cel mare** ,
ca să facă să iasă pe uși și ferestre
toți paraziții încuibăți de atâta vreme într-un minister .

care , o spun din experiență, **aproape nu există.**

" **Adevăratul ministru de Interne trebuie creat de acum înainte ,**
ministerul funcționarilor devotați, bine pregătiți,

care să lucreze **ca o mașină perfectă** , cum funcționează **o ghilotină** .

Cine bagă acolo degetul, capul, să ajungă degetul ori capul tăiat , în paner , imediat .

Așa se guvernează în timpurile de azi o țară.

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ **Justiția**

[**Valer Pop /**]

" **Ministerul de Justiție** a dat **codurile** așteptate de atâta vreme.

Bune, rele, cu articole care se pot schimba, **codurile acestea le avem.**

Încetează rușinea de a vedea că , într-o anumită provincie se judecă după anumite legi,
în alta, după altele .

[**Romulus Boilă...**

)! Acum , **un jurist, de o mare nobleță de cugetare** , care este și profesor
universitar la Cluj, d-l Romulus Boilă , spune că

și **dacă d-lui a făcut ceea ce a făcut, legile ungare îl garantează !** (**ilaritate**)

" Singur faptul acesta arată **în ce stare era justiția din țară** ,
atâta vreme **cât nu aveam curajul să impunem legile noastre.**

)! " **Se judeca după Harmenopol în Basarabia, după concepțiile lui Iosif al II-lea în Bucovina,**
și după **Jus Tripartitum** al lui Verbo"czy , frecat cu puțin austriacianism la Budapesta ,

în ce privește **Ardealul**.

)! " **Iar legile cele mai formaliste , cele medievale, cele mai înapoiate ,** acelea care garantau unui om dibaciu toate mijloacele de a scăpa, **sunt legile " occidentale " ale Ardealului**, pe care , **din fericire, legile acelea străine , le-am înlăturat , pentru a crea o legislație unitară, de la un capăt la celălalt al țării ."** (**aplauze îndelung repetate**)

N.Iorga / 27 nov.'36

▫ **Ardeleni - regăteni !**

" **Putea să se ducă ministrul** care era atunci la Justiție , **d-l Valer Pop** , pentru mine o veche cunoștință , și poate și o viitoare cunoștință intimă (**ilaritate**) **putea să se ducă în străinătate și**

)! **să sugereze unele cărți contra României ,** ca aceea pe care acum câteva ceasuri o denunțam la Academia Română , a unui german , carte tipărită la Muenchen, [**LD : nu știu despre ce carte este vorba**] în care se spune că în România, de la război încoace, există doar un singur lucru :

)! **cearta , o " Auseinandersetzung " dintre Ardeal și Vechiul Regat ,** fiindcă în Ardeal se găsesc **oameni de înaltă cultură ,** de un mare **simț de responsabilitate , de o perfectă consecvență** - se numește și cel care a ținut cel mai mult să i se dea acest certificat - [**LD : probabil Maniu**] -

iar aceștia se luptă cu niște **orientali spoiiți , incapabili de o concepție modernă ,** și , de câte ori se întâmplă ca acești orientali , care suntem noi , să fie la guvern ,

)! **de atâtea ori opinia publică trebuie să osândească România "**

" În loc să faci așa ceva , d-le Valer Pop, **te-ai pus în serviciul acestei țări,** cu Vechiul Regat cu tot, care v-a dat carte , v-a dat încredere , v-a dat oaste, v-a dat victoria, și **ne-ați dat în schimb inima voastră ,**

)! **pentru a nu ne-o retrage pe motive de partid în fiecare moment (aplauze puternice)** d-ta te-ai pus în serviciul Țării , cu Vechiul Regat cu tot, și ai făcut să biruiască o concepție , care este bună pentru toți , și nu ne umilește nci pe noi, de aici. (**vii aplauze**)

" **Țara care are jurisconșulți ce pot fi alături de cei mai mari jurisconșulți din Europa** - avem și aici pe acești câțiva foști mari magistrați -

Țara aceasta nu merită ofensa inconștienților de la noi sau din străinătate.

Opera săvârșită poate să fie susceptibilă de corectare , și va fi corectată, dar baza rămâne. Ani de zile ați lucrat cu jurisconșulți care sunt oameni eminenți, și eminenți cugetători și ați alcătuit aceste Coduri. Puteați foarte bine să vorbiți și de așa ceva în **Răspunsul la Mesaj** ; dar , cum văd, această funcțiune îmi revine mie și eu o îndeplinesc după puteri ." (**ilaritate**)

N.Iorga / 27 nov.'36

5.) Comunicări și dezbateri în Parlamentul românesc. 4, 8 dec.'36

Pamfil Șeicaru , **Aurelian Bentoiu** (subsecretar de Stat Interne) , **Armand Călinescu** (PNT) , **O.Goga** (PNC) **Gh.Brătianu** (PNL-2)

"Cazul Ostrowski! " ; Relațiile ruso-române ; rigorile și ravagiile cenzurii . (DAD, MO 7, șed. din 4 și 8 dec. '36, p. 131-139)

Supratitluri , sublinieri, colorări, LD . **Doc integral -fișier Cultură , Presă IX**

A. **Șeicaru** (Comunicare)

▫ **Nota din " Curentul " ; Ravagiile cenzurii**

▫ **Absurditatea cenzurării ; Tactica struțului.**

B. **Bentoiu** (Răspuns)

▫ **Comunicarea lui Șeicaru : Competența ministerului de Externe**

- ▣ Necesitatea cenzurării propagandei sovietice.
 - ▣ Competențele cenzurii
 - ▣ Rigorile cenzurii [Bentoiu, Hotineanu]
 - C. Șeicaru / Replică /
 - George Fotino, Armand Călinescu, A.Bentoiu / intervenții
 - D. Oct.Goga / cenzura ! /
 - Bentoiu , Călinescu - intervenții
 - ▣ Regimul cenzurii .
 - ▣ Confiscarea cuvântării lui Maniu !
 - ▣ Constituția : libertatea parlamentară
 - / Parlament : libertatea deplină ; iresponsabilitate
 - / Presă : libertate controlată ; responsabilitate
 - E. Gh.Brătianu / comunicare la "Sumar" /
 - ▣ Asocierie la Comunicarea lui Șeicaru
 - ▣ Echivocurile Moscovei acoperite de cenzura românească ?
 - ▣ Eroarea subsecretarului de Stat Bentoiu.
-

Șeicaru / 4 dec.'36

*Nota din " Curentul"

▣ Ravagiile cenzurii

[LD : 14 sept. 2003 .E pisodul este destul de ... enervant, greu de scris încât să se înțeleagă, încât am folosit și eu culori : **albastru pentru textul apărut** , **gri pentru cel cenzurat**. Dar cum îl voi putea reda în carte ? Vom vedea...

LD o precizare : **textele din Monitorul Oficial nu puteau fi cenzurate, De aceea Șeicaru aduce cazul în parlament.**]

" D-lor deputați, **m-am simțit obligat** față de această manifestare neașteptată și în deosebi de plăcută și de liniștitoare pentru îngrijorările noastre - veți vedea dvs ulterior legitimitățile îngrijorărilor noastre - de a publica **o notă de comentariu** .

V-o citesc în întregime și vă iau pe dvs drept judecători , dacă în cuprinsul acestei note dictate de mine și apărută în ziarul "**Curentul**" , există o singură frază , un singur cuvânt , o singură silabă numai, în care nu s-a **respectat suficient acea cuviință** care trebuie s-o avem față de **reprezentantul unui Stat** cu care ne găsim în raporturi de bună vecinătate . **lată nota**

< **DI Mihail Ostrovski**

un articol

"Zorile" **Acest articol reflectă un optimism pe care nu-l împărtășim** [**Atenție LD !**] **situațiunea internațională , ca temperatură a păcii.**

DI Ostrovski , după ce vorbește de fruntariile României în cadrul Micii Înțelegeri scrie :

" Sprijinindu-ne pe marea Franță idealului de pace și de umanitate

Mica Înțelegere răspunde astăzi tuturor veleităților de agresiune

cuvintele bărbătești rostite de omul de Stat român

Partidului Național -Liberal , CIBrătianu : <pe aici nu se trece ! >

Foarte frumos. Suntem de acord. Articolul continuă :

< **Foarte frumos : dar dacă acestea sunt sentimentele țării pe care o reprezintă d-l Ostrovski , în locul atâtor cuvinte ar fi fost mai bine** [**Atenție LD !**] **ca Sovietele să ofere României mai puține prilejuri de neîncredere.** >

[Cenzurat :]

articolul publicat de ministrul Sovietelor

o singură semnificație : că implicit integritatea hotarelor

însemnează și recunoașterea intangibilității hotarelor noastre de la Nistru

- vorbim de o recunoaștere fățișă nu de una lăsată la subtilitatea de interpretare a definițiunii agresorului, controversă

un sentiment de incertitudine corolarul firesc al echivocului .>

)! Pasagiul acesta a fost cenzurat .

)! Mă rog, este ceva **subversiv**, ceva **ofensator**, în el ? Mai departe am spus :

< Nădăjduim o prefață la o precizare a întârziat suficient de mult .>

Și acum vine un alt pasaj iarăși suprimat :

[Cenzurat]

< Care să legitimizeze din partea noastră **suspiciunea** în ceea ce privește conținutul de sinceritate a **declarațiilor ce se fac cu ocazii festive**. >

Mai departe am spus : <Raporturile de prietenie implică și **o precisă delimitare a suveranității Statelor** ce se găsesc **în raporturi de amicitie** >

- cum este cazul, cel puțin principal, cu Rusia .

[Cenzurat]

< Este foarte probabil , că **ministrul Sovietelor, dl. Ostrovsky** , va fi desprins acest adevăr , care , de altfel, nu avea nevoie de trecere de atâta timp , ca să impună chiar și unor nebulose, **concepțiunea de drept național burghez are hotărnicii verticale** , adică **Statul formează un întreg** , în care **se contopesc diferențierile de clase**, care sunt de strictă interpretare internă.

Concepția sovietică , în raporturile dintre State , **este pe planul orizontal** .De aici **internaționala proletariatului** , pentru realizarea **republicii universale sovietice**. >

Pasajul acesta a fost scos.

< A stabili raporturi de drept internațional , în cadrul concepțiunii naționale a Statelor, înseamnă implicit că **renunți la viziunea orizontală** .>

Și acum urmează un pasaj care a fost iarăși tăiat , **pentru care militează Cominternul** .

- **Octavian Goga** (PNC) :)! " Nu se poate scrie despre Comintern. Este tabu ! "

- **Pamf.Șeicaru** : < **Repetăm** , însă, că luăm act cu plăcere de articolul d-lui Ostrovsky, în măsura în care **acest articol prefațează o concesie față de concepțiunea noastră de Stat , și așteptăm urmarea**. > **Acest ultim rând a fost tăiat** . " [-----]

Șeicaru / 4 dec.'36

▣ Absurditatea cenzurării

▣ Tactica struțului.

A fost surprins că i-a fost cenzurată Nota .Credea că este o simplă scăpare din vedere.

Și-a adus aminte de **o anecdotă** : odată, președintele francez **Fallières**, trecând pe **un coridor la Ellysée** , a **văzut o santinelă** și l-a întrebat **ce consemn are**. Santinela i-a spus că **păzește coridorul** .Interesându-se, președintele a aflat că , **pe vremea mareșalului MacMahon fuseseră vopsiți pereții culoarului și santinela fusese pusă acolo, pentru aceasta. (!)**

)! "Ei bine, se prea poate să fi rămas vreo santinelă , **un consemn uitat și la cenzură**

și **rog pe dl. ministru de Interne [D.luca]** și pe **dl subsecretar de Stat Bentoiu**,

să revizuiască consemnele , dat fiind că **refuz să cred**

că Partidul Liberal se poate solidariza cu această concepție

care - iertați-mi expresia - are ceva **din tactica** aș zice din **cugetarea struțului** ;

)! **bași capul în nisip și te-ai asigurat !**

Fiindcă, dacă nu mă-nșeală memoria, după 1877, când i s-a oferit României linia Rusciuk-Varna, **șeful partidului dvs de pe atunci, fondatorul Partidului Liberal, a refuzat această graniță** , care era admirabilă pentru noi, **ca nu cumva să fie**, într-o formă sau alta , **interpretată ca o renunțare la drepturile noastre imprescriptibile asupra pământului românesc dintre Prut și Nistru**.

[-----]

----- Șeicaru / 4 dec.'36 -----

B. Benteiu (Subsecretar de Stat la Ministerul de Interne) , 4 dec.'36

▣ Comunicarea lui Șeicaru .

▣ Competența ministerului de Externe

" D-le președinte, d-lor deputați, **sunt atât de acord cu finalul cuvântării d-lui Șeicaru , încât** ați putut observa că **I-am aplaudat și eu.**

D-sa vorbea de **un consemn** și de **o santinelă uitată** pe un culoar , pentru a păzi o vopsea, pe care nici **nu încerc s-o ghicesc** , pentru că ar fi deplasat .

"Rețin din cuvântarea d-sale că d-l Șeicaru **s-a ocupat de două chestiuni** bine distincte și **)!** mă surprinde că pe amândouă le-a adresat **Ministerului de Interne.**

" D-sa v-a prezentat **o foaie cu harta Basarabiei** , mijloc prin care - zice dl Șeicaru - se face **iridentă rusească** , împotriva pământului sfânt al Basarabiei.

D-sa v-a mai prezentat **un tratat de geografie** scris de un profesor de la Institutul din Moscova, "**Journal de Moscou**" de la 1 decembrie 1936, cu harta politică administrativă a URSS.

O serie de **mijloace** prin care - spune d-sa - **se întreține iridentă împotriva pământului Basarabiei "**

[Benteiu](#) / 4 dec.'36

▣ Necesitatea cenzurării propagandei sovietice.

- **Tilică Ioanid** (PNC) : "**Journal de Moscou**" se cumpără în București ; **este liber de cenzură.** Este de vânzare la orice chioșc.

- **Benteiu** : În această privință, permiteți-mi , d-le Ioanid, să **vă contrazic.**

)! Nu a fost presă mai **cenzurată** , mai **oprită și mai confiscată** , **decât presa rusească.**

Și este firesc să fie așa, pentru că , **într-un Stat cu o ideologie socială absolut incompatibilă cu ceea ce gândim** noi asupra organizării Statului,

în coloanele presei rusești , **se scriu lucruri care nu trebuie lăsate să treacă granița.**

(**Aprobări.**) **)!** De aceea, **indulgența**, pe care dvs **o atribuiți în chip gratuit cenzurii** , este de domeniul fanteziei. " (**Aprobări la majoritatea PNL**)

[Benteiu](#) / 4 dec.'36

▣ Competențele cenzurii

" Toate aceste fenomene , petrecute pe teritoriul unui **Stat vecin**,

cu care **ne găsim în raporturi perfecte de bună vecinătate** , în clipa de față,

)! nu știu în ce măsură **pot fi atribuite factorilor hotărâtori ai conducerii acestui Stat vecin.**

)! Nu știu în ce măsură poate acest Stat **să fie solidarizat cu aceste fenomene** ,

cu care conștiința noastră națională nu se împacă .

Însă, chiar dacă ar fi adevărată , aceasta constituie privitor la care , eu, subsecretar de Stat la Ministerul de Interne, ridic d-lui Șeicaru ,

o foarte precisă **excepție de declinare de competență.**

)! Zadarnic îmi adresați mie asemenea chestiuni.

Pentru chestiuni de asemenea natură, **adresați-vă d-lui ministru al Afacerilor Străine.**

Prin urmare , **mă voi ocupa de celelate chestiuni , care intră în atribuțiile mele,**

și această **precisă delimitare de atribuțiuni** , o cred , pentru o bună metpdă, necesară , pentru a ști **la ce trebuie să răspund și la ce fel de răspuns** vă puteți aștepta de la mine."

[-----]

[Benteiu](#) / 4 dec.'36

▣ Rigorile cenzurii

[**Șef cenzură** - col.Hotineanu ; **directive și control** - **A.Benteiu.**]

" Ei bine, d-lor, **din acest articol s-au tăiat câteva pasagii.**

): D-l Șeicaru , n-a făcut , **cum este obiceiul la cenzură**

- cel puțin de când **șeful cenzurii este dl colonel Hotineanu**

și de când **la cenzură se lucrează sub ordinele mele** -

să fi luat telefonul și să mă întrebe : aceste fraze merg ? această frază trebuie tăiată ?

Mai cu seamă, d-lor, că **dl col Hotineanu obișnuiește** ca , ori de câte ori un articol poartă semnătura unui ziarist de mare talent - și în această situație îl situez eu pe dl Șeicaru - **să ia telefonul și să încerce** , în bună înțelegere , **să facă pe autor să recunoască** , de bună credință, **că sunt unele asperități în articol , care trebuie înlăturate.**

Era tocmai cazul, d-lor, fiindcă **la cenzură noi am dat următorul ordin :**

tot ceea ce ar fi de natură să arunce o umbră excelentelor raporturi cu Statele în relațiuni de bună vecinătate , să nu fie lăsate să apară în cotidienele noastre .

"Erau acele fraze din articolul d-lui Șeicaru , **încadrabile în această normă generală ?**

Aceasta este problema și **la aceasta pot și trebuie să răspund.**

!) Toate celelate chestiuni - încadrarea problemelor de **politică externă**,

în **orizonturi istorice** , suprasensibilitatea **sentimentului național**

pe presupuse **incertitudini și atitudini neleale** din partea unui Stat vecin -

nu mă privesc pe mine. "

Bentoiu / 4 dec.'36

▫ **Între amor propriu - sentimente naționale - diplomație.**

!) "Ei bine, din articolul pe care l-ați auzit , pe care vi l-a citit dl Șeicaru , dar cu privire la care - pentru că tonul face muzica ! - dl Șeicaru , cu multă artă , a alunecat ușor , s-au tăiat următoarele calificative :

prilejuri de neîncredere ... echivocuri... sentimente de incertitudine...

mefiență și incertitudine... în ceea ce privește sinceritatea statului rus.

Prin urmare : **mefiență, suspiciune, neîncredere , lipsă de sinceritate** ș.a.m.d.

Serviciul cenzurii a interpretat că **aceste calificative** ,

plasate într-un articol care , la rândul său, **comentează alt articol,**

al cărui conținut era în deplin acord cu tot ceea ce gândim cu toții

asupra problemelor care ne interesează ,

trebuie să fie suprimate . Și le-a suprimat .

!) Eu cred că dl deputat Șeicaru , nu trebuie să dea prea multă importanță

și **să pună amor propriu gazetăresc** cu privire la această chestiune...

- **Pamfil Șeicaru** : Ferească Dumnezeu !

- **Bentoiu** : ... fiindcă în definitiv, **dintre articolele pe care zilnic ni le oferă dl Șeicaru**

și în care **ne dă prilejul să-i apreciem și talentul și cultura,**

nu acesta este unul la care trebuie să țină prea mult.

Eu îl felicit pentru sentimentele d-sale de bun român,

și îl rog să recunoască în momentul actual al politicii internaționale ,

în momentele acestea **de supremă tensiune,**

este necesară atitudinea de prudență și preocuparea conștientă

de întreținere a celor mai perfecte raporturi de bună vecinătate

cu Statele cu care ne găsim în bune relațiuni . (aplauze la PNL)

----- A.Bentoiu -----

Pamfil Șeicaru / Replică / 4 dec.'36

George Fotino, Armand Călinescu, A.Bentoiu / intervenții

▫ **Amiciția dintre state = recunoașterea drepturilor**

- **NNSăveanu** : Dl deputat **Șeicaru are cuvântul în replică .**

- **Pamfil Șeicaru** : "Dlor președinte, d-lor deputați, vreau să precizez d-lui subsecretar de Stat o nedumerire . **Raporturi de bună vecinătate , raporturi de amiciție,**

!) toate acestea presupun, în prealabil, recunoașterea drepturilor mele.

Eu aș vrea să știu **dacă pot să existe raporturi de prietenie**

acolo unde există cea mai slabă **contestație a temeiniciei drepturilor noastre**

)! "Vă mărturisesc că **am rămas surprins** când am văzut că dl subsecretar de Stat pune chestiunea **pe tema adversității**.

Eu am vrut numai **să înlesnesc** o ameliorare a raporturilor dintre Soviete și Statul român , și am spus : **fiindcă aceste raporturi ar putea să fie stânjenite , nu ați făcut o recunoaștere fățișă**

sentimentul de care este animat

eu m-aș fi așteptat ca dvs să pășiți ceva mai departe și să precizați.

Eu înțeleg foarte bine ca **reprezentanții oficiali ai Sovietelor să nu aibă nici un interes să clarifice.**

)! dar nu înțeleg de ce să ne lipsească nouă dorința unor clarificări , când **contestarea este făcută în dauna noastră** ,

sau **când se socotește ca un teritoriu litigios , un teritoriu ce ne aparține de drept.**

Dar mai este încă ceva : **când România de ieri nu a făcut politică de acceptare a contestării de teritoriu care constituiesc drepturi ale noastre ,**

) : **nu se poate concepe ca România de astăzi să poată accepta alianțe sau prietenii , când există manifestări fățișe de punere în discuție a patrimoniului nostru național.**

[-----]

- **Gh.Fotino** : D-le președinte, d-lor deputați, eu cred că noi , românii, suntem așa de tari pe dreptul asupra pământului pe care îl stăpânim , **încât trebuie să rămânem reci și insensibili** și față de declarația unora și de publicațiile altora ; iar la declarațiile unora și la publicațiile altora , **să răspundem cu toată forța dreptului și cu tot dreptul forței noastre ."** (**Aplauze la PNL**)

- **Armand Călinescu** : **Eu cred mai mult : că țara are dreptul să ia cunoștință de toate manifestațiile care constituie o primejdie pentru ea , și să-și manifeste , în același timp , reprobarea ei.**

Acesta este lucrul pe care dl ministru trebuie să-l asigure , **eliminând cenzura în această chestiune** . (**aplauze la opoziție**)

- **Pamfil Șeicaru** : D-le președinte, așteptăm clarificarea necesară din partea d-lui ministru de Externe, fiindcă , **sub nici o formă, eu nu pot admite ca mâine să mi se spună : < ești aliat cu mine > .** Cum pot să merg aliat , când am **amintirea teribilă a lui Sturmer și ale tuturor relațiilor noastre cu Rusia , în trecut ?**

Să se clarifice. Nu am nimic împotriva ; **să fim prieteni , să fim tovarăși ,** ca să întrebuițez un cuvânt obișnuit , dincolo de Nistru.

)! **Dar întovărășirea presupune o cinstită recunoaștere a delimitării drepturilor și a patrimoniului național.** Atâta am avut de spus."

[-----]

Octavian Goga / 4 dec.'36

▣ **Regimul cenzurii .**

- **N.Săveanu** : dl deputat Goga are cuvântul

- **O.Goga** : "D-le subsecretar de Stat **Bentoiu**, dvs ați fixat oarecum aici **atribuțiile cenzurii** . Îmi pare că dvs ați clasificat subiectele asupra cărora **cineva se poate pronunța** și asupra cărora **nu se poate pronunța**. O mică chestiune , ca să știm și lucrul acesta : **ceea ce vorbim noi la tribuna parlamentară apare în Monitorul Oficial ?**

- **NNSăveanu** : **Monitorul Oficial nu este cenzurat .**

- **Goga** : Întreb aceasta fiindcă , după câte știu eu , în **Monitorul Oficial trebuie să apară orice**, în afară de lucrurile care dvs, cu consensul Parlamentului, credeți că nu trebuie să apară. **Și dacă apar în Monitorul Oficial**, cuvintele noastre , pronunțate la tribuna Camerei, **de ce nu pot să apară și în gazete ?**

- **Bentoiu** : " Fiindcă **Monitorul Oficial este citit**, de obicei, de organele autorităților. **Monitorul Oficial nu este hrana zilnică pe care o alcătuiesc cotidienele pentru populație**, și dvs știți că **presa este aceea care determină curente de opinie publică.**

Credeți în chip serios că *Monitorul Oficial* poate să influențeze această opinie publică ?

- **Goga** : " Eu vreau să arăt un caz care mă privește pe mine personal, și din care se pot trage concluzii și pentru alții. Zilele trecute am avut onoarea să rostesc la Cameră un **discurs**, care nu cred că a avut darul să tulbure câtuși de puțin opinia publică.

)! **Ce s-a întâmplat ?** Din discursul meu **s-a tăiat o parte**.

Dvs spuneți că dl. **comisar regal Hotineanu**, când se găsește în fața unor oameni pe care dânsul îi apreciază , **are amabilitatea să întrebe dacă poate să publice sau nu**.

" Eu am onoarea să-l **cunosc pe dl Hotineanu de mult**.

Când eram ministru de Interne , a fost sub ordinele mele - era maior, comisar regal - **a lucrat sub îndrumările mele** ; am păstrat **bune raporturi** , am o **bună amintire** despre dânsul, și totuși nu m-a consultat deloc

)! **ci pur și simplu mi-a tăiat o parte din discurs**. (**ilaritate**)

"**Eu cred că oamenii** , dacă sunt **serioși**, când vin la tribună , **rostesc lucruri serioase** și **gândesc ce vorbesc**. Elementul de spontanietate nu joacă un rol covășitor la cineva care vine la tribună și care **își face o problemă de conștiință** din ceea ce vorbește, având **sentimentul desăvârșit al răspunderii** cuvintelor sale.

În orice caz, **eu mă prezint cu această armătură de conștiință** la tribună.

Octavian Goga / 4 dec.'36

▣ **Confiscarea cuvântării lui Maniu !**

[**LD** : nu am această **cuvântare a lui Maniu , de la Vinț , care a făcut "valuri"**
Presupun că avea oarecari critici la adresa MSR ...]

- **Goga** :)! De aceea, **îmi vine foarte greu** să văd lucruri , pe care eu le-am rostit cu socoteală și chibzuință, **sunt tăiate apoi de cenzură**. Ele sunt **lăsate să apară în *Monitorul Oficial***, dar **sunt interzise să apară în ziare**, deoarece acestea ar fi organele care îndrumază opinia publică. **Aceasta pare paradoxal**.

Vă voi spune ce s-a tăiat căci **nu știu dacă ați fost consultat** în prealabil.

- **Bentoiu** : Nu fac eu cenzura întregii prese. Cenzura lucrează , în această materie, **încontinuu** , iar eu mă ocup și de alte lucruri.

- **Goga** : Ați luat și dvs **o sarcină prea grea pe umerii dvs** .

)! Este totuși **curios să mi se amputeze mie** din cuvântări, părți alese de **oameni, care nu au nici o răspundere politică**. Am vorbit de o chestiune pur politică

)! arătând -mi **păreră că ar trebui să se confişte o cunoscută cuvântare rostită** într-o gară din Ardeal, **la Vinț, de către dl Iuliu Maniu**.

- **Bentoiu** : **Și cuvintele de acum vor fi tăiate de cenzură !** (**ilaritate**)

- **Armd.Călinescu** :)! Atunci **vom veni să vă cerem voie** și să ne arătați despre ce putem vorbi în Parlament.

- **Goga** : Dl Călinescu are perfectă dreptate : **va trebui să ne dați o listă , pentru a ști și noi *quod licet* și *quod non licet* .**

Noi vorbim aici între noi , în fața țării, știm ce vorbim.

Cuvântarea d-lui Maniu de la Vinț o cunoaștem cu toții , căci a circulat prin toate mâinile.

De ce tăiați atunci din ziar cererea mea de a se confiscă această cuvântare ?

- **Bentoiu** : **Cuvântarea a fost confiscată, de altfel, de noi**.

- **Goga** : **De ce nu mă lăsați atunci să spun că, bine ați făcut confiscând-o ?** (**ilaritate**)

Goga -Bentoiu / 4 dec. '36

▣ **Regimul constituțional al libertății parlamentare .**

▣ **Libertatea deplină a cuvântului ; iresponsabilitatea cuvântului**

- **Goga** :)! Este **paradoxal** , ca aceleași lucruri să poată să apară în *Monitorul Oficial* , pe care toată lumea îl citește, **iat în alt ziar zilnic să fie cenzurate** .

)! Mi se pare că **această drămuire nu se poate justifica**.

- **Bentoiu** : Deosebirea dintre *Monitorul Oficial* și **organele presei zilnice** , **deosebirea de regim** aplicată între unul și celelate , are o justificare pe care o veți înțelege

imediat. **Libertatea**, în coloanele *Monitorului Oficial*, **este reflexul libertății depline de cuvânt de la această tribună.** Dvs știți că **toate manifestările** din această Cameră sunt **supuse de Constituția noastră, unui regim aparte.**

De pildă, **orice manifestare, prin scris și vorbă, în afară, este supusă principiului responsabilității. De orice ai rosti aici, nu răspunzi. Așa vrea Constituția.**

Prin urmare, **completa libertate**, fără nici un soi de limită, și **iresponsabilitatea cuvântului rostit în Parlament**. Și atunci, *Monitorul Oficial* care - în ce privește dezbaterile parlamentare - este **prelungirea activității**, fixarea în scris a activității acestui Parlament, trebuie să fie supus aceluiaș regim, **sustras regimului de drept comun.**

Monitorul Oficial este logic să fie **supus acestui regim**, fiindcă eu nu înțeleg de ce dvs nu faceți **o netă diferențiere între acest organ oficial și între restul presei.**

Eu cred că *Monitorul Oficial* nu este citit de d-ta și nu-l citește regulat nimeni ;

dar cel dintâi lucru pe care-l faci dimineața, este să consulți ziarele cu privire la acea parte din ele care te interesează.

- **NNSăveanu** : **Monitorul Oficial este oglinda fidelă a dezbaterilor parlamentare .**
- **O.Goga** : D-le ministru eu cred, numai că **lucrurile trebuie să fie privite sub raportul utilității practice**, iar nu sub raportul subtilității juridice.
- **Bentoiu** : Nu este o subtilitate juridică, **este o realitate precisă, fixată prin Constituția** [-----] D-ta îmi dai sfatul **să tai și în Monitorul Oficial ?**
- **Goga** : **!) Nu, eu cred că ar fi logic însă să tăiați și la Monitorul Oficial lucrurile care sunt indezirabile**, din punctul de vedere al utilității practice, pentru opinia noastră publică.
- **Bentoiu** : Desigur, sunt anumite necuviințe care se petrec în anumite gări [**Maniu !**], care nu se petrec aici. Acestea merg la gazetă, iar nu la *Monitorul Oficial*. [-----] **Nici măcar prin aluzii nu trebuie să reedităm așa ceva.**
- **Goga** : Eu cred că, **ați instituit cenzura ca să feriți opinia publică de infiltrațiunile unor anumite idei sau numite aluzii**, care sunt **subversive și antipatice.** Dacă este așa, **tăiați și la *Monitorul Oficial*, cum tăiați la toate gazetele. ...**

----- Goga / 4 dec.'36 -----

E. Gh.Brătianu / 8 dec.'36

▣ Asociere la Comunicarea lui Șeicaru

[LD : protocol parlamentar : în debutul fiecărei ședințe, se citea **sumarul ședinței trecute**. Pe marginea **Sumarului** se admiteau scurte intervenții, asocieri sau proteste, care așa se chemau : "**La sumar**"

- **Petre Gheață** (vicepreșed.) : **DI Gh.Brătianu are cuvântul la Sumar**

- **Gh.Brătianu** : " D-le președinte, d-lor deputați, din motive independente de voința mea, **am lipsit de la ședința trecută** în care dl deputat **Șeicaru**, comentând un articol al d-lui ministru **Ostrowski** apărut recent în ziarul **Zorile**, a adus **unele precizuni** cu privire la **legăturile noastre cu sovietele** și **tocmai la lipsa de precizuni pe care o constata** în aceste legături, cu privire la **chestiunea fruntariilor noastre**, d-sa a adus drept dovadă **unele publicațiuni oficiale.** "

[-----]

Gh.Brătianu / 8 dec.'36

▣ Echivocul Mocovei acoperite de cenzura românească ?

[LD : am mai scris undeva ... dar mereu îmi revin mărturiile **zilelor tragice trăite de Brătianu în pușcăriile comuniste**, moartea lui....

Și dureroasa confirmare a avertismentelor lui în **1940 și 1944**....

și tribulațiile privind Tratatul cu Rusia și Ucraina actuală, după revoluția din 1989

Cum, nu este asta o fatalitate a istoriei ! ? Nu este un blestem ?!]

" **Și am fost**, evident, mirat, văzând că **cenzura** - care, recunosc, este poate mai puțin

severă azi decât înainte - a scos totuși din coloanele ziarului nostru , vineri [4 decembrie ?]
, o frază ca aceasta : **!) < Gesturile de prietenie din partea reprezentanților Sovietelor nu pot avea nici o valoare pentru România ,
atât timp cât echivocul Moscovei față de noi , nu va avea sfârșit .>**

!) "Știu , d-lor deputați, sunt, desigur, și acum unii binevoitori care vor susține că am folosit acest prilej pentru a face o nouă manifestație de dușmănie la adresa vecinilor noștri de peste Nistru. [-----]

----- Gh.Brătianu / 8 dec.'36 -----
Cazul Ostrowski / 4 , 8 dec.'36

6.I.) Scandal diplomatic : diplomați străini la înhumarea lui Moța și Marin , 13 febr.'37

(DAD, MO nr. 28, șed. de marți, 16 febr.'37)

a.) **Armand Călinescu (PNȚ) , Comunicare , Cameră , 16 febr.'37**

b.) **Gh.Tătărescu (prim-ministru ; interimar Afaceri Străine) -răspuns**

Doc.integral - **fișier Naționalism**

[LD : Este dificil să plasezi incidentul într-o anumite categorie :

Este expresia faptului că , **pentru PNȚ , orice fapt era un bun pretext pentru a culpabiliza guvernul**, în continua **campanie de răsturnare** care intra în al patrulea an , an decisiv, electoral ?

Este expresia unei **reacții la confruntarea cu mișcările naționaliste**, din ce în ce mai tensionată, mai agresivă ?

Este expresia realei neliniști pentru **evoluțiile pe plan internațional** , în care **războiul civil spaniol** ajunsese a fi **punct de referință** ?

Probabil din toate câte ceva.

Dar , din punctul de vedere al **Gărzii de Fier** ?

Înmormântarea celor doi eroi-martiri - cu toate valențele ei politice, morale, emoționale - **indirect contestată, blamată** , devenită subiect de **scandal diplomatic** .

Războiul continuă ? Războiul intră în altă fază ? Se aleg apele ?

Și toate acestea , vor avea ca **exponenți principali , două personaje :**

CZCodreanu și Armand Călinescu. Astfel privit , avem de a face cu **un nou episod din vendeta celor doi**. Dar ar fi simplistă o atare tratare .

Guvernul Tătărescu ? : locul real de răspundere și , paradoxal, rol secund.

/ Armand Călinescu (în numele PNȚ) : Declarație - somare a guvernului .

/ Gh.Tătărescu : Răspuns - parțial , până la cercetare

" **Sâmbătă, 13 crt.**, s-a desfășurat în **Capitală ceremonia înhumării a doi tineri**

[Moța și Marin] căzuți eroic în războiul civil din Spania.

Desigur, **orice partid politic poate socoti legitim să proslăvească pe membrii săi**, așa cum crede de cuviință. Din acest punct de vedere , **noi nu avem să ne amestecăm și, prin urmare , nu vom prezenta nici o observație .**

Cât pentru **problema ordinii publice, nu o vom releva , deocamdată .**

" **Cu prilejul semnalat** , a avut loc , însă, **și o manifestație**

!) care depășește cadrul restrâns al unei organizații de partid, pentru a atinge importante interese de Stat .

În adevăr , **ziarele au anunțat** că la ceremonia amintită ,

au participat reprezentanți diplomatici ai mai multor State .

Întreb pe dl președinte al Consiliului de miniștri , **dacă are cunoștință de acest fapt ?**

" **Partidul Național Țărănesc socotește de a sa datorie să afle**

dacă guvernul este fixat asupra caracterului și semnificației acestei participări ?

Întâiu : a fost ea un act oficial ? În acest caz, **întreb guvernul** dacă a avut cunoștință

)! despre **intenția reprezentanților acreditați a 4 State** de a face un asemenea act și de a participa la o ceremonie , la care guvernul însuși lipsea ?

Nu a fost prevenit de o asemenea manifestație ?

În acest caz , **care este situația în care a fost pus guvernul ?**

Al doilea : **au participat reprezentanții străini ca simpli particulari ?**

)! **Oare un asemenea act** , prin care se manifestă sentimente în legătură cu fapte din viața publică internă a țării , **este compatibilă cu actele diplomatice ?**

[-----]

" În asemenea împrejurări , **nu socotește guvernul nostru că este dator să vegheze** , cu excepțională atenție, pentru ca **)!** **prin amestecul insolit a unor factori din afară** , ori de unde ar putea să vină , **să nu transforme România**

)! **într-un focar de agitațiuni primejdioase pentru viitorul Statului** [-----]

////////////////////////////////////

b.) Gh.Tătăărăscu -răspuns (p. 1037) / 16 febr.'37

"**Comunicarea d-lui deputat Armand Călinescu , reclamă un răspuns** care nu trebuie, care nu poate să întârzie. **Faptele cuprinse în această comunicare** , în adevăr **au fost aduse la cunoștința guvernului** și, ca interimar la Departamentul Afacerilor Străine [LD : **Antonescu era , probabil încă în Turcia ?**] **am dispus un act de cercetare .**

)! "**Oricare ar fi rezultatele acestui act , oricare ar fi explicațiile date , mă grăbesc să precizez că, dacă faptele relatate** în comunicarea d-lui deputat Armand Călinescu , **dacă faptele aduse la cunoștința guvernului , se vor dovedi întemeiate , evident , guvernul se va găsi în fața unei situații serioase.**

" D-lor deputați , **este un principiu unanim admis** în practicile noastre internaționale și potrivit căruia **reprezentanții Statelor străine** , ai tuturor Statelor străine, **mici sau mari,**

)! **nu pot , nu trebuie , nu au îngăduința , să participe , direct sau indirect , la manifestări de politică internă .**

"**Întrucât se va dovedi** că acest principiu a fost înfrânt - declar de pe acum că , **participarea agenților diplomați la o solemnitate religioasă ,**

)! făcută **sub egida unui partid politic** și transformată astfel într-**o manifestare politică** , este o înfrângere a tuturor principiilor și a tuturor uzanțelor internaționale .

(**vii și prelungite aplauze pe băncile PNL și PNT**)

" **Guvernul va lua în grabă considerare , situația creată .**

[-----]

6.II.)Incident diplomatic : înmormântarea lui Moța și Marin ,Cameră , 17, 18, 19 febr.'37

(DAD, MO nr. 28, ședința de miercuri, 17 februarie 1937, p. 1036 - 1069)

Declarații

Răspunsuri

Polemici

a.) Octavian Goga(PNC)

[**Blamarea atitudinii PNT**]

[**Resurecția " românismului "**]

[**Sacrificiul lui Moța și Marin**]

[**Sentimentul de pioșenie al opiniei publice**]

[**Conduita guvernului**]

[**Diplomații străini ? : sentiment moral**]

[**Călinescu : reacția politicianistă , intrigă de culise**

Tătăărăscu : - retorică ușoară]

[**PNC : preocupare patriotică**]

b.) Pamfil Șeicaru ("Curentul")

[**Participarea diplomaților**]

[" Șah " la implicarea Bisericii ortodoxe]
[Șantajul cenzurii]

c.) I.Modreanu (Fr.Românesc -Vaida)

[Înfirmare , nu "manifestație politică " !]
[Diplomații- omagiu simbolic pentru statul național]

d.) Gr.Iunian (PRT)

[Eroarea lui Goga : sentimentalism , nu simț politic .]
[De acord cu protestul PNT]
[Politicianizarea este la ceilalți]
[Nu ideal personal, ci idealul "]
[" Totul pentru Țară " : schimbarea ordinii constituționale !]
[Mișcări protestatare]
[Participarea diplomaților străini - inoportună !]
[Greșala dizolvării Gărzii de Fier]
[Neputința organelor de Stat]
[Poliția de Stat versus poliție particulară ?]
[Democrația confundată cu pseudo-democrația]

e.) Ion Inculeț (vicepreșed.al Consil.de miniștri .)

[Politică externă independentă, demnă, fără amestec.din afară]

f.) Aurelian Benteoiu (subsecretar de Stat)

[Cenzura - răspuns lui Șeicaru]
[Biserica - ferită de orice jignire !]

g.) Gh.Brătianu (PNL-2

[Neamestecul diplomaților în treburile interne]
[Răspunderea guvernului]

h.) C.Argetoianu (Partidul Agrar) -

[Cusur parlamentar : "scandalul ! "]
[Greșala diplomaților]
[Răspunderea guvernului]
[Răspunderea ministerului de Externe]

i.) Dimitrie Iuca (ministru Interne) / răspuns lui Gr.Iunian / , 19 febr.'37

[Poliție "particulară " ?! - răspuns lui Gr.Iunian]
["Inchiziția" Gărzii de Fier : cazul studentului Rădulescu]
[Competențele Poliției și ale Justiției]
[Declarația studentului Rădulescu]
[Sechestrarea și torturile aplicate de legionari]
["Disfuncționalități în colaborarea dintre instituții]
/ Justiția / Administrația universitară / Prefectura poliției /
[Încredere în Poliție și Justiție]

j.) Grigore Gafencu (PNT) , Senat

[Rezolvarea incidentului diplomatic]
[Răspunderea guvernului]

a.) Octavian Goga (PNC) / 17 febr. / (p. 1063 -1064)

"Die președinte, d-lor deputați, vă rog să-mi îngăduiți să fac o declarație .

în legătură cu **cele desbătute ieri** , în ședința Camerei, la care nu am asistat .

[**Blamarea atitudinii PNT**]

)! În ședința de ieri a Camerei, printr-**o interpretare volnică și interesată** , s-a pus în discuțiune **înmormântarea tinerilor Moța și Marin** , săvârșită în ziua de **13 februarie**.

): " **Partidul Național -Țărănesc** , prin rostul d-lui **Armand Călinescu** , **deformând aspectul acestui act de pietate**

și **coborându-l la nivelul măruntelor preocupări politicianiste** ,

eu mă cred dator să fac unele constatări conform adevărului ,

ca unul care **am luat parte la mișcătoarea ceremonie religioasă** ,

menită să răsplătească , o dată cu simțământul **de doliu** , și o înaltă **reculegere morală**.

[-----]

Resorturile sufletești care au determinat-o ,

)! **nu au nici o înrudire cu orizontul îngust** al micilor întreceri pentru **acapararea puterii**

și **spiritualitatea care le-a pus în mișcare** ,

)! **nu se poate acorda cu imboldurile de cras materialism**

ale arenei politice din trecutul apropiat "

[-----]

" În masele populare , cu deosebire în tineretul îndrumat de **o specială sensibilitate** ,

este o stare protestatară , care crește în măsura rolului exploatator al elementelor străine pe pământul nostru . **Românismul** , sbiciuit în instinctele lui de viață ,

a intrat într-o **fază de surescitare** , care împinge la suprafață **revendicări justificate** ,

întreține **o nevroză permanentă** și propagă **o atmosferă de ultim sacrificiu** ,

pentru **câștigarea unei biruinți** . "

[**Sacrificiul lui Moța și Marin**]

" Din această configurație etică , în care svâcnește **o credință dârză** ,

ca totdeauna în ajunul mișcărilor de prefacere , **s-au ridicat cei doi tineri plecați în Spania**

să afirme , cu arma în mână , **o solidaritate împotriva bolșevismului distructiv**

și **pentru apărarea Crucii lui Cristos.**, [-----]

[**Sentimentul de pioșenie al opiniei publice**]

" Acest sentiment de **elevație morală** , pe deasupra categoriilor politice ,

le-a întovărășit scrierile în drumul de reintegrare în țărâna strămoșească .

Veneau acasă doi morți ai unui ideal de resurecție națională.

Primirea lor respectuoasă era , pe seama celor înțelegători , **o datorie elementară de cuviință** , în fața **supremului devotament pentru țară** .

" Cu această interpretare a **alergat lumea** să aducă morților **salutarea cea de pe urmă** .

S-au grăbit să-i cinstească , alături de **mulțimea anonimă** ,

personalități reprezentative de diversă înfățișare.

" Ce mâna , oare , în gara din Cluj , pe **Alexandru Vaida -Voevod**

și atâția **membri ai Academiei Române sau profesori universitari** ,

dacă nu impulsul normal de a omagia , ca totdeauna , **jertfele vitejei românești ?**

" Ce îndemna pe **Patriarhul țării** [**Miron Cristea**] să le ofere **scutul bisericii**

și **o dreaptă pomenire** , iar pe **mitropolitul Ardealului** [**Nicolae Bălan**] să le împletească

o cunună de martiri la solemnitatea îngropăciunii ?

De sigur , că **nu chemarea unui act politic** , ci **preferințe de ordin moral**.

[**Conduita guvernului**]

" Mărturisesc , d-lor deputați , că **această interpretare** , de care **și eu m-am călăuzit** ,

ca atâția alții , **am atribuit-o și guvernului** , din momentul ce am văzut

că îngăduie manifestarea liberă a pietății creștinești , în atâtea centre din țară ,

pe unde **cei doi morți au fost lăsați să treacă** , **fără nici o opreliște și fără nici un obstacol**.

)! **Cum se putea admite paradoxul că , fiind vorba de agitația unui partid** ,

guvernul să fi avut slăbiciunea de a o îngădui ,

cu gândul de a o condamna în mod postum , peste câteva zile ,

dându-și astfel **certificatul penibil al lipsei de prevedere și de autoritate ?**

[-----]

)! " **Mă miră însă faptul că dl președinte al Consiliului n-a trecut** , cu un zâmbet înțelegător ,

la ordinea zilei , asupra acestei mici intrigi de culise și a lăsat impresia că a luat-o în serios pentru câteva clipe, acordându-i chiar unele accente de retorică ușoară , în legătură cu **comandamentele demnității naționale**." [-----]

////////////////////////////////////

b.) Pamfil Șeicaru ("Curentul") / 17 febr.'37 (p.11065- 106 7)

[LD : ce mare sforar era Șeicaru ! Mie mi se pare de-a -dreptul șantaj !

Ce speculații a putut să facă pe această temă ... numai **pentru a salva de consecințe participarea diplomaților străini !** Mi se pare , de altfel, ciudat faptul că la toate aceste crize (ca în cazul scandalului Șeba) , Șeicaru a scos din mână un articol ... "cenzurat" .
Altfel, lunecos, lunecos ... greu de taxat ...]

" Presa s-a abținut de la orice comentariu

cu privire la **solemnitatea religioasă** care a avut loc.

)! **Dar** atunci când primul ministru al țării , răspunzând unui deputat reprezentant al opoziției, **aduce problema participării unor agenți diplomatici** la solemnitatea religioasă , ca un semn de respect pentru șeful guvernului , **m-am ținut obligat să comentez .**

)! " Comentariul a fost găsit **subversiv de cenzură !**

[el indică și cuvintele cenzurate , pe care eu le voi scoate **în relief pe fond galben .**]

[-----]

)! <Cine și-ar îngădui , oare, nesocotința de a aproba participarea reprezentanților străini, la frământările inerente ale **vieții noastre publice ?**

Cine ar putea să aibă o concepție așa de puțin măgulitoare despre **prestigiul țării lui ?**

Cine nu s-ar simți umilit , prin aceste **verificări de vasalitate a patriei ?**

Ce este de fapt independența unui Stat , decât o răspicată hotărîre a suveranității ?

< **Participarea agenților diplomatici** , la serviciul divin , [-----]

a fost sau nu un act de raliere la o manifestare politică internă ?

Și da și nu.

< **Da**, prin faptul că **cei doi voluntari** ai unei credințe , **căzuți în luptă împotriva comunismului** , aparțineau unei **organizații politice [Totul pentru Țară]** , erau **doi fruntași ai acestei organizații** . [-----]

[" **Șah** " la implicarea Bisericii ortodoxe]

< **Nu**, fiindcă **fusese neutralizat caracterul politic** ,

de **participarea șefului bisericii** noastre de Stat, **patriarhul Miron**.

Ceva mai mult. **Șeful bisericii** nu s- a mărginit la participarea sa personală ,

ci a **dat o chemare către toți preoții** ,

socotind pe **cei doi ostași nu numai luptători ai ideii naționale** ,

ci **drepti ostași ai bisericii creștine** , în luptă cu **apocalipsul marxist** ,

vrăjmaș de moarte al bisericii .

)! < **Dacă** solemnitatea religioasă **a avut un caracter politic** ,

pe care l-a dat faptul că **a fost făcută sub egida unui partid [Totul pentru Țară]** ,

atunci , **implicit , șeful bisericii noastre de Stat și-a pierdut calitatea de neutralitate**

în cele laice, de păstor al tuturor sufletelor creștine , și **a coborât în arena politică.**

)! < **Dacă** se dă solemnității religioase un **caracter de manifestare politică**

- și cum partidul **[Totul pentru Țară] nu-și renegă caracterul revoluționar față de actuala**

rânduială a Statului, **nu-și ascunde hotărîta lui voință**

de răsturnare totală a organizației politice a Statului ,

)! **atunci** prin participarea lui , **patriarhul , șeful bisericii ortodoxe** ,

prin prezența lui , **dacă nu a anulat orice caracter politic solemnității religioase** ,

s-a **raliat unei organizații politice în insurecție împotriva Statului** . [-----] **atunci** ,

simultan cu luarea în gravă considerare a situației create prin participarea unor agenți diplomatici

)! , **guvernul va fi obligat să examineze** și situația bisericii ortodoxe , **ca biserică de Stat .**

Participarea șefului bisericii noastre de Stat , cum și **chemarea către toți preoții din eparhie** ,

n-a fost un act izolat , fiindcă **mitropoliții și episcopii celorlalte eparhii au făcut la fel** ,

)! , **deci s-ar putea interpreta ca o unanimă participare a bisericii ortodoxe**

la solemnitatea religioase . Și socotind că această participare

nu a anulat caracterul politic, atunci examinarea gravei situații create ,
**ar impune două soluții : anularea autonomiei acordate Bisericii ortodoxe ,
sau separarea bisericii de Stat .>**] [-----]

[**Șantajul cenzurii**]

)! Dar întreb pe dl ministru de Interne [**D.luca**] : care este elementul subversiv
din pasajul citit ?

Întreb Camera : în conștiința dvs , întrebarea pe care o pun eu
este o întrebare legitimă sau nelegitimă ?

Dacă este legitimă , unde este legitimitatea bunului simț în exercitarea
aceluia [**cenzura**] care este chemat **să stea treaz , paznic la orice îndemn subversiv ?**

Unde este îndemnul subversiv ? Din pasajul pe care l-am citit dvs,
pe care dl ministru l-a găsit subversiv, se degajă, dimpotrivă,

)! **un spirit împăciuitoar, o deosebită grijă , de a numai adăuga problemelor inerente ale
Statului , alte probleme, cu mult mai grave,** care deschid perspective iritante .

Încă o dată , **întreb pe dl ministru de Interne** dacă nu este bine ca , în exercitarea cenzurii ,
în afara precipitării creionului censorilor , **și puțin bun simț politic ?**

Aceasta am avut de spus."

////////////////////////////////////

d.) **Gr.lunian** (PRT) / 17 febr.'37 (p. 1065- 1068)

[**LD : lunian echilibrează puțin "temperatura " dezbaterii , după discursurile predecesorilor.**

Și o face ca un magistru al barei. **Reușește o performanță uluitoare :**

/ să-și atragă **succesiv** sau **alternativ** aprobarea (prin aplauze) :

PNL+PNȚ + PRȚ sau PNȚ+ PNLgeorgist + PRȚ sau PNL -georgist + PRȚ ;

/ să găsească fiecărui partid **vinovății și responsabilități condamnabile :**

PNC-Goga ; Garda de Fier -Totul pentru Țară ; PNL și guvernului ; PNȚ și guvernării ;

/ să facă **elogiul democrației , a parlamentarismului, a pluripartidismului**

dar ... să nu-și depășească condiția lui de lider de **partid disident, minor, intrigant ,
vorbind , mai ales , pentru urechile lui Carol al II-lea !**

"Dle președinte, d-lor deputați , ieri, în urma **cuvintelor rostite de către d-l prim-ministru**
și **în care se afirma** , cu o energie pe care cu toții am subliniat-o,

hotărîrea noastră de a ne păstra dreptul de a dirigi treburile noastre înăuntru,

fără nici un fel de amestec străin , am crezut că aceste cuvinte ale d-lui prim-ministru

trebuiau și **au avut aprobarea unanimă a Adunării.** " [-----]

Gr.lunian /

[**De acord cu protestul PNȚ**]

[**Politicianizarea este la ceilalți**]

- **lunian** : Dvs ați spus aici adineauri că **momentul este foarte grav** și că **atitudinile**

pe care noi le luăm,trebuie să cântărim bine consecințele acestor acte ,

argument valabil și **pentru ipoteza în care gestul celor doi miniștri,**

care au asistat la ceremonia pioasă, **ar fi avut indiscutabil un caracter politic .** Așa am înțeles.

)! Atunci chestiunea este : **poate România să primească o asemenea invitație,**

la o **permanetă supunere a tuturor injoncțiunilor și a tuturor amestecurilor în treburile
noastre interioare ?**

- **Goga** : Nu .

- **lunian** : Și chiar protestând , **am putea risca unele consecințe grave ?**

Eu nu cred că se poate întâmpla **ceva mai grav** pentru neamul nostru ,

decât pierderea simțământului de demnitate și a încrederii în forțele noastre proprii

(**aplauze puternice**) **S-a spus că intervenția** de la această tribună a **Partidului Național
Țărănesc** ar însemna o **tendință de politicianizare** a actului pios săvârșit sâmbăta trecută .

)! Să mă iertați, **am impresia că tendința de politicianizare este în altă parte .**

(**Vii aplauze la PNȚ**) [-----]

Gr.lunian /

["**Totul pentru Țară " : schimbarea ordinii constituționale !**]

- **lunian** : Din moment ce **caracterul solemnității era susceptibil de interpretare ,**

!) acest lucru era dejuns ca să impună reprezentanților țărilor străine o atitudine , care să înlăture necesitatea discuției care a urmat, cu atât mai mult , dle Goga , cu cât aici nu este vorba de manifestarea unui partid în cadrul dispozițiilor noastre constituționale ,

!) este vorba de un partid care afirmă o politică contrarie aceleia pe care o apără Constituția noastră , până când , pe baza voinței majorității țării, exprimată în condiții legale , această temelie se va schimba .

!) "Prin urmare , această mișcare politică nu are numai un simplu caracter protestatar.

[-----]

" Dar , dlor , nu era vorba numai de o acțiune protestatară , ci de altceva .

< **Totul pentru Țară** > reprezintă o mișcare , cum am arătat și cum ați afirmat și dvs, care tinde la schimbarea a însăși alcătuirii noastre politice ,

vrea să dea o altă temelie alcătuirii noastre politice . [-----]

Gr.Iunian /

[**Greșala dizolvării Gărzii de Fier**]

[**Neputința organelor de Stat**]

Discuția obligă și la discutarea altei probleme.

" **Acea atmosferă nenorocită** care s-a creat țării noastre , lipsiți de prestigiu în fața străinătății și lipsiți de autoritate în lăuntrul fronturilor noastre.

): Aceasta datorită unei serii de greșeli și de abdicări de la demnitate , în raport cu reprezentanții țărilor străine .

" Aceasta s-a întâmplat în mod frecvent și obârșia răului stă

): în părăsirea mijloacelor legale , în clipa când s-a dizolvat **Garda de Fier**.

!) În loc să lăsați o mișcare , care atunci nu avea o prea mare însemnătate , să se canalizeze aici, în lăuntrul Parlamentului , pe calea alegerilor , și să-și expună aici programul , pentru ca să vadă țara întreagă , pe ce temei înțelege să ferească țara (**aplauze la PNT**)

- **O.Goga** (**adresându-se majorității**) : **Aplauzați , domnilor !**

- **Iunian** : ...dar ați comis **actul grav politic** , care poartă în el izvorul tuturor neajunsurilor de astăzi . **Ați crezut că puteți** să ieșiți din calea legală și să angajați o luptă ilegală , o luptă de forțe și ați crezut că sunteți în stare să duceți această luptă de forțe.

Ce s-a întâmplat ?): **Ați votat o lege specială în contra acestei mișcări .**

V-am arătat și cu ocaziunea **dezbaterii la Mesaj** , v-am arătat cu ocazia discuțiunii la **Legea pentru apărarea ordinii în Stat** , că nu prin asemenea mijloace se poate înfrâna o mișcare , ci prin stărpirea răului , prin înlăturarea cauzei, care determină acest sentiment răzvrătire , care în mod firesc se canalizează spre acei care manifestă mai mult curaj și mai multă putere de jertfă .

): " **Ce ați făcut dvs ? Ați votat o lege , ca să vă dovedeți și mai mult neputința dvs !** Nici un moment nu ați putut-o aplica . A fost parcă înadins făcută ca să încurajeze mișcarea (**aplauze la PNT și PRT**) , ca să o pună în situația de a vede că

!) **ea [mișcarea legionară] , prin această forță lăuntrică pe care o posedă, este mai puternică decât organizarea de apărare a Statului ."**

Gr.Iunian /

[**Poliția de Stat / poliția ocultă**]

" **Dle ministru de Interne** , în zilele din urmă s-au petrecut lucruri foarte grave , pe care nu se poate să nu le cunoașteți.

Avem la noi , în afară de **Poliția de Stat** , care nu funcționează decât ocazional,

!) **o poliție particulară , care are un cabinet de anchiză**

și în care a fost adus , ca să vă complacă , însuși șeful tineretului dvs liberal [**Rădulescu**]

cel care , în apărarea marilor principii liberale , se arată mai vajnic , mai capabil de jertfă

și de acțiune decât cei care conduc acum destinele Partidului Național Liberal. "

(**aplauze la PNL -georgist, PNT și PRT**) **A fost chemat și a fost pedepsit . "**

Să citească în organul tineretului liberal "**Românul**" , articolul **Săptămâna schingiuitorului** ... adus la cunoștință publică

de " vicepreșed. Consiliului , **Inculeț**, și a subsecretarului de Stat **Bentoiu** , care a lăsat liberă publicarea acestui articol ;

Un alt student , tot Rădulescu, **Gogu Rădulescu** , a fost adus la această "**cameră inchizitorială**" și **aspru pedepsit** . Pentru ce ? Nu știe !

)! Dar după ce **ați făcut primele excese și ați scos din viața politică o grupare politică** , pentru comoditatea dvs , **v-ați trezit apoi neputincioși și ați făcut neconținute compromisuri** , care să vă salveze situația , fără să vă dați seama că **împingeți țara la război civil** .

(**aplauze la PNL -georgist, PNT și PRT**)

" Prin aceste practici și în politica internă și în politica externă , s-a creat acea stare de spirit că în hotarele țării **nu mai pot să intervină elementele de ordine și să activeze în cadrul legilor actuale** , pentru îndreptarea situației ,

)! și că **mijloacele acestea violente** sunt singure în măsură să asigure îndreptarea în această țară . **Ați vrut acest rezultat ? S-o știm** , pentru ca să știm în contra cui luptăm , să luăm aceeași atitudine și în contra dvs " [-----]

lunian /

[**Democrația confundată cu pseudo-democrația**]

[LD :26 oct.'2007 . Sunt întru totul de acord cu acest punct de vedere .

Este **valabil și pentru zilele noastre** , și tocmai asta repreșez eu actualelor partide din România. Dar asata este o altă poveste ! .

Pentru epoca lui, **lunian una spune și alta face !**

Cum s-ar putea explica , altfel, **radicalismul** lui la fel de intransigent de "**stânga**"

și **sprijinul** pe care l-a dat **tendențelor** lui Carol ;

ruperea de PNT și apărarea unor acțiuni ilegale ale Găzii ;

ba . în anume momente , **filo-germanismul** care i se reproșă ?!]

"D-lor deputați, **nu știu dacă mai este multă vreme de pierdut** ; pe mine mă impresionează - nu pot să contest aceasta ! - că **această mișcare [legionară] canalizează și sentimentul național** , și , e adevărat , **nemulțumirile acestea profunde** de care am vorbit.

): Dar cum **această mișcare [legionară] îmbracă forme necunoscute nouă** , **nepotrivate structurii sufletești și mintale a poporului nostru** ,

sunt convins că , o dată înlăturate mijloacele neîngăduite de manifestare a oricărei opinii publice și **la câmpul larg al debaterilor** , va putea fi folosită **adevărata cale** pe care **se pot îndrepta aceste interese ale țării** , compromise până acum.

" D-lor deputați, va fi fără îndoială nevoie să **arătăm că ceea ce se reproșează democrației , este un reproș ce se aduce pseudodemocrației** ,

care singură este **vinovată și de relele făcute și de aceste manifestări violente** ;

dar **un regim democrat , sincer aplicat** , este în măsură să apere interesele țării

mult mai bine decât aceste mișcări , care sunt **făcute pe calapodul unor concepții**

care își pot avea justificarea în țările lor respective , **dar nu pot să-și găsească justificarea la noi în țară** . (**aplauze la PNL -georgist, PNT și PRT**)

////////////////////////////////////

e.) **Ion Inculeț** (vicepreșed. al Consil. de miniștri .) (p. 1068)

" D-lor deputați , **evenimentele petrecute sâmbăta trecută** , în legătură cu înmormântarea celor doi tineri români , **a căror moarte, indiscutabil, că o regretăm cu toții** , aceste evenimente **pot fi privite sub mai multe aspecte** .

Ar fi **un aspect pur uman** , se înțelege de la sine ;

ar fi **un aspect de politică internă** și ar mai fi **un aspect de politică externă** .

Inculeț /

[**Politică externă independentă, demnă, fără amestec. din afară**]

"Am înțeles și ieri și astăzi să discutăm aceste evenimente

exclusiv sub aspectul politicii externe ; și în această privință,

guvernul nu înțelege astăzi să adauge nimic la declarațiile care au fost făcute aici ieri, de către d-l **prim-ministru Gheorghe Tătărescu**

" Tot o dată noi, guvernul, am rugat pe d-nii deputați , ca chestiunile de ordin extern să fie ridicate cu multă grijă la tribuna Parlamentului , fiindcă aceste chestiuni sunt foarte delicate prin chiar natura lucrurilor .

[-----]

f.) **Aurelian Bentoiu** (subsecretar de Stat)_(p. 1068.1069)

[LD : o lecție de demnitate și responsabilitate , nu atât în serviciul **instituiției cenzurii**,
- nu prea dorite și hulite - **cât în apărarea prestigiului bisericii și a capului ei suprem .**]
Bentoiu /

[**Cenzura - răspuns lui Șeicaru**]

Se grăbește să răspund lui Șeicaru ., la întrebare

)! "**Cred că dl Șeicaru este ultimul om care are a se plânge de asprimea cenzurii , pentru că d-sa sa s-a bucurat tot timpul de un regim deosebit , datorat trecutului său și datorită simțului de răspundere profesională .**

Este de ajuns să arăt , și asta nu se poate nega,

)! **că în 6 luni** , s-au suprimat d-lui Șeicaru, **3 articole .**

- **Șeicaru** : Aceasta pentru că **sunt prudent** .Dar **eu v-am întrebat** : pasajul cenzurat , **este subversiv sau nu este subversiv ?** Atât am întrebat .

- **Bentoiu** : De vreme ce trebuie să răspund de pe banca ministerială , **nu aștept să-mi dați îndrumări . Eu răspund la întrebarea dvs** și solicit atâta deferență prietenească , cât am avut eu totdeauna pentru dvs , când ați luat cuvântul. **Lăsați-mă să vorbesc** și , dacă veți avea ceva de adăugat , **veți adăuga la urmă .**

" **În toate cele trei prilejuri** , când vi s-au cenzurat articole în "**Curentul**" ,

ați intervenit la tribună. Ați făcut-o în așa chip , încât , să mă iertați , **m-am întrebat** :

)! **cine vorbește** , mandatarul națiunii sau **proprietarul gazetei ?** (**aplauze la PNL**)

Bentoiu /

[**Biserica - ferită de orice jignire !**]

" Vă voi demonstra imediat că **necazul d-lui Șeicaru nu este justificat** .

Într-adevăr , **noi am dat la cenzură** , între alte norme generale,

și ordinul ca biserica să fie obiectul unui deosebit respect ,

a unei **constante preocupări de a fi ferită de orice jignire** .

Și astfel formulat principiul , ca principiu,

cred că toată această onorată Cameră este de acord cu el.

Venim la speță, la articolul pe care l-a scris dl deputat Șeicaru astăzi

și care i-a fost suprimat . **Și răspund la somația d-sale , dacă are sau nu ceva subversiv.**

)! Iată , vedeți , dle Șeicaru , **nimic catastrofal** în articolul dvs ,

nimic care să surpe temeliele societății românești .

Dar ceea ce am să examinez eu acum este **dacă serviciul cenzurii** ,

de la care d-ta te întrebi dacă nu a evadat bunul simț

și pe care eu îl găsesc că este unul dintre cele mai bune dintre serviciile publice ,

fiind că este condus de foarte vigilentul și foarte vrednicul colonel Hotineanu ,

a tras just concluzia logică, cu privire la articolul dvs , **din norma pe care a primit-o**,
adică **dacă a făcut o justă aplicare a acestei norme**.

)!" **Dle Șeicaru, tonul face muzica** .Dvs ați citit articolul în așa fel ,
încât ați trecut foarte mios peste părțile lui tari.

- **Șeicaru** : Care sunt acelea ? Poftim textul (**protestări la PNL**)

- **Bentoiu** : Este în acest articol **o oarecare lipsă de deferență** , prin aceea că

)! **se pune în discuție și se angajează polemică cu exponentul suprem al bisericii noastre** ,
care nu poate descinde , în plan polemic , ca **să facă polemică cu dl Șeicaru** . .

Care este cuprinsul articolului și rostul lui ?

)! **Comentariul semnificației participării Înalt Prea Sfântului Patriarh**
la **îngroparea celor doi români , morți în Spania**.

Ei bine , d-lor deputați , **este de discutat dacă** , în ce privește alte persoane ,

semnificația poate să fie complexă ; dacă , cu alte cuvinte,

din complexul ideologiei partidului căruia aparțineau cei morți,

cineva , prin faptul participării , **și-o însușește în întregul ei** ,

implicând și **elementele politice ale ideologiei partidului** .

" Cu privire la exponentul suprem al bisericii, mi se pare că **faptul nu poate să sufere comentarii**, fiindcă **este absolut univoc**. Nu poate să ducă la altă interpretare, nu poate să se dea alte semnificații acestei participări, **decât** aceea al **adeziunii la gest**, **privit în partea lui de spiritualitate creștină**.

"Se pare că și d-ta crezi lucrul acesta, fiindcă nu afirmi altceva.

)! Pui în sens interogativ problema și apoi tragi unele consecințe, care sunt **deadreptul catastofale**, d-le Șeicaru.

)! D-ta vorbești acolo - atât am reținut din articolul d-tale - că dacă semnificația este aceea care ar putea să fie, în credința d-tale, **trebuie să mergem la autonomia Bisericii, la separația bisericii de Stat și așa mai departe**.

"Ei bine, iartă-mă, **găsesc că serviciul cenzurii nu a greșit atunci când a aplicat suprimarea acestui articol**. Eu cred, d-le Șeicaru, că **verva d-tale caustică și spiritul d-tale polemic se pot liber exercita în atâtea domenii**. Ai această putință să o faci.

)! Menajează cel puțin **capul suprem al Bisericii** noastre, fiindcă nu va câștiga neamul nostru nimic,

dacă băgăm pe teren politic și instituția bisericii.

Așa încât, nu este un sentiment de dușmănie care a prezidat la suprimarea aceasta, față de d-ta personal. Ferească Dumnezeu!

Nu aş putea găsi ca **singură explicație** a acestei suprimări **decât prietenia**,

)! **fiindcă am voit să te împiedic de a fi autorul unei schisme bisericești** " (Aplauze la PNL

////////////////////////////////////

- Pamfil Șeicaru / replică /

[Este ironic, este șicanator, este încăpățânat, este Șeicaru !

În rest revine cu explicațiile inițiale, accentuând faptul că ceremonia funerară nu a avut caracter politic, deci nici participarea biseicii, nici a diplomaților nu putea fi încredințată]]

////////////////////////////////////

g.) Gh.Brătianu (PNL-2.) / - la Sumar - 18 febr.'37

[LD . din relatarea lui Argetoianu, rezultă că **Gh.Brătianu participase la ceremonia funeabră** Prin el, aluziv și vag, se dă a înțelege că ... **partidul** - și ne duce gândul la **Dinu Brătianu - nu ar fi fost informat de la guvern ... de cele ce se întâmplau ...**]

[-----]

Gh.Brătianu /

[**Răspunderea guvernului**]

" Dar mai este și **o altă latură a problemei**, care nu poate fi ocolită de ridicarea unor incidente diplomatice, **ale căror urmări se cer a fi bine cântărite**.

)! Dacă cineva are de tras consecințe, în urma evenimentelor de la sfârșitul săptămânii trecute, este, în primul rând, **guvernul însăși**.

): **Desmițându-se la fiecare pas; mereu în contradicție cu propriile sale acțiuni,**

într-o atitudine de permanentă ipocrizie față de propriul său partid

și de forțele a căror încăerare se complăce a o provoca,

el nu mai are astăzi autoritatea, nici de a menține înăuntru ideea ordinii în Stat

nici de a reprezenta, în afară, în împrejurări tot mai grele și mai turburi,

tradiția de mândrie și conștiința de demnitate

a făuritorilor unei Români întregite și independente " (aplauze la PNL -georgist)

////////////////////////////////////

h.) C.Argetoianu (Liga Agrară) - la Sumar / 19 febr.'37

[LD : trebuie să recunosc **perspicacitate și simț " diplomatic "** la Argetoianu.

Poate că aceste sugestii, date în momente descumpanitoare...

I-au propulsat pe Argetoianu în atenția lui Carol II,

sau viceversa, prin el, glăsua chiar " camarila" .

Cert este că **soluția avansată de el va fi adoptată de guvern,**

și ea va diminua avalanșa de " scandaluri diplomatice" care se prăvălise, succesiv, prin actele sau atitudinile unor diplomați acreditați la București :

Ostrovski, Şeba , ambasadorii Italiei și Germaniei ...]

[-----]

Argetoianu /

[**Răspunderea guvernului]**

S-a răspândit **zvonul** că prin angajamentul pe care l-a luat , **Gh.Tătărăscu** sau obține **satisfacție** de la cancelariile statelor implicate , sau pleacă de la guvern .

" Găsesc că este iarăși o eroare " . Ar fi un amestec străin în afacerile noastre interne , **dacă un guvern ar putea să cadă din cauza unui act greșit a unor agenți diplomatici !** ar fi **o capitulare față de o intervenție străină !**

El găsește că greșala guvernului constă în faptul că

) : **" s-a transportat un incident de pe un plan secundar , pe un plan principal "**

și este de **datoria d-lui Tătărăscu să readucă acest incident**

de pe planul acesta "principal", nu pe plan " secundar" , ci **pe " al treilea plan "**

////////////////////////////////////

i.) D.luca (ministru Interne) / **răspuns lui Iunian** (p. 1115 -1116) / 19 febr.'37

[LD , 29 oct. 2003 . **Violența și asasinatul - arme de luptă în practica Gărzii de Fier.**

Inovație ? Contaminare ? Import .. de la cine ? Specific tinereții ?

Contra-răspuns la ignorare și persecutare ? Cui aparține vinovăția , începutul ?

" Fenomenul Pitești " , înainte de Pitești ; nefuncționarea mecanismelor și instituțiilor de stat; **complicități - compromisuri - consecințe]**

D.luca / 19 febr.'37

[**Poliție "particulară " ?!** - răspuns lui Gr.Iunian]

[**"Inchiziția" Gărzii de Fier : cazul studentului Rădulescu]**

"D-lor deputați, în ședința de alaltăieri , **dl deputat Iunian** , luând cuvântul în chestiunea în care a venit și astăzi dl Argetoianu, a strecurat următoarea informație :

< D-le ministru de Interne

în afară de poliția de Stat

o poliție particulară

un cabinet de inchiziție

însuși șeful

tinerețului dvs.liberal

articolul publicat în " Românul "

>

" Dlor, cred că **nu există nimeni** , nu în lăuntru Parlamentului , nu pe banca ministerială, dar în lăuntru țării, **să nu reprobe un asemenea fapt odios** , fiindcă , în ce privește faptul , **trebuie să recunosc** de la această tribună , **că dl. Iunian n-a adus o informație greșită , căci faptul s-a petrecut** (**exclamări**)

) : **"Unde greșește dl Iunian, este acolo unde învinovățește poliția că nu-și face datoria** decât în mod ocazional și **deci, implicit** , unde mă învinovățește și pe mine , **ca ministru de Interne**, care am în subordine acest organ.

"**Aș fi răspuns chiar de atunci** , întrucât **faptul era prea grav** . ,

fiindcă este un fapt care se petrece **pentru prima oară la noi în țară**,

și sufletul și **moravurile poporului nostru nu se împacă cu asemenea acte** .

)! " Dar eu , dacă **nu am răspuns alaltăieri** a fost , d-lor deputați - și o să-mi justificați tăcerea de atunci - pentru că **nu puteam prinde pe cei vinovați** ,

dacă ași fi mărturisit gândul și măsurile care ar fi pus în gardă pe cei urmăriți.

Am adus cazul azi pentru a vă arăta **ce s-a făcut** în această chestiune .

Și fiindcă vorbim de fapte grave și ca **să vă arăt monstruozitatea acestui fapt**,

vă voi citi **declarația însăși a victimei** .

" La început, **am fost informați**, la Ministerul de Interne, de câțiva prieteni ai d-lui **Rădulescu, student la Drept**, că de unde până în seara acelei zile erau împreună cu toții ,

)! au văzut că **de 2 zile unul dintr'înșii nu mai apare de nicăeri** .

Poliția, sesizată de noi, fiindcă **acest caz a fost adus la cunoștința dlui** subsecretar de Stat

Bentoiu, de prietenii lui Rădulescu , **a pornit cercetările** ca să se afle unde se găsește

Rădulescu . S-au făcut **investigații** : **întâi la domiciliul lui** , cum era și firesc,

apoi **la rudele lui, la cunoștințele lui.**

)! **Toate informațiile** pe care le aveam , **coincideau** cu ceea ce afirmam prietenii lui Rădulescu ,

și anume că **acesta a dispărut** .

)! "Ni s-a dat , la un moment dat , o informație că **ar putea fi în casele bănuților agresori** . S-au făcut **imediat percheziție în toate aceste case** care , din nenorocire, mai au și titulatura de **<cămin>** ! **Căminele** acestea **studentești** , pentru care s-au făcut **atâtea sacrificii** , **clădite din banul public** , cu scopul de a înlesni **studentilor săraci** , să poată găsi un adăpost , **s-au transformat în localuri politice** și în localuri , după cum veți vedea, din declarația însăși a victimei , ce fel de politică se face : **politica violenței și a terorii**."

D.luca / 19 febr.'37

[**Competențele Poliției și ale Justiției**]

" După câteva zile de cercetări , a apărut victima , studentul Rădulescu ,

)! **care la început nu vrea să declare nimic**,

dar, deoarece **prietenii lui insistau că a fost sechestrat și bătut** , am sesizat **Justiția** care a dat chestiunea în cercetare d-lui **procuror Prosper Constantinescu** .

Acesta a chemat imediat pe Rădulescu și l-a întrebat : **< unde ai fost ? >**

)! **Dar Rădulescu nu a vrut să declare nimic**, nu pentru că nu s-a întâmplat, ci **de groază** . Am cerut atunci personal d-lui procuror **să cheme un medic**, să vadă **dacă are urme de lovituri și violențe**.

" **Medicul a constatat o stare extrem de garvă** , iar Rădulescu silit să declare **ce s-a petrecut cu el**, pentru ca **țara să știe ce mentalitate se încearcă să se întroneze în viața noastră politică** , voi citi această declarațiune în întregime **ca să o reprobăm cu toții așa cum e cuvine** " (**aplauze la PNL**)

- **N.Simionescu** (PNT? PNL ?) : **Nu reprobări, sancțiuni !**

- **D. luca** : D-le Simionescu, dacă dvs bănuți că eu, **cu răspunderea pe care o am, ca ministru**, și **cu răspunderea ce am când aduc în fața Parlamentului** , nu sunt pătruns , așa cum am datoriat, de **nevoia sancționării unor asemenea fapte** , atunci întreruperea dvs. își are locul. **Cât mă cunoașteți însă, nu puteți bănuți la mine că ași fi absent de la această datorie.**

- **N.Simionescu** : Dle ministru, **sunt convins de sinceritatea dvs,**

)!**dar sancțiunile nu le aplică Ministerul de Interne, le aplică Justiția.**

- **D.luca** : **Eu am încredere și în justiția țării**, care în atâtea rânduri **și-a făcut datoria.**

- **N.Guranda** (?) : **Zeci de procese s-au intentat , și nici o condamnare nu s-a dat !**

- **D.luca** : " **Toate întreruperile acestea , sunt justificate** de durerea de care suntem cuprinși cu toții că în țara noastră **se pot petrece asemenea fapte , pe care nu le-a cunoscut neamul nostru .**

- **N.Georgescu -Tulcea** (PNT) : **Cine le-a tolerat ?**

D.luca / 19 febr.'37

[**Declarația studentului Rădulescu**]

[**Sechestrarea și torturile aplicate de legionari**]

R : **< În seara zilei de 26 ianuarie prins de numeroși membri**

Gărzi de Fier dus la sediul

casele d-lui general Cantacuzino -Grănicerul ...>

- **Voce PNL** : Halal să-i fie !

R : **<...în fața Ministerului Am fost văzut de dl Constantin Pârneci**

cum eram dus cu forța Temându-se de o descindere a autorităților >

- **luca** :)!**Va să zică cei ce fac infracțiuni știu să se teamă de autoritate** și știu că **autoritatea nu este**, cum a spus dl Lunian, numai ocazional la datorie, **ci este permanent la datoria sa.**

R : **< Temându-se de o descindere Căminul mediciniștilor camera 65 .**

Aici am fost torturat a mi se smulge diverse declarațiuni

cine este autorul manifestului >

- **luca** :)! Fiindcă **trebuie să vă spun că ura contra acestui Rădulescu s-a născut din faptul că, cu toate multiplele publicațiuni și scrisori de amenințare , care pornesc din această stradă a Imprimeriei .**

un grup de tineri , care nu înțelegeau să oprească opinia nimănui, **dar** înțelegeau să fie **protestatoare împotriva mijloacelor de violență**, și-au permis ca **studenții** să spună :
< noi să nu ne lăsăm îndrumați **pe drumul cel greșit , să facem politică și noi studenții** -
spuneau ei -**dar să o facem pe aceea permisă de legile țării și de moravurile**
Acest manifest a supărat pe adversari. Cu privire la autorul acestui manifest
se cereau declarații lui Rădulescu :

R : < **Unde locuiește dl Amedeu Bădescu ?** >

- **luca :)!** Acesta era al doilea prieten căruia **trebuia să i se aplice pedeapsa sechestrării .**

R : < **Ce amestec are guvernul mișcarea noastră de organizare ?**

Efectivul și programul nostru de viitor .

**nu conteneau cu insultele la adresa primului ministru ,
izbucniri de ură frunțașii partidului,
li se imputa moartea și schingiuirea mai multor legionari.**
Nici marii noștri morți nu erau cruțați de insulte **Ionel Brătianu era învinuit blamat**
prin Constituție, a înlesnit invazia semită.
ore de torturi , lovituri , amenințări cu cuțitele și revolverele
: trădătorule , liberalule, democratule

Înspre ziua verdict sosi : 26 lovituri cu funia udă și împletită în opt . >

- **luca :)!** " **Tribunalul studenților din Căminul mediciniștilor aplică studentului Rădulescu
verdictul : 25 de lovituri cu funia udă și înodată , ceea ce s-a executat cu promptitudine .**

- **Voci : Rușine !**

R : < **Mi-am pierdut cunoștința de mai multe ori Readus în simțiri începea ploaia de
lovituri . s-au terminat loviturile mânat nu știu de ce îndemn divin,
m-am repezit și mi-am sărutat călăii . >**

- **luca :)!** **Pricepeți starea acestui nenorocit om !**

R : < **Imediat, , au ieșit afară.
mi s-a spus să nu mai activez în Partidul Liberal,
sau să activez dar , în fond, să nu mai fiu liberal**

să mă înscriu în Asociația Prietenilor Legionari . > [----întrerupere -----]

R : **mi s-a spus în cazul când voi spune ceva autorităților colegilor
, îmi voi risca viața. >**

D.luca / 19 febr.'37

[**"Disfuncționalități în colaborarea dintre instituții**]

- **Mișu Slăvescu (?) : Căminul acela este închis sau este tot deschis ?**

- **D.luca :** De ce mă întrebați pe mine ?

- **Slăvescu :** Sunteți reprezentantul guvernului .Cred că vorbiți în numele guvernului
(**sgomot, întreruperi, vociferări**)

- **luca :** " Dlor deputați, eu cred că **această chestiune**, care poate înfățișa opiniei publice
anume **metode necunoscute încă tuturor, merită** din partea onoratei Adunări, **ascultare .**
Eu nu spun că din relatările , care se fac aici, **nu se nasc mai multe probleme**
și deci nu se pot pune mai multe întrebări. **Dar lăsați să arătăm țării întâi, noi, aceștia ,**
care cu mijloacele noastre **am putut descoperi faptele ,**
care se pun în sarcina celor care veți vedea mai la urmă că vor fi sancționați

- **I.Manolescu -Strunga (PNL-2 ?):** Chestiunea aceasta **datează de 3 ani** , nu de astăzi .
[**Justiția...**]

- **luca :** " Față de această declarațiune, **se înaintează cazul spre cercetare**

**d-lui judecător de Instrucție Mitulescu, și dl judecător de Instrucție , sâmbătă - rețineți , abia
sâmbătă - lansează mandat de aducere în contra a trei agresori , declarați de victimă .**
Trebuie să vă mărturisesc că poliția a întâmpinat o mare greutate în executarea acestor mandate,
pentru că I s-au dat niște nume fără nici o adresă , fără nici o indicație precisă , ceva vag ;
iar ca adrese , la cămine sau la vreuna din facultăți .

)! În aceste timp de trei zile s-a produs cuvântarea d-lui Iunian [17 febr.]

[**Administrația universitară**]

"Am pornit cercetări .Și aici nu mai este vorba nici de legionari, nici de prietenii legionarilor, este vorba de organele oficiale . Ni s-a spus că unul din ei ar avea sediul în căminul condus de dl Gheață , **căminul Matei Voevod** Ne-am dus acolo și însuși **dir. căminului ne-a spus :**

)! < acest domn nu stă aici > Ne-a dat indicațiunea **să mergem la Academia de comerț.**

Dar acolo, **secretarul Facultății mărturisește :** **)! < Noi avem doi Popești , unul este Popescu V.Vasile și altul Popescu C. Vasile .Unde stau, nu știm, la cursuri nu vin. >**

Vă spun aceste amănunte - care , recunosc, n-au ce căuta în această discuție - numai **ca să dovedesc nevinovăția organelor oficiale** , și sunt dator să fac aceasta , fiind vorba de **colaboratorii mei , de organele de poliție,** pe care **nu pot să le las învinovățite pe degeaba.**

Vă mărturisesc că **în fiecare zi chemam polițiștii** la telefon , de câte cinci șase ori , și întrebam : **< Ce se mai întâmplă în cazul Rădulescu ?>** Deci nu dormeam ; îmi făceam datoria .

[**Prefectura poliției**]

"**În fine, astăzi pot veni în fața Camerei să spun că i-am arestat "** (**vii aplauze, bravo, la PNL**) I-am găsit ascunși tot **la căminul mediciniștilor** , unde am făcut o **perchezeție** astă noapte la 2 jumătate , cu ajutorul **aparaturii de cercetări al Prefecturii poliției Capitalei,** și am pus mâna **pe doi dintre ei . Este un început .**

DI Simionescu -Bârlad spunea adineauri : nu este suficientă măsura dvs , mai trebuie să se adauge și alte măsuri .

- **N.Simionescu - Bârlad** (PNL -2 ?) : **Cred că nu este prudent să mă provocați (exclamări)**

- **D.luca** (ministru de Interne) : " D-lor , eu trebuie să **vă mărturisesc un regret** Eu, în această chestiune , **ca parlamentar , aș înregistra declarația ministrului, bazată pe acte, bazată pe corectitudine, și pe conștiința pe care trebuie să o aibă , atunci când vorbește Camerii și țării.**

)! și n-aș emite nici o părere , în sensul acela , **că se poate ca o autoritate să lipsească de la datorie , căci aceasta ar constitui o primă încurajare** a acelor care , **în disprețul autorității , își permit acte de teroare ca acesta.**

)! Vă rog, deci, să nu rețineți ceea ce a spus dl lunian, că poliția a lipsit de la datorie. Ea a fost prezentă la datorie , și cu mijloacele pe care le-a avut , a ajuns la rezultatele pe care vi le-am arătat .Sunt sigur că Ministerul Justiției și organele ce depind de el , vor colabora în așa măsură cu noi , încât prin sancționare exemplară , să facem să dispară ceea ce azi , în țara noastră nu este decât un trist început , și care trebuie înfrânt din primul moment " (**aplauze la majoritate , PNL**)

////////////////////////////////////

Incident diplomatic - înmormântarea lui Moța și Marin / 16 -19 febr.'37

7.)Codul justiției militare // Expunere de motive, text lege // 9 mart. 1937

(DAD, MO 44, șed.de marți, 9 mart.1937 , p. 2066 - 2084)

g-ral Paul Angelescu (ministru Apărării Naționale)

NCPopescu (raportor) / Raportul

Codul de justiție militară (xerox integral) **Doc.integral la fișier Index legislație .**

[LD : ca exemplu de sursă de drept și adaptare la evoluțiile societății.

Legea a fost emisă de o **Comisie specială** și o **Comisie senatorială** condusă de **mareșalul Prezan**, și a intrat în vigoare în mai 1937 .

După **64 de ani**, ea înlocuia **vechiul cod, din 1873** (copiat din Codul militar francez din 1857) .

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Importanța justiției militare** ▣ **Istoricul și evoluția Codului**

▣ **Competența internă și externă a justiției militare**

▣ **Siguranța națională** ▣ **Justiția militară în alte țări**

- ▣ **Noul cod militar românesc**
 - ▣ **Organizare , competență , procedură , infracțiuni și pedepse.**
-

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Importanța justiției militare**

" **Buna administrație a justiției** , ca primă **necesitate a societății** și ca primă **datorie a conducătorilor** , este tot așa de **necesară pentru o armată** ca și **pentru națiunea însăși**. **Armata** nu poate să răspundă scopurilor ei , decât sub **condițiunea de a nu depinde decât de o singură voință** , de a **nu asculta decât de un singur mare Comandant**, și de a nu fi supusă **decât unei singure legiuri** , care să cuprindă toate gradele ierarhiei , de la soldat la general. De aici , **necesitatea unei legi de justiție specială** , în raport cu toate nevoile și cu toate exigențele vieții militare .

"**Nu este națiune** ca să nu fi proclamat în trecut , și mai ales astăzi , aceste principii , pe care să nu le fi înscris în **legi precise și respectate de toți**.

" De **buna administrație** a justiției , de **spiritul ei de dreptate și de autoritatea ei** , se leagă toate **regulile care formează ansamblul datoriilor ostășești** ; **în represiunea ei sigură , rapidă și adesea severă** , se găsește angajată **ascultarea necondiționată sau disciplina** , cu alte cuvinte însăși **forța întregii armate**

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Istoricul și evoluția Codului**

" **Oștirea noastră** , a cărei glorie seculară se confundă cu orgoliul legitim al Patriei noastre , a avut **un cod militar unic** și într-o cuprindere mai mult sau mai puțin completă , **decât în anul 1873**, care este **actualul cod în vigoare** , **copiat de pe codul militar francez din 1857**, și care , pentru nevoile timpurilor , tehnica oștirii și progresele științifice de atunci , prezenta **un tot simplificator și coordonator a tuturor principiilor disparate** de mai înainte , și care deveniseră inaplicabile.

" **Acest cod militar din 1873 , guvernează oștirea noastră de 64 ani** , cu unele **parțiale modificări și adăugiri** survenite ."

" Dacă **până la intrarea noastră în războiului mondial** a mers în aplicarea lui , pentru că întinderea lui era **exclusiv mărginită de sfera ostășească**, **odată cu începerea grelei noastre încercări din 1916** , când **competența Justiției Militare a fost mult lărgită** , s-au văzut **lipsuri mari** , fiind nevoie să **i se adauge un Titlu adițional**, special pentru **starea excepțională de război**, precum și de **darea unei serii întregi de dispozițiuni pe cale administrativă** , care **să-i umple** pe cât posibil , **golurile și să-l facă aplicabil**.

" De altfel , acest lucru s-a întâmplat **în toate Codurile militare** a Statelor beligerante , care , **după terminarea războiului , s-au grăbit să le modifice** și să le adapteze noilor nevoi , atât ale oștirii , cât și a națiunilor respective .

)! " Numai noi am rămas în urmă , lăsând până acum această importantă instituție a oștirii , **lipsită de o legiuire corespondentă situației actuale și de organizarea unui atât de necesar corp al magistraților militari ."**

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Competența internă și externă a justiției militare**

▣ **Siguranța națională**

)! " Rolul justiției militare , în țara noastră , **de la război încoace** , a fost ,

trebuie s-o recunoaștem, **precumpănitor la menținerea ordinii sociale** **Starea de asediu** , care în unele regiuni a fost **necesar să ființeze**, din cauza **necesităților impuse** , atât de **situația noastră geografică** , cât și de aceea a **curenților subversive** infiltrate sau născute chiar în sânul României Mari , **au adus în competența instanțelor militare , toate infracțiunile care interesau siguranța interioară și exterioară a Statului , severitatea sancțiunilor și rapiditatea lor** a fost **stabilă de nepătruns pentru săpătorii la temelia țării noastre .**

)! "Unele **insuficienți** remarcate în acest timp, au fost tocmai **rezultatul anacronismelor și lipsurilor codului actual** , precum și al **defectuoșității în organizarea justiției** .

"De aceea, socot de datoria mea a vă ruga, ca , alături de mine , să prezentăm **mulțumirile noastre d-lui General** de Corp de Armată, adjutant **Paul Angelescu ministrul apărării naționale**, care a înțeles

să ne înzestreze oștirea cu o nouă și importantă lege militară, care a înțeles **să ridice prestigiul unei instituții de oștire**, și , în fine, care a înțeles **să dea o garanție în plus asupra încrederii** ce toți trebuie să avem în **justiția militară** , devenită astăzi cu un rol așa de **reliefaț în viața Statului**. "

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Justiția militară în alte țări**

a.) Franța. În 1928, a pus în aplicare **noul cod militar** , care are următoarele principii esențiale : **Tribunalele militare** , ca singure instanțe cu o competență redusă numai asupra infracțiunilor din cazărmi - **prezidate de un magistrat civil**, având **procurori și judecători de instrucție numai magistrați militari titrați** , scoși de sub autoritatea Comandamentului .

Ca **instanță de cenzură** - numai **Înalta Curte de Casație** .

b.) Germania .În 1926, a modificat **codul militar** .Are două instanțe de fond : **tribunale și Curți apelative**, în care , intră alternativ, **magistrați civili și ofițeri de front** .

Curtea militară este compusă din jumătate ofițeri superiori de front, jumătate consilieri civili .

c.) Italia . În 1923, a **demilitarizat pur și simplu justiția militară** , în dezacord cu imperativele general-recunoscute . **A atașat armatei un corp de magistrați civili** , care sunt procurori , **fără a se ține seama de specificul ostășesc care se cere ;**

a **ignorat total rolul generalului comandant** .

d.) Belgia . Are **Consilii de război**, cu instanțe de fond, cu **președinte magistrat civil și 4 ofițeri de front**. Are **Curte de Casara Militară** .

Parchetul este format numai din **ofițeri titrați**, care depind însă de Ministerul de Justiție.

e.) Cehoslovacia . Instanțe militare compuse din 2 **magistrați imilitari și 2 ofițeri de front**.

Parchetul -numai din **magistrați militari** .

f.) Norvegia și Elveția . au un **corp distinct al magistraților militari** , care îndeplinesc toate funcțiunile judecătorești . În completele de judecată , intră și **ofițeri de front**.

g.) Iugoslavia, Grecia, Bulgaria . Au **justiții militare** , încadrate cu **magistrați militari de carieră** , iar în **completele de judecată** intră și **ofițeri de front**.

h.) Turcia. Are un Cod militar . Nu a avut până acum câțiva ani o instanță militară propriuzisă.

Era situația de acum 100 de ani din Franța.

Rezumând, **situația justițiilor militare a Statelor europene menționate** ,

vedem **grija ce au avut după război**, pentru a da acestei instituții o **fizionomie modernă, degajată de arbitrarul de altă dată** , pe principiul de **dreptate și respect al legii**.

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Noul cod militar românesc**

▣ **Organizare , competență, procedură , infracțiuni și pedepse.**

Noul cod militar român, poate fi socotit ca o **perfecțiune în acest domeniu**, pentru că în el **se îmbină** în mod ideal **împlinirea intereselor de disciplină** , **de păstrare a autorității generalului comandant** ,

cu garanția unei reale opere de **dreptate ostășească și socială**.

Din p.d.v. **științific**, el este **pus de acord cu noile legiuri penale** și cu **principiile noi adecvate** progresului tehnic din oștire .

Noul cod , cuprinde **4 cărți :organizarea , competența, procedura , infracțiunile și pedepsele.**

Cartea I : Organizare

a) **Consilii de disciplină** pe lângă **regimente** , cu competențe reduse : dezertarea, nesupunerea,etc. Sunt compuse din ofițeri de front din unitate . Au procedură rapidă.

Au pedepse până la 6 luni închisoare .

b.) **Tribunale militare** pe lângă Corpurile de Armată sau divizii .

Au **2 complete de judecată** , formate din ; **pimul** - președinte -magistrat militar ; membri - ofițeri de front , **al doilea** - 3 judecători magistrați militari și 2 ofițeri de front

Magistrații militari vor fi recrutați **numai din ofițerii comandanți** (3 ani vechime) , cu **grad de căpitan, licențiați sau doctori în drept** , cu **examen de magistrat** .

Astfel **ambele critei de competență vor fi îndeplinite** .

c.) **Curtea Militară de Casare și Justiție**.

Cea de casare -vor judeca **recursurile** instanțelor de fond.

Cea de justiție - va judeca **magistrații militari și generalii**,

Va fi compusă exclusiv din magistrați militari și 4 consilieri colonei .

Cartea II : Competința

S-au păstrat normele din actualul cod, la care s-au adăugat **competința pentru crimele și delictele** ce interesează **siguranța interioară și exterioară a Statului**.

Este o completare fericită a legii ,pentru că aceste delictes au crescut și s-au agravat .

Severitatea sancțiunilor și rapiditatea , va micșora umărul acestor infracțiuni .

Cartea III : Proceduri

S-au armonizat dispozițiile cu principiile și instituțiile legilor moderne , cu grijă pentru specificul ostășesc . S-a respectat tradiția , întărindu-se rolul generalului comandant, dar respectând procedurile penale consacrate .

Cartea IV: infracțiuni și pedepse

[LD : 12 noembrie 2003 .Îmi aduc aminte de o discuție contradictorie avută cu Ion ,

în 1990 , după **execuția soților Ceaușescu**.Am apărât atunci, cu argumente umanitare , de ce sunt eu **contra asasinatului politic** și **contra pedepsei cu moartea**.

Simt și acum la fel. Mă gândesc la **asasinarea lui Duca, Călinescu , Iorga**, etc etc ...

dar și la **execuția capitală a mareșalului Antonescu** și a colaboratorilor săi .

Astăzi , însă , am avut **un moment de derută , de clătinare** , la care va trebui să mai meditez .

Constituția din 1923, abolise pedeapsa cu moartea.Legionarii au comis asasinate.

Nefiind stare de război, **asasinii nu au fost condamnați la moarte** nici de justiția militară .

Oare , represiunile ce au urmat - culminând cu **asasinarea lui Codreanu** - nu exprimă

carența legislativă a renunțării premature la pedeapsa capitală ?

Nu este asta mai mult dovada unei **ipocrizii conjuncturale**,cu motivație umanitar-democratică , de vreme ce , imediat după război, toate statele "democratice" ... au renunțat temporar la ea ?

Pedepsele sunt **aceleași ca în Codul Penal**, cu adăugirea :

pedeapsa cu moartea în materie criminală, **numai în timp de război** , **destituirea și degradarea** - pedepse accesorii.

)! "Cu privire la **pedeapsa cu moartea** ,

oprită expres prin pactul nostru Constituțional,

dar **admisă de aproape toate statele europene**, ca fiind **o stare de necesitate**

izvorâtă din **dreptul societății de a se apăra** cu pedeapsa capitală,

contra acelor care îi tulbură așezămintele sale,

socotim că este **foarte necesară pentru timp de război**.

" La infracțiuni s-au prevăzut , în primul rând, acelea cu caracter penal ,

comun codului penal , precum : **trădarea , spionajul, rebeliunea, omorul, falsurile,**

mita, ofensa, furtul etc etc. [-----]

Apoi acelea cu caracter pur ostășesc : **dezertarea, lașitatea, nesupunerea, indisciplina,**

////////////////////////////////////

▣ **Codul de justiție Militară**

Guv.Tătărescu . Vacanță parlamentară .1937

8.)Gh.Tătărescu , Expozeu , șed.CC al PNL ,/ 4 ani de guvernare / 2 nov.'37

("Dimineața" , an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătărescu -sosirea de la Ankara)

/ Jandarmeria / / Justiția /

[-----]

▣ **Administrația Generală**

▣ **Administrarea Justiției**

Tătărescu / 2 nov.'37

▣ **Administrația Generală**

[**Gh.Tătărescu , I.Inculeț- Vict.Iamandi-D.luca - / Eug.Titeanu / Aurelian Benteoi**

/ Gh.Tătărescu - Gabriel Marinescu /

[LD : expozeul lui Tătărescu la acest capitol este **vag**, aș spune **deliberat lacunar și evaziv** , cu **aprecieri și epitete generalizatoare** ne semnificative, încât nu am aflat mare lucru despre administrația generală a țării.

Nimic despre **starea de asediu ! Nimic** despre **cenzură !**

Nimic despre activitatea **instituțiilor - Poliția . Siguranța** - însărcinate cu păstrarea ordinii interne și de siguranță ! **Nimic** despre **legislația represivă specială** .

Nimic despre **prefecturi și primării** - ca organe ale administrației de stat **Numai** chestiuni de **reglementări interne** ale acestor instituții , și acelea **amestecat**]

Funcționari administrativi și jandarmii

" În domeniul administrației generale , activitatea guvernului s-a dovedit **rodnică și constructivă** . În locul **legiurilor administrative haotice și paralizante** , am instaurat **o nouă lege** care corespunde **nevoilor reale ale administrației centrale și locale**, **selecționează organele de conducere** , asigură **independența și continuitatea** acțiunii administrative.

" Sub imperiul acestei legi și al **legii modificatoare a regimului poliției** , s-a făcut un efort hotărâtor pentru **pregătirea personalului administrativ de toate categoriile**.

Pentru pregătirea profesională a funcționarilor administrativi ,

s-a înființat la **București** un **Centru de pregătire și perfecționare tehnică**

și un **Sub-centru la Cernăuți**, iar prin **legea modificatoare** din decembrie 1934,

s-a deschis drumul spre **posturile de ofițeri de jandarmi și titraților** - asigurându-se astfel funcționarilor polițienești **o recrutare superior calitativă a titularilor**.

Pe lângă **Inspectoratul General al Jandarmeriei** , au funcționat **școli speciale** pentru **pregătirea și perfecționarea profesională a ofițerilor și subofițerilor de Jandarmi**.

Prin toate aceste măsuri, s-a făcut **un mare pas înainte** pentru

pregătirea funcționarilor administrativi și jandarmilor .

Deopotrivă de important a fost **impulsul dat coordonării activității organelor administrative** , prin **regelementarea conlucrării** directe a acestor organe și deopotrivă de rodnic

ritmul imprimat întregii acțiuni administrative ,

prin **inaugurarea** metodelor de soluționare rapidă a nevoilor administrative.

" În acest timp, **viața administrativă locală a județelor** și a comunelor a luat o dezvoltare și **un avânt neobișnuite** . În toate **bugetele locale** s-au făcut **economii necruțătoare** la personal,

Spiritul gospodăresc a triumfat împotriva spiritului birocratic.

Prefecții și primării s-au transformat în **șefi de echipă** și grație însuflețirii administratorilor

noștri, s-a putut realiza **pe tot cuprinsul țării, și în toate domeniile**, această **însemnată operă gospodărească**, care va rămâne unul din **titlurile de mândrie ale guvernării noastre**."

[-----]

Tătărescu / 2 nov.'37

▣ Administrarea Justiției

[Victor Antonescu / Valeriu Pop / Mircea Djuvara - Aurelian Benteoiu / Vasile P-Sassu]

[LD : eu am urmărit activitatea acestui minister. Am urmărit , mai ales, travaliul legislativ al Parlamentului , dar am fost dominată de o confuzie de prerogative specifice.

Îmi cade o fisă : **una este activitatea legislativă** - pe care **o îndeplinește Parlamentul** - alta este **administrarea Justiției** - pe care **o asigură guvernul** prin Ministerul de justiție - și alta este **activitatea propriu-zisă a puterii judecătorești** - cu toate instituțiile sale - care face din ea **a III-a putere în Stat** .

Este evident că , într-un raport guvernamental , accentul se pune pe **administrarea justiției**. Cu toate acestea, consider expozeul lui Tătărescu la acest capitol lacunar]

" În domeniul justiției, **activitatea guvernului** s-a desfășurat atât **în direcția legislativă** cât și **în direcția administrativă**.

"În direcția legislativă, expresiunea două covârșitoare necesități : aceea a realizării **progresului științific** și aceea a **unificării sufletesti** -

au fost promulgate și puse în aplicare **Codul Penal** și cel de **Procedură Penală** , au fost **elaborate și depuse** pe biroul Camerei proiectele de **Cod Comercial** și de **Procedură Civilă** , și s-a făcut **un mare pas** înainte în elaborarea **Codului Civil**.

" În direcția administrativă , această activitate s-a concentrat atât asupra **instituțiilor în care ideea de justiție se încorporează**, cât și asupra **slujitorilor acestor instituții**.

" S-a urmărit a se realiza **o riguroasă selecție, o severă disciplină** și **o salarizare echitabilă** .

De preocuparea unei riguroase selecționări, a ținut **examenul de capacitate al magistraților** în cursul anilor 1934-1935, examen **ce nu mai fusese ținut din 1925 !**

În cadrul acelorași preocupări, s-au introdus **norme noi**

în **legea de organizare judecătorească**, instituindu-se **comisiuni de notare** și **comisiuni de recomandare** , pe lângă Înalta Curte de Casație și pe lângă Curțile de Apel.

În același timp, constantă a fost **grija pentru asigurarea unei cât mai bune situațiuni materiale magistraților și funcționarilor judecătorești**.

Prin plata **sporului de 20% membrilor Curții de Apel** , și prin **acordarea gradațiilor** prin legea de la 1 apr.1936, precum și prin **îaintarea în grad și clasă** a funcționarilor judecătorești, **s-au acordat sporuri de salarii** care însumează **85 milioane anual**.

" De asemenea trebuie pus în lumină **fericitul început** de aplicațiune a instituțiunii **Cărilor Funduare** , adevărat **oficiu de stare civilă al proprietății**, temei sigur pentru o **cât mai perfectă ordine de drept** și **pârghie de ridicare economică** , prin siguranța pe care o oferă creditului ."

Gh.Tătărescu / 2 nov.'37

9.)R.Franasovici (ministr de Interne) , Circulare , 28 nov. și 3 dec.'37

(" Dimineața" ,30 nov. și 4 dec.'37)

[LD : 23 dec. 2003 . mai ales lucrările de memorialistică - Carol II, Argetoianu, Călinescu - dezvăluie un întreg lanț de **urzeli și can-canuri** legate de acest

pilon al "camarilei" , al "**oculței**" , din care nu lipsesc **zvonorile și bârfele** despre **plănuite asasinat, persecuții, șantaj, afaceri** , la capătul cărora se găsește fie Carol, fie Lupeasca , fie un Auschnitt sau Malaxa , fie diverși agenți ai unor state străine. Nu am naivitatea să neg existența acestor ițe , cu semnificația și consecințele lor .

Chiar acum citesc cartea lui Paul D.Quinlan , **Regele plyboy.Carol al II-lea de România** ,

[LD 29 dec. 2003 . Zâmbesc de o coincidență tulburătoare : atmosfera și fotografiile
îmi amintesc de adunarea PNȚ zădărnicită de FSN prin 1990 ,
când de la balconul sediului PNȚ , **Petre Roman urla : < s-au demascat ! s-au demascat !**
> , iar " urmașul lui Maniu, Corneliu Coposu, era transportat cu tab-ul !]

[LD : În noaptea de 13 / 14 dec.'37 , **se reintrodusesse starea de asediu .**
Măsura, pusă în aplicare de **Gabriel Marinescu** , aplicată cu atâta duritate **contra PNȚ,**
a lui Maniu, nu putea să aibă ca efect decât **o reacție de bumerang.**
Nu știu dacă **gazele lacrimogene** au țâșnit din același ordin .
Presupun însă că , **discursul radiofonic amenințător** a lui Tătărăscu (la adresa lui Maniu)
asociat cu **gaze lacrimogene și trupe de ordine** (jandarmi, polițiști, infanteriști)
a îndârjit bucureștenii, electoratul din țară , și va duce , în mare parte ,
la eșecul guvernului în alegeri .]

Redacția /

▣ **Întrunirea de la Marna**

dr.Lupu / 14 nov.'37

▣ **"Palmele fasciste" ! ▣ Răzbunarea la vot !**

Grig.Filipescu / 14 nov.'37

▣ **Guv.Tătărăscu = regimul oamenilor fără caracter**

▣ **Revolta generală, conștiința cetățeneascăva izbândi**

Iuliu Maniu / 14 nov.'37

▣ **Gaze lacrimogene pentru cetățeni!**

▣ **Ridicarea și reintroducerea stării de asediu**

▣ **Glasul poporului să ajungă la Suveran !**

Redacția /

▣ **Întrunirea de la Marna**

Eri dimineața urma să se țină în sala cinematografului "**Marna**" din **Calea Griviței** ,
o mare întrunire publică convocată de **organizația național-țărănistă a Capitalei** .
Încă de la ora 8 dimineața , au început să vie din toate cartierele orașului în pâlcuri de cetățeni,
membri ai PNȚ. Neîncăpând , cetățenii s-au strâns pe străzile din jur.

...**Forțele de ordine - coordonate de Gabriel Marinescu !**

La ora 9 , au început să se vadă importante **măsuri de ordine luate de guvern.**
Au fost concentrați **câteva sute de de gardieni, câteva companii de jandarmi,**
și numeroase detașamente de infanterie.

Aparatul de stat era **dirijat de însuși dl subsecretar de stat Gabriel Marinescu,**
prefectul Poliției Capitalei .Cum în cursul nopții a fost dată **o nouă Ordonanță**
cu privire la **întrunirile publice,** poliția a încercat **să împrăstie pe cetățenii care stăteau î**
n afara clădirii , producându-se mici busculade .
deoarece oamenii veniseră să asculte pe **Maniu, Lupu și Filipescu .**

...**Incident cu gaze lacrimogene**

În sală **mulțimea aclama** cu entuziasm pe fruntașii partidului, și **manifesta violent împotriva**
măsurilor guvernului. Sosirea d-lor **Maniu, dr Lupu și Gr. Filipescu** a fost salutată cu **ovații.**
Președinția adunării a fost luată de de **dr.Lupu, șeful org.PNȚ pe Capitală .**

Când **a luat cuvântul dr Lupu,** pentru a preciza rostul întrunirii,

în unele părți din sală **s-au produs manifestări provocatoare .**

A luat cuvântul **dr.Raicu** (candidat pe lista Capitalei) care a înfățișat

" marea luptă constituțională " pe care o începe **PNȚ , sub conducerea lui Maniu .**

A luat cuvântul **d.Găvănescu** (alt candidat) care a vorbit în **numele muncitorilor din partid.**

În timp ce vorbea. **Iar s-au produs unele manifestări provocatoare .**

În câteva clipe s-a văzut în diferite părți ale sălii , ridicându-se un fum alburiu,
se dăduse drumul unor fiole cu gaze lacrimogene. S-a produs o **învălmășeală de nedescris.**

Toată lumea dădea busna afară . **Proteste deveniseră de o violență extraordinară .**

Într-un sfert de oră , gazele au umplut sala, încât toată lumea a fost silită să părăsească sala.
Afară, **autoritățile căutau să canalizeze** cele câteva mii de oameni .
O parte din ei, au fost împinși **spre stația Buzești, alta spre Calea Griviței** .

...Spre clubul central PNȚ !

Imediat s-a dat cuvântul de ordine : **adunarea se mută la sediul central al partidului !**
Coloana mare a luat-o pe str. Basarbiei , pe g-ral Manu, Lascar Catargiu, spre **str.Clemanceau** .
Cealaltă coloană , peCale Griviței, Calea Victoriei, **Biserica Albă** ...
Mulțimea indignată manifesta violent și ovaționa conducătorii.
La ora 12 , **str.Clemanceau era o mare de capete** . La capătul străzii , spre **grădina Atheneului**
, **vreo 10 cordoane de jandarmi barau drumul**. Alte măsuri severe de ordine, au fost luate spre
Calea Victoriei, Biserica Albă . [-----]

Cuvântări din Balcon .

dr.Lupu / 14 nov.'37

▣ **"Palmele fasciste" !**

▣ **Răzbunarea la vot !**

"Ați văzut astăzi în fața dvs **metodele fasciste** . La 16 noiembrie, **Țara a primit o palmă**
când Ion Mihalache a fost făcut topârlan și îndepărtat de la cârma țării,
iar astăzi , inteligența țării , în frunte cu Iuliu Maniu și Grigore Filipescu ,
a primit a doua palmă . [-----]

Grig.Filipescu / 14 nov.'37

▣ **Guv.Tătăărăscu = regimul oamenilor fără caracter**

▣ **Revolta generală, conștiința cetățeneascăva izbândi**

" Vă pun d-lor următoarea **întrebare** : credeți că un **asemenea regim poate dăinui ?**
Prezumția care a determinat **menținerea la cârmă a d-lui Tătăărăscu** ,
a fost că **România este locuită numai de oameni lipsiți de caracter, gata să accepte orice** .
" Faptele au dovedit că **socoteala a fost greșită**.
În loc de depresiunea scontată , a urmat o **revoltă generală** . [-----]

Iuliu Maniu / 14 nov.'37

▣ **Gaze lacrimogene pentru cetățeni!**

" În al douăzecilea an al Unirii României Mari, suntem împiedicați cu gaze otrăvitoare
să ne spunem cuvântul! (**Voci : rușine ! rușine!**) În loc ca conducerea de stat să cheltuiască
bani pentru a face gaze în contra dușmanilor Țării și de a face măști scutitoare pentru cetățenii
noștri, contra gazelor dușmane, **se cheltuește bani ca să facă gaze otrăvitoare pentru a**
împiedica cetățenii să-și spună cuvântul , atunci când este vorba de soarta și de viitorul țării ..
" Iată o **icoană tristă a stării în care trăim**. Parcă nu vărsasem noi destule lacrimi de durere
și de rușine pentru starea în care se găsește țara, , pentru ca **să ne arunce și gaze lacrimogene**
, ca să vărsăm **lacrimi artificiale** - lacrimi care sunt deja secate în ochii noștri ,
din cauză că au curs destule lacrimi adevărate de sinceră durere. [-----]

* * *

La ora 1 și jumătate, **mulțimea**, îndemnată de fruntașii partidului , **s-a împrăștiat în ordine**.
Puțin după aceea, **au părăsit posturile și forțele polițienești și militare** .
* * *

Iuliu Maniu / Declarații de presă / 15 dec.'37

▣ **Ridicarea și reintroducerea stării de asediu**

Primind pe ziariști, **dl Maniu** le-a făcut următoarele **declarații** în legătură cu cele întâmplate :
" **Nu împrejurarea** că nu s-au putut rosti discursurile menite să lumineze opinia publică în ce privește esența problemei cu ocazia alegerilor parlamentare în curs **ne impresionează** - căci avem nenumărate ocazii ca să le rostim - ci **faptul înjositor pentru stat că, prin organele sale inconștiente**, se refugiază la **astfel de mijloace, pentru a împiedica manifestații cetățenești pașnice și patriotice.**

" **Guvernul a ridicat** de câteva zile **starea de asediu** .

S-a speriat însă de curentul formidabil care s-a pornit cu puteri elementare contra lui și care sprijină irezistibil candidații opoziției , și în special partidul nostru , **și azi noapte a reînființat din nou starea de asediu** , **luând măsuri nepermise , în deosebi în perioada electorală .**

" În consecință **țara noastră, un popor de ordine și de bun simț**, cum rar se mai găsește, este **prezentat înaintea lumii** ca unul care **nu este capabil să săvârșească alegeri parlamentare în libertate** , ci trebuie să i se facă constrângeri ca unui minor ! [-----]
Iuliu Maniu /

▫ **Glasul poporului să ajungă la Suveran !**

" **Și asta pentru ce ?**

Pentru că **opinia publică refuză să mai tolereze dictatura deghizată** care nenorocește țara aceasta de câțiva ani și nu vrea să sufere.

" **PNȚ va ști să-și facă** datoria pentru a apăra cinstea poporului român și demnitatea națională , **adânc jignită** , și va găsi calea și peste valul gazelor asfixiante, cu totul potrivite **atmosferei insuportabile a guvernării de astăzi** , **să ajungă** cu irezistibilă putere , **acolo unde trebuie să fie ascultat** . [**La rege !**]

" **Dușmanii țării și ai Tronului** sunt aceia cari, **prin stare de asediu , prin cenzură și gaze otrăvitoare , împiedică să ajungă glasul poporului la urechile Suveranului "**

Întrunire, declarații , Maniu / 14 dec.'37

11.) **CZCodreanu , Un protest public,, 14 dec.'37**

/ În **apărarea lui Maniu *** / 14 dec.1937

Corneliu Zelea Codreanu , **Circulări și Manifeste** , 1927-1938 ,
Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981 , p. 225

▫ În **apărarea lui Maniu**

(p. 225)

" Duminică s-au ținut în țară, în Capitală și la Radio, **zeci de discursuri** , **toate lovind în Iuliu Maniu** ,

în timp ce **el a fost împiedicat** , cu gaze lacrimogene, **de a vorbi**.

A ataca din zece părți un om - orice păreri ar avea el - punându-i în sarcină mai mult decât merită, și în același timp interzicându-i a se apăra,

este un act de lașitate care **înalță pe cel atăcat și înjosește pe toți atacatorii lui**.

Dacă prin ilegalități cineva mai poate birui, lașitatea n-a ridicat nici o dată biruitori .
Cei ce uzează de ea , sunt condamnați la înfrângere "

CZC / 14 dec.'37

12.) **dr.Lupu - un interview (luat de G.Dinu) 15 dec.'37**

Notă* : **V.Serdici** -arestat pentru **lèse majesté"**

("Dimineața" , 14 și 16 dec.'35 + **foto** medalion dr.Lupu)

[**LD : Ministru de Interne** , sub liberali, înainte de război, **Lupu a organizat el însăși alegeri** " de pomina " ! După război, sub regimul votului universal , a luptat sub diverse stindarde .

10 ani, apoi 7-8 , cum spune el, după război, **nu a profesat-o deloc. Dimpotrivă !**
Dar până și acum nu o vede **decât sub steagul exclusiv al partidului**
în care este el înregimentat : la țărăniști ; apoi în dizidență (și ce dizidență belicoasă !) ;
în 1937 cu PNȚ ; în '38-'40 alături de Maniu și Mihalache ; în 1948 , contra lor !
Eu trebuie să mă fac că nu-i cunosc evoluțiile ulterioare, și felul cum a jucat sub ocupație
sovietică . **În 1937 ,** însă ,din multe p.d.v. **are dreptate și are fler .]]**

Dr.Lupu / 15 dec.

Doc.integral : **PNȚ XVI**

▣ **Campania electorală, represiunile.**

▣ **Defăimătorii lui Maniu**

▣ **Inconștiența și atacurile lui Tătăărăscu**

▣ **Consecințele alegerilor silnice** ▣ **Spargerea unității sufletești**

▣ **Pericolul dictaturii interne .**

Gh.Dinu /

Gazele otrăvitoare de la Marna au lăsat urme asupra celor cari au participat la manifestația
național -țărăniștă de la Marna . **Dr.Lupu este reținut acasă** , pentru un **tratament de**
dezintoxicare . El **trebuia să fie la Chișinău**, pentru a lua cuvântul la o întrunire din capitala
Basarabiei . L-a vizitat acasă [**adică la hotel**] și i-a luat un interview :

Dr.Lupu / 15 dec.

▣ **Campania electorală, represiunile.**

"Oricât aş fi fost de pesimist asupra **evoluției politice interne** în România,
nu mi-am închipuit că vom ajunge să trăim aceste vremuri . Am dus lupte violente.
În cei **10 ani** de după război, și **alți 7-8 ani** după aceea, am cunoscut **atacurile armatei**
, puse în slujba guvernului , împotriva opoziției , **samavolniciile jandarmilor**
și toate mijloacele cari **nenorocesc și pătează viața publică a României .**

Responsabil atunci era **șeful de partid , șeful guvernului.**

Exista , totuși, atunci, **simțul măsurii** , chiar în materie de abuz .

Dr.Lupu / 15 dec.

▣ **Defăimătorii lui Maniu**

)! "**Să fabrici decret special** pentru o **adunare** , în care aveau să vorbească **Iuliu Maniu**
și **Grigore Filipescu** , **să desfășori cu tancuri, tulumbe** și la urmă cu **gaze** (avem mostrele) ,
și toată această paradă , **comandată în văzul tuturor [vizat Gabriel Marinescu]** ,

)! **iar seara** , confortabil, în fotoliul tău de prim ministru , **să te instalezi la Radio** ,
pe care **îl refuzi adversarilor tăi**, și **să califici ca infractor** pe omul care are **rolul istoric știut**
în alipirea Ardealului , este , într-adevăr, **lucrul cel mai revoltător.** [-----]

Dr.Lupu / 15 dec.

▣ **Inconștiența și atacurile lui Tătăărăscu**

" Și ar fi fost așa de simplu să trăim în liniște ! În clipele grele prin care trece un popor,
un singur îndreptar este și o singură nădejde : instinctul și unanimitatea voinței lui .

): **Se îndoiește d.Tătăărăscu** , **autorul moral și responsabil** în fața țării al **acestor câinoșii** ,
de voința țării ? **Să lase alegerile libere ! Cine va merge cu guvernul liberal** ,
alunecat inconștient pe panta realizării dictaturii și a unor **stări nenorocite** ,
identice cu cele din Jugoslavia și Bulgaria ?

În ceasurile de restriște , când vom avea de a ne apăra ființa și poporul nostru,

)!asemenea urgiseli nu se uită , și e păcat să se dea prilej ca să se facă .

): " Este d-sa capabil să creadă că **afirmațiile monologate la Radio** ,
în care **Maniu e infractor, eu comunist, iar Mihalache țopârlan** ,
pot să fie crezute și luate drept **temei de adevăr ?**

)! **Detractându-ți adversarii la adăpostul baionetelor sau tancurilor**,
poți avea **un succes momentan dar nu durabil "**

Dr.Lupu / 15 dec.

▣ Consecințele alegerilor silnice

▣ Spargerea unității sufletești

[LD : această evanghelie ecumenică la lupu este o noutate . 10 ani,apoi 7-8 , cum spune el, nu a profesat-o deloc. Dimpotrivă ! Dar și acum , nu o vede decât sub steagul exclusiv al partidului în care este el înregimentat : cândva, la liberali ; apoi la țărăniști ; apoi în dizidență (și ce dizidență belicoasă !) ; în 1937 cu PNT ; în 1948 , contra lor]

" **Dacă viața politică** a României de azi, ar avea o logică și un șir, încă n-ar fi de dezesperat.

)! Cu toate consiliile de prefecți, militari și magistrați, prezidate de fostul socialist **Vasile Sassu**, [ministr.de Justiție]

care ține închis de trei zile pe deputatul **Serdici** * ,
cu toate **contaminările** ce se pun la cale, cu tot **deluviul de beție** ce se proiectează,
conștiința țării e atât de vie și revoltată -

)! că **guvernul nu va împlini cele 40 % și puterea emanată de la națiune**

)! va aduce **Partidul Național - Țărănesc**.

" **O clipă de reculegere** , de **venire a minții la cap**, ar îndrepta poate situația și,
cum **românul uită repede** , **ar trece și asta** , ca un vis urât , ca multe altele,
și **am putea** începe să ne dăm seama bine în ce împrejurări ne găsim,
și **să zidim repede** , **sufletește** , **ceea ce cu atâta sârguință am dărâmat** . "

Dr.Lupu / 15 dec.

▣ Pericolul dictaturii interne .

" **Dar mă tem** că și **acesta este un vis**, pentru că **în realitate** ,
prin aceste **măsuri violente** , prin **înfruntarea cinică a sufletului țării**,
se urmărește un plan mai îndepărtat : înscăunarea deplină și în formă ,
căci **în fapt este** , **a dictaturii interne**, iar la adăpostul acestei noi stări de fapt ,
scoaterea României din făgașurile care au creat-o ,
și **îndreptarea ei către căile pierzaniei și nimicirii** .
Biată țară , ce dureri grozave și ce chinuri te așteaptă încă "

Dr.Lupu (cf.Gh.Dinu) / 15 dec. '37

* **Notă :** -----

Sighișoara, 13 dec. Fostul deputat național-țărănist **V.A.Serdici**, fusese **reținut**
la dispoziția parchetului, fiind învinuit de **crimă de lèse majesté** .

A fost **arestat și depus în închisoare**-----

13.) Alex. Vaida -Voevod, **Memorii**,

vol III , **Retrospectiva interbelică** , [1945]retro ' 29-40
(Editura Dacia, Cluj-Napoca, pag . 157.....)

a) Informatorii regelui

▣ **Politia și Siguranța**

▣ **Mișcarea codrenistă**

b) **Justiția**

▣ **Procesele contra legionarilor .**

▣ **Răcire relației Vaida -Codreanu**

▣ **Atentatul contra lui C.Angelescu** ▣ **Macedonenii legionari**

▣ **Nae Ionescu**

▣ **Necesitatea instituției Siguranței**

Vaida / 1945 , retro'

▣ Informatorii Regelui

p. 157-160)

Informatorii Regelui ?! Erau de multe categorii .

Poliția și Siguranța

De pe timpul Regelui Ferdinand)! era **tradiția Palatului** ca **Prefectul Poliției Capitalei și Directorul General al Siguranței** să prezinte sâmbăta **referatul verbal Regelui**.

Firește, acele referate se ocupau mai mult cu **picanteriile sexuale** din sânul **protipendadei " înaltei societăți"** .Aceasta reprezenta un permanent și prodigios izvor spre **ilaritatea Regelui Ferdinand**.

)! " Carol al II-lea, a perfecționat și a lărgit aparatul. [-----]
Vaida / 1945 , retro' 1929 -

▫ Mișcarea codrenistă

[LD : **3 asasinat** , în care **liderii ai Gărzii au fost autori** ... nu par a-l fi impresionat pe Vaida . El **nu se ferește** să se prezinte cu **atitudini paterne față de Gardă** , **punctând și argumentând această apropiere și distanțările conjuncturale.**]

Prefectul poliției din Iași, o fire de sadist , a căzut **victimă împușcării** de către **CZCodreanu** .

Moța , deținut împreună cu **Vernichescu** , **a tras în acesta din urmă** .

Mai târziu, **s-a ivit și cazul Stelescu** .

" Prin anul 1930 , **mișcările cuziste și codreniste erau în toi** .

Scandalurile antisemite de la Oradea Mare , Cluj ș.a. erau **deosebite numai prin dimensiuni**

)! de scandalurile **urzite aproape perpetuu de liberali, prin interpuși** . [-----]

▫ Procesele contra legionarilor .

[LD : ori miopie politică , ori rea credință , ori optică ardelenescă în virtutea căreia tot ce ținea de instituțiile sau actele regătenilor , trebuia pus sub semnul îndoielii. Chestiunea mi se pare cu atât mai tulburătoare , cu cât aceste rânduri Vaida le scria după 1944, deci după ce văzuse cât de fusesse misticismul legionar, sau ce " jucaseră legionarii !

Dar eu iau act de opinia unui important om politic și o înregistrez ca atare .]

" Cu **procesele contra membrilor "Arhanghelului Mihai "** (mai târziu : Legionari, Garda de Fier , Totul pentru Țară - aceeași organizație în fond) **situația era mai variată** . Fiind **o dată deținuți** , fixarea **dezbaterilor se trăgăna** , știindu-se că , de obicei, - datorită pledoariilor avocaților - **jurații îi achitau pe acuzați** .

" **Preoțimea** , până și înalții arhieriei , **le sfințeau steagurile** (mitropolitul primat Pimen)

Când, în 1929, ajunsei la Ministerul de Interne, primul dosar ce mi l-a prezentat Siguranța a fost cel al " Arhanghelului Mihail" . L-am citit noaptea, și **am rămas cu impresia**

)! că **agenții Siguranței** erau mai mult conduși de **hiperzelul de a-și dovedi importanța** , **decât** membrii "**Arhanghelului**" , de **râvna ca să fie luați în serios** .

" Tot **misticismul caricatural** m-a impresionat mai curând ca **o farsă copilărească** **decât** ca o cutie (trocalia) **a Pandorei** , pentru liniștea țării. [-----]

Vaida / 1945 , retro' ' 30-'32

▫ Răcire relației Vaida -Codreanu : atentatul contra lui C.Angelescu

▫ Macedonenii legionari

[LD : Este foarte interesantă **pledoaria etică** pe care o face ... ; **național -țărăniștii** au făcut-o și atunci când au adus **legea contra corupției și pentru apărarea onoarei** . Numai că pledoaria ... este univocă , are un singur sens : este valabilă doar când este vorba de **amicii de partid** , și aceea dacă erau , mai ales, **ardeleni !**]

"După **atentatul contra subsecretarului de stat C.Angescu** , prin **unul din frații Besa**,

relația dintre mine și Codreanu s-a schimbat .

Acesta luă partea atentatorului , din care cauză fu și el arestat .

Angelescu a scăpat cu viață , cu toate că 5 gloanțe îi intraseră în corp ,

)! iar Besa a fost achitat de jurați .

Acuza o susținea Ștefan C.Pop , iar apărarea , avocatul scriitor Valjan .

)! Acesta din urmă a avut ticăloșia (sugerată , evident, de un ardelean !)

să-i arunce în față lui Ștefan C.Pop , discursul ținut în Camera din Budapesta - redactat de Goldiș și impus de acesta și de Suciu

după intrarea României în război (1916)

)! Astfel i-a impresionat pe jurați , prezentându-l pe atentator ca pe un fanatic naționalist , iar pe Ștefan C Pop ca pe un fel de maghiaron . Ironia sau ignoranța valahă și imbecilitatea juraților , laolaltă , au putut serba un triumf record .

Besa cu cei doi complici , toți trei studenți macedoneni , fuseseră primiți de C Angelescu în biroul său de la Ministerul de Interne . I-au prezentat o cerere de ajutor .

Pe când se pregătea să pună apostila de aprobare ,

Besa, din spatele complicilor săi, și-a descărcat repede revolverul . [-----]

Vaida / 1945 , retro' 34 ? retro ' 39-40 ?

▣ Nae Ionescu

[LD : cred că încurcă ori cronologia ori episoadele . Din această cauză , trebuie să iau cu toate rezervele informațiile lui Vaida . Poate cuprind , totuși , frânturi autentice .]

" Călinescu n-a putut proceda decât ținând în lagăr pe instigatorii mai nestăpâniți .

Între ei se găsea și Nae Ionescu . Acesta mi-a trimis câteva șire , cerând să-l vizitez la Miercurea -Ciuc . Aflasem că cei internați nu aveau lectură . Cu ocazia proximei mele întâlniri ,

I-am interpellat pe Armand Călinescu . Dânsul mi-a răspuns că între timp dispusese

să li se trimită o întregă bibliotecă , după indicațiile primului nostru cărturar Nicolae Iorga .

[-----]

" Despre Nae Ionescu îmi comunică zădărnica încercării de a-l elibera din lagăr .

Dispusesese să fie adus la București cu automobilul . L-a primit și l-a omenit la dânsul acasă .

A discutat cu " taica Nae " sorbind cafele . Acesta nu a voit să renunțe la atitudinea lui simpatizantă cu legionarii și la cea anticarlistă . Călinescu s-a văzut astfel silit să-l trimită îndărăt la Miercurea -Ciuc . Mai târziu l-a eliberat totuși .

Când l-am văzut pe Nae pentru ultima dată , scurt timp înainte de a muri ,

la Costică Angheliescu - unde venise cu frumoasa lui mașină germană -

făcea impresia unui om grav dezechilibrat [-----]

Nicu și eu îi făceam societate lui Nae , care spuse :

< Vedeți , aceștia cu uniformă sunt veșnic pe urma mea .

Afară e mașina cu copoii Siguranței . S-au luat după mine și stau acum sub porți . >

[-----] Eu , care îl cunoșteam de mult și-l apreciam ca pe un intelectual cu calități

superioare , am rămas foarte dureros atins de privirea lui cu totul schimbată , pierdută ,

chinuită . [----] Pe săracul taica Nae îl dezechilibrase neliniștea de a fi veșnic observat "

Vaida / 1945 , retro'

▣ Necesitatea instituției Siguranței

" În definitiv , când eram " la putere " , Siguranța își făcea rosturile , păzindu-ne ca să nu ni se întâmple ceva . De aceea " am scăpat teferi " , și Angheliescu și eu , de atentatorii noștri , pe când bieții Duca și Călinescu au căzut jerfe (secundul cu agentul lui de pază !)

Când eram în opoziție - fiind primejdioși pentru guvern - , acesta trebuia ,

în interesul " ordinii publice " să fie permanent informat despre cine a fost la noi și cât a

stat . " Fără Siguranță , nu se pot governa statele , iar fondurile Ordinii Publice

nu ar trebui sporite într-una dacă Siguranța nu ar fi în treabă . "

Vaida / [1945] / retro'

14.a) **Armand Călinescu** , Însemnări ... / audiențe la MSRegele / 25, 31 ian.'38
/ Plan electoral / Declinul partidelor : PNL, PNT , PNC , G de F / Anarhia electoratului /
Armd.Călinescu-MSR / 25 ian.'38

▣ I. Plan electoral

[-----]

3. **Demonstrații de forțe** . Jandarmerie , concentrare , înzestrare [**intimidare !**]

4. Corectare pe linii mari :

a) **eliminarea evreilor** [**nu i-a fost străină această diversivne !**]

b) **Frânarea comuniștilor** .

Arad	29.500	Timiș....	20.700	Hunedoara	15 .000
Prahova	18.000	Bihor	12.000	Total =	98 .000 (20 %)

[**deci inexistența sau minimalizarea acestui pericol era o legendă !**

Atenție la cele 4 județe ardelen "roșii" pe care le-am mai constatat eu și în 1931 în alegerile din guvernarea Iorga ...]

c) **Garda de Fier** . Corpul Moța și Marin . Emoție în țară . **Reacțiune necesară** .

[**explicație pentru hărțuirea la care au fost supuși legionarii**]

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ III. Pentru afirmarea autorității .

[LD: Măsurile vizau partidul de guvernământ și guvernul din care făcea parte !]

!) " Am riscat cariera , risc și viața . [conștiința pericolelor la care s-a expus]

O fac pentru rege și țară . [cum să măsoari aceste sentimente ? ce ascund ele în profunzime ?]

!) Nu pentru a lăsa să se creeze o armată de partid de care nu sunt sigur mâine !

Desființarea lăncierilor [acțiunea anti gogo-cuzistă] Altfel nu avem baze bază morală .

Să înceteze incidentele . O circulară . Ar avea efect asupra populației **pentru calmare** .

!) Am ezitat din motive de a menaja susceptibilitățile .Svastica pe prefecturi !

[-----] **Armd.Călinescu / 25 , 31 ian.'38**

14.b) Telegrama cifrată a g-ral Bengliu , 4 febr.'38

/supraveghere și carantină politică pentru legionari /

CZCodreanu /

▣ **Circulara 131 : Telegrama g-ral Bengliu** (p. 251-252)

Unitățile de jandarmi au primit următoarea telegramă cifrată :

Luați măsuri de supraveghere și carantină morală
bănuți ca gardiști, comuniști ori
sectanți **General Bengliu . >**

"Bine frate naționalist , pe de o parte îmi faci teoria frăției și unirii , iar pe de alta , dai telegrame cifrate ca să mă supravgheze ca pe un periculos dușmn al statului ? Mă așteptam să fie supravegheați toți delapidatorii banului public, îmbogățiții prin fraudă, toți jidanii din armată. Tot pe mine mă supraveghezi ? Ce ironie! "

CZC / 4 febr.'38

15.) **CZCodreanu** , guvernul Goga -Cuza , **represiunea legionarilor** , 1-4 febr.'38

Circulari și Manifeste , 1927-1938 , Colecția "Europa" , Ion Mării , Munchen, 1981

▣ **Circulara 129 : guvernul Goga -Cuza - măsuri represive.**

▣ **Circulara 130 : legionarii sunt atacăți de cuziști și jandarmi**

▣ **Circulara 132 : muncitori și ingineri legionari , concediați**

▣ **Circulara 134 : Grup de legionari - Bănică Dobre ș.a atăcați de jandarmi**

▣ **Circulara 129 : guvernul Goga -Cuza - măsuri represive.**

(p. 248)

"În urma **știrilor triste** primite din județe - în ultimele două zile - mă văd silit să **convoc Senatul Legionar al Capitalei** , pentru ziua de marți, 8 febr. , ora 9 seara .

Aproape **în toate județele** , Guvernul - prezidat de domnii ACCuza și Octavian Goga - a înțeles să ia **măsuri fără motiv legal sau moral împotriva Mișcării Legionare .**

" **Șefi de județe, candidați, oameni** - păstrându-e în cea mai deplină legalitate și bună cuviință - **au fost opriți de a-și ține întrunirile** , prin bariere de Jandarmi , **au fost sechestrați , au fost arestați , au fost bătuți.**

" **Adunarea de marți** urmează a studia cu multă atenție și grijă, **măsurile ce urmează să le luăm pentru a ne apăra ."** CZC / 1 febr.'38

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 3 febr.'38

▣ **Circulara 130 : legionarii sunt atacăți de cuziști și jandarmi**

(p. 250-251)

De pretutindeni soseau **vești grave**. Legionarii erau **atacați de grupe de cuziști** , la adăpostul **jandarmilor**. **Legionarii aveau ordin să nu răspundă loviturilor.**

Pe 2 febr., **în jud.Neamț**, candidatul **Radu Budișteanu** ,în drum spre Tupilați, a fost **atacat de un grup de peste 100 cuziști** , îmbrăcați în uniforme albastre de lăncieri , urmați de **2 camioane de jandarmi**. Avocatul **Radu Budișteanu a fost insultat și lovit** . Însoțitorii săi, **prof.Andrei** (liceul P.Neamț) și **tânărul Vlad** , au fost loviți cu cuțitele , se află **la spitalul Răsboieni** , în stare gravă.

CZC trimite tuturor răniților , eroi care cad sub lovituri și nu răspund, **salutul și admirația sa.**

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 4 febr.'38

▣ **Circulara 132 : muncitori și ingineri legionari , concediați**

(p. 252-253)

Noi jertfe pentru biruința legionară :
/ 9 muncitori de la CFR -Givița - locomotive , concediați (lista) ;
/ 13 muncitori , trimiși la Comisia de disciplină (lista) ;
/ 3 ingineri mutați de la Simeria , în alte localități (lista)

)! **" Primiți cu bucurie jertfa care vi se cere "**

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 4 febr.'38

▣ **Circulara 134 : Grup de legionari - Bănică Dobre ș.a atăcați de jandarmi**

(p. 255-256)

Vineri dimineața, 4 febr., ora 11 , un **nou și grav atac al jandarmilor** , din ordinul guvernului și al prefectului de Argeș , Pirică Emanoil .

Comandantul legionar Bănică Dobre (erou rănit pe frontul spaniol) însoțit de **alți 4 legionari**, Care mergeau la oîntunire la Vâlcele, a fost **atacat de 22 de jandarmi** în mijlocul **pădurii Culmea Dobrina** (sat Perișani) .Legionarii au fost **insultați, loviți și târâți la postul din sat.**

)! **" ... îndemn legionarii la liniște "**

////////////////////////////////////

G de F / 1 - 4 febr.'38

16.)Ordin către inspectoratele de jandarmi , 5 febr.'38

/ lagăre de internare pentru legionari /

▣ **Circulara 135 : lagăre de internare**

(p. 255-256)

"Aduc la cunoștința legionarilor și a întregii opinii publice următorul Ordin transmis **inspectoratelor de jandarmi** :

un lagăr de internare
persoanele care fac propagandă în alte județe

Se exceptează dl Corneliu Z.Codreanu prof.Codreanu,
dl Clime

transportați cu trenurile de noapte

Acești procedeu se va aplica pentru toate partidele politice

" Întreb dacă este adevărat ? Întreb pentru că nu-mi vine să cred. [-----]

Întreb guvernul naționalist al țării , care, în față, îmi face teoria frăției și unirii,
iar **pe la spate , dă aceste ordine secrete** , este acesta un act de omenie , de cavalerism,
de onoare ? Bine frate naționalist , **tu faci lagăre pentru Români ?**

Faci lagăre pentru naționaliști ? [-----]

Vrei tu ca la sfârșitul guvernării tale **să ieșim noi nimiciți, iar hoardele jidănești** ,
pe care ai pretins că ai venit să le nimicești, **să iasă neatînse ?** [-----]

CZC / 5 febr.'38

17.) CZCodreanu , Circulara 137 : legionari atăcați și împușcați ,6 febr.'38

Circulari și Manifeste , 1927-1938 , Colecția "Europa" ,

Ion Mării Munchen, Ediția a 5-a, 1981 (p. 257 -258)

CZCodreanu a lansat **Circulara 136 (sic !)** cu privire la **incidentele**
din com. **Măineasa -Ilfov**, între jandarmi și legionari .

Mort : legionarul Mija Dumitru (electrician , din Făgăraș, sector Galben
București) care a fost **expus** în sala de la **sediul legionar** .

Sunt invitați să-l vadă Goga, Armand Călinescu , g-ral Bengliu

[LD : numele lui **Gabriel Marinescu nu este trecut !**]

(**inspector general Jandarmerie**) .**La sediu s-au adunat peste 500 legionari .**

(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Corpul Detectivilor, f. 34)

Duminică, 6 febr. , o echipă de **legionari cu autocamionetă** se îndrepta spre satul
Măriuța -Drăgoiești. **La intrarea în Afumați** , drumul a fost barat de o **masă de cuziști**
în cămăși albastre , cu revolve în mână. Legionarii n-au oprit .

În satul **Măineasa**, au fost **opriți și legitimați**. Legionarii au plecat mai departe.

Șeful de post, Balint, și cei doi jandarmi, au tras în plin, în mașină.

Legionarul Mija Dumitru a fost împușcat în cap și a murit .

Mașina s-a întors în **Capitală** , aducând la **sediul** pe cel mort ... în sala cea mare ...

): "... unde **invităm pe d-nii Octavin Goga , Armand Călinescu, g-ral Bengliu și**
g-ral Gabriel Marinescu , să-l viziteze . [-----]

////////////////////////////////////
CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 138 : legionari împușcați**

(p. 259)

În com.Maia (Ilfov) au fost răniți de către plut. Coman Paraschiv ,
legionarul **Popescu T.Florian** (student Acad .Agronomică) și
Grozea Constantin (șeful cuibului " Ion Moța")

////////////////////////////////////
CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 139 : studentul Popescu Florian și-a dat duhul**

(p. 259)

Rănit în com Fierbinți împușcat grav la picioradus la spital Colentina

////////////////////////////////////
CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 141 : represiuni la Oradea**

(p. 261- 262)

Aduce la cunoștință legionarilor următorul **Raport**, asupra întâmplărilor de la **Oradea** :
Locot.col C.Luca (cavaler al Ordinului " Mihai Viteazul") /
" Astăzi, **6 febr.** 1938, cu **520 legionari**, ne-am întrunit în **curtea șefului de cuib Paul Gavril** din **com.Lăzăreni**, plasa **Ceica**, jud.**Bihor**, sub comanda directă a **ajut.de Comandant Crețiu Ioan**. **Deschisesem ședința și cântasem trei cântece**,
când apare șeful secției Ceica, plutonier Degeratu, împreună cu 6 jandarmi și primarul Tenț Vasile .)! Ne-a cerut autorizația Prefecturii .

Am răspuns că deschisă fiind campania electorală , știu că nu ne este necesară și ne găsim legal adunați în loc închis.

)! Încercând armele, ne-au somat să ne împrăștiem.

Le-am răspuns că **nu ni-e teamă și le-am oferit chiar pieptul meu** .
Începusem să cântăm "**Cu fruntea sus** " ...

Plutonierul s-a îndreptat cu revolverul în mână, spre aripa dreaptă ,
trăgând în capul camaradului legionar Lăzureanu, învățator în com. **Forosig**.
Ceilalți jandarmi au tras o salvă, repezindu-se **cu baionetele în rândurile noastre**,
lovind și împungând în strigăte de " Ura" și insulte. [-----]

////////////////////////////////////
CZCodreanu / 7 febr.'38

▣ **Circulara 140 : legionari arestați și schingiuiți**

(p. 260- 261)

CZC a lansat aseară **Circulara 140**, prin care anunță că în **jud.Făgăraș**
au fost arestați 200 legionari
(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Corpul Detectivilor, f. 34)

În **jud.Făgăraș**, șeful de județ comunică : **200 legionari arestați și schingiuiți**
La Șinca Veche, **45 de legionari bătuți crunt , la sânge .**

////////////////////////////////////
Gh.Clime (**Bucur.**) - **Dobrescu, Constantinescu, Nicolau** (**Focșani**) / 8 febr.'38
(**AIC**, fond Casa Regală , **Carol II**, dosar 33 / 1938 , f. 1052 -)

- **Focșani** : Am avut , aici, **la Mărășești**, **o întrunire mare**, tot așa ,
cu jandarmi , bătaie, puști .La fel și acum.
- **Bucur.** : Bine!

////////////////////////////////////
Murgu (**Bucur.**, sediul **Gărzii**) - **Alba Iulia** /convorbire interceptată / 8 febr.'38
(**AIC**, fond Casa Regală , **Carol II**, dosar 33 / 1938 , f. 1052 -)

- **Bucur.**: Cum se poartă autoritățile ?
- **Alba Iulia** : **Legionarii muncitori au fost bătuți la tălpi și prigoana este mare .**
- **Bucur.** :Cine bat ? **Jandarmii sau cuziștii ?**
- **Alba Iulia** : **Jandarmii**
- **Bucur.** : **Diseară avem Senatul .**

////////////////////////////////////
Nicolae Totu (**Bucur.**) - **Herghelegiu** (**Roșna**)
- **Roșna** : D-le comandant , **mă găsesc aici înconjurat de o ceată de inamici .**
Am depus candidatura [.....] Trăiască Legiunea și Comandantul !"
G.de F. / 5 -8 febr.'38

18)CZCodreanu , Ordin : către legionarii din toată țara , 8 febr.'38

Circulări și Manifeste , 1927-1938 , Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981

Hotărârea Senatului legionar : retragerea din campania electorală_(p. 264- 266)

" În urma ședinței **Senatului legionar al Capitalei** , comunic legionarilor din toată țara , prietenilor și dușmanilor noștri, **următoarele** :

**Nu poate nimeni să omoare atâția dintre noi ,
câți suntem în stare să murim pentru credința noastră.**

Dar nu această dovadă trebuie să dea Mișcarea Legionară astăzi : a dat-o ieri , va da-o mâine.

Ea trebuie să facă astăzi dovada ÎNTELEPCIUNII și dovada ORDINII .

Atitudinea noastră față de guvernul naționalist , din primul moment al venirii sale la cârmă și până astăzi, când **ne aflăm fără nici o vină în fața a două morminte** și a **câtorva sute de oameni loviți și însângerați**, este cunoscută.

ACUM :

Mișcarea Legionară, cu inima însângerată și îndoliată,

nu răspunde provocărilor nelegiuite , la care a fost supusă. [-----]

Atacați cum vreți , loviți cât puteți.

)! Noi nu avem nimic de răspuns și nu vă fie teamă de nici o reacțiune.

[-----] Ei bine, **rog pe toți dușmanii noștri** , pe cei ce ne-au ucis camarazii ,

să afle că MIȘCAREA LEGIONARĂ S-A RETRAS DIN PROPAGANDA ELECTORALĂ.

[-----]

Noi nu voim să împiedicăm guvernul la opera lui de guvernare . Iată, noi ne dăm în lături.

Calea vă este deschisă și liberă. Nimeni n-o să vă facă nici un rău . **Guvernați în pace .**

**) : Să știți, însă, că nu vă uităm nici o dată , că mâna noastră zădarnic veți căuta-o ,
că ochii noștri vă vor privi așa cum trebuie.**

Mișcarea legionară nu are de cerut nimic de la dvs . Nu are nimic de reclamat.

Puterile vrăjmașe din afara hotarelor sau din lăuntru, care-și nchipuie că

legionarii le pot face jocul printr-un început de răsmeriță,

le răspund că se înșală "

CZCodreanu / 8 febr.'38

Guvern Miron Cristea -I-11 febr. - 30 mart. '38

19.)Constituția " Carol II " , 20 febr.1938 ; promulgare , 27 febr.'38

(Enciclopedia României, vol. I) **Doc. integral : Constituție - II -**

[Atenție L.D: la această Constituție trudeau cei desemnați,

într-o vreme când partidele se vânzoleau pentru anunțatele alegeri din martie '38 .

Prin Constituția'38, **lovitura de stat** ... intră în **legalitate " constituțională "** .

În ce privește regimul politic inaugurat prin ea, indiferent de explicațiile doctrinarilor și interpretările ulterioare , după părerea mea este **o originală , românească, dictatură regală**

[-----]

Art 7. [LD : Aviz PCR și G de F]

Nu este îngăduit nici unui român a propovădui prin viu grai sau în scris ,

schimbarea formei de guvernământ a Statului ,

împărțirea sau distribuirea averii altora , scutirea de impozite sau lupta de clasă .

[**Aviz G de F și PNC ; cultelor minorităților naționale**]

Art. 8 . Este oprit preoților , de orice rit sau credință religioasă , a pune autoritatea lor spirituală **în slujba propagandei politice**, atât în locașurile destinate cultului și funcțiunilor oficiale , cât și în afară de ele. **Propaganda politică** , în locașurile destinate cultului , ori cu prilejul manifestațiilor religioase, **nu este îngăduită nimănui .**

Orice asociațiune politică pe temeiuri ori pretexte religioase este oprită .
În afară de persoanele , de condițiunile și de formele prevăzute de legi ,

[**LD : Aviz explicit G de F**]

Nimeni nu poate lua ori presta jurăminte de credință

[**Aviz spionilor, sau trădătorilor**]

Art. 9. Românul care , fără prealabilă autorizație a Guvernului , **va intra în serviciul al unui Stat străin, sau se va alătura pe lângă o corporație militară străină , pierde din plin cetățenia română** [-----]

Capitolul II

Despre drepturile românilor

[**LD : aviz partidelor, asociațiilor, presei etc .**]

Art. 10 . Românii se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea muncii, de libertatea învățământului, de libertatea presei , de libertatea întrunirilor, de libertatea de **asociație și de toate libertățile** din care decurg drepturi , **în condițiile stabilite prin legi .**

[**LD : aviz celor vizați !**]

Art. 12. Libertatea individuală este garantată . Nimeni nu poate fi urmărit sau percheziționat , **decât în cazurile și după formele stabilite de lege .**
Nimeni nu poate fi deținut sau arestat decât în puterea unui mandat judecătoresc motivat și comunicat în momentul arestării sau cel mai târziu în 24 de ore după arestare . [.....]

[**LD : aviz celor vizați !**]

Art. 14. Domiciliul este inviolabil . Nici o vizitare a domiciliului nu se poate face decât de autoritățile competente și potrivit formelor stabilite prin lege .

[**LD : aviz atentatorilor, asasinilor politici**]

Art. 15 . Pedeapsa cu moartea se aplică în timp de război , potrivit codului de justiție militară . **Consiliul de Miniștri** va putea decide aplicarea dispozițiunilor [**pedeapsa cu moartea**] din aliniatul precedent **și în timp de pace**, pentru **atentate contra Suveranului, Membriilor Familiei Regale, Șefilor statelor străine,** și **demnitarilor Statului** , din mobile în legătură cu **exercițiul funcțiunilor ce le sunt încredințate , precum și în cazurile de tălhărie cu omor și asasinat politic.**

[**LD : aviz trădătorilor și delapidatorilor**]

Art. 16. Proprietatea de orice natură , precum și creanțele atât asupra particularilor cât și asupra statului , **sunt inviolabile și garantate ca atare .** [-----]

Nici o lege nu poate înființa pedeapsa confiscării averii ,
afară de înaltă trădare și delapidare de bani publici .

Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru cauză de utilitate publică

[**LD aviz cultelor religioase**]

Art. 19 . Libertatea conștiinței este absolută . Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune , întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice , bunelor moravuri și Siguranței Statului .

Art. 22. Constituția garantează fiecăruia , în limitele și condițiunile legii, libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile sale, prin grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin orice alte mijloace.

[LD : aviz drepturile organelor de Siguranță !]

Art. 23. Secretul scrisorilor, telegramelor și convorbirilor telefonice este inviolabil.

Se exceptează cazurile în care justiția este datoare să se informeze conform legii.

Art. 24. Cetățenii români au dreptul a se aduna pașnici și fără arme [-----]

Întrunirile , procesiunile și manifestațiile pe căile publice ori în aer liber,

sunt supuse legilor și orânduirilor polițienesti . [-----]

[LD : aviz partidelor și gărzilor cu uniforme și embleme]

Art. 28. Decorațiunile străine se vor purta de Români , numai cu autorizarea Regelui .

Insignele, emblemele, medaliile, precum și uniformele de orice fel ,

nu pot fi create , nici atribuite , nici purtate , fără legiuită încuviințare .

Titlul III

Despre puterile statului

Art. 29. Toate puterile statului emană de la Națiune. [-----]

în condițiile stabilite de Constituția prezentă .

Art. 30. Regele este Capul Statului . [-----]

Art. 33 . Puterea judecătorească se exercită de organele ei .

Hotărârile judecătorești se pronunță în virtutrea legii .

Ele se execută în numele Regelui .

Capitolul III

Despre Guvern și Miniștri

[LD : vizați minisrii în funcțiune]

Art. 70. Regele și fiecare din Adunări poate cere urmărirea Miniștrilor și trimiterea lor în a

judecata Înaltei Curți de Casație și Justiție , care , singură , în secțiuni unite ,

are dreptul de a-i judeca .

În ceea ce privește exercițiul acțiunii civile a părții vătămate ,

și în ceea ce privește crimele și delictele comise de ei în afara funcțiunii lor,

sunt supuși regulei de drept comun . [-----]

Art. 71. Orice parte vătămată în drepturile sale , printr-un decret sau dispozițiune

dată de un ministru , cu violarea unui text expres înscris în Constituție ori a legilor în vigoare ,

poate cere Statului despăgubiri bănești pentru paguba suferită , conform dreptului comun .

Capitolul IV

Despre Consiliul Legislativ

Art. 72. Funcționează pe baza legii sale organice

Capitolul V

Despre puterea judecătorească

[LD : Conform acestui articol, cum a fost judecat CZCodreanu ?]

Art. 73. Nici o jurisdicție nu se poate înființa decât în puterea unei legi .

Comisiuni și Tribunale extraordinare nu se pot crea, sub nici o numire și sub nici un cuvânt ,

în vederea unor anume procese , fie civile , fie penale ,

sau în vederea judecării unor anume persoane . [-----]

Art. 74-78 . Curtea de Casație și Justiție ; inamovibilitatea judecătorilor ; justiția militară ; etc etc

Puterea judecătorească nu are căderea să judece actele de guvernământ ,

precum și actele de comandament cu caracter militar.

Art. 96 . **Constituția de față nu poate fi suspendată , nici în total , nici în parte .**

Titlul VII

Revizuirea Constituției

Art. 97. **Constituția de față nu poate fi revizuită** în total sau în parte, **decât din inițiativa Regelui** și cu consultarea prealabilă a Corpurilor Legiuitoare
[-----]

Titlul VIII

Dispozițiuni tranzitorii și finale

Art. 98 . **Toate pământurile expropriate** [**se prevăd toate legile împroprietării de la art. 131 din Constituția din 1923**] , sunt respectate ca drepturi câștigate [-----]
și vor fi **cârmuite de acele legi** . [-----]

Toate drepturile politice dobândite în virtutea **decretelor -legi** ratificate prin art. 133 din Constituția de la 1923 [cetățenia și emanciparea evreilor] **se respectă** .

Toate codicele și legile în vigoare , se vor revizui în vederea unificării legislației , punându-se **în armonie cu principiile actualei Constituții**. [-----]

[**LD : "legitimarea " prin Constituție a loviturii de stat**]

Se abrogă , din ziua promulgării prezentei Constituții ,
Constituția promulgată cu Decretul Regal nr. 1.360 din 28 martie 1923.

[**LD : guvernarea prin decrete -legi , devine constituțională**]

Până la convocarea Adunărilor Legiuitoare , **toate decretelor au putere de lege ,**
fără a mai fi nevoie de ratificarea lor.

[**LD : abrogarea regimului electoral (cf. Legii din 1926)**
și rezolvarea ei printr-un decret -regal , cu putere de lege .]

Art. 99 . Pentru alegerea Adunărilor Legiuitoare , ce urmează a fi înființate pe baza prezentei Constituții, **un Decret Regal cu putere de lege** , în condițiile art. 98 ,
va fixa condițiunile cerute pentru a fi **alegător și ales**, în Cameră și Senat ,
circumscripțiile electorale, **numărul** Deputaților și Senatorilor,
normele după care se face alegerea .

Dată în **București, la 20 februarie 1938, CAROL .**

Președintele Consiliului de Miniștri , **Patriarh Miron Cristea**

Arthur Văitoianu, Al.Vaida -Voevod, GGMironescu , N.Iorga, dr C.Angelescu ,

Gh.Tătărăscu , C.Argetoianu, Voicu Nițescu , Ionescu -Sisești,

Victor Iamandi , M.Cancicov, Armd.Călinescu , g-ral I. Antonescu

20.)Subsecretariatul de Stat al al Poliției, Siguranței și Jandarmeriei

[**LD : prescurtat *PSJ -Opis***] 16 febr.'38 - 20 martie '39

/ Represiunea : descinderi , arestări , manifeste , închisori , procese /

(Arhiva ISISP, fond XV, d. 451. f. 98 și urm.)

Expunere cronologică a evenimentelor și faptelor mai importante din țară,

în legătură cu **mișcarea legionară** , de la **16 februarie 1938** până la 20 martie 1939 .

- **16 febr.'38** Descoperirea de **arme , muniții , manifeste și tipătituri** legionare
la călugării de la **Mănăstirea Neamț**.

- **21.febr. '38** **Autodizolvarea** partidului "**Totul pentru Țară "**

- **6 mart. '38** **Primul manifest clandestin legionar**, tipărit la "**Casa Verde**" ,

- semnat : despre autodizolvare
- 26 mart.'38 **Închiderea localurilor de comerț legionar.**
Scrisoarea lui CZCodreanu către Nicolae Iorga .
 - apr. '38 Decoperiri de **muniții , arme ,** la diverși legionari .
 - 18/ 19 apr.'38 **Descinderi și arestări de legionari în toată țara .**
Internarea lor la **Tismăna și Dragomirna .**
Descindere și percheziție la Casa Verde.
Arestarea lui CZCodreanu
 - 19 apr.'38 (Bucur.) **Condamnarea lui CZCodreanu la 6 luni închisoare ,**
pentru **ultraj scris adus lui N.Iorga**
 - 21.apr. '38 **Jurnalul Consiliului de Miniștri prin care organizațiile**
Legiunea Arhanghelului Mihail, Garda de Fier și partidul Total pentru Țară
sunt și rămân dizolvate .
 - 14 mai ' 38 **Internații de la Tismăna și Drgomirna sunt transferați la Miercurea Ciuc.**
 - 17 mai .'38 Începe **procesul lui CZCodreanu** la **Tribunalul Militar , Corp II Armată .**
 - 26 / 27 mai '38 **Condamnarea lui CZCodreanu la 10 ani muncă silnică și 6 ani interdicție.**
 - 28 mai '38 (Bucur.) **Închiderea și sigilarea sediilor fostelor partide politice**
și **trecerea avutului lor sub administrația Ministerului de Interne.**
Calendar represiune / 16 februarie - 28 mai 1938
-

Guvern Miron Cristea - II - 30 mart.1938 - 31 ian 1939

Armand Călinescu Interne

Victor Iamandi Justiție

21.a.)C.Z.Codreanu, Scrieri, documente .Procesul CZCodreanu, 23-25 mai'38

Editura Fundației Buna Vestire, 1993. Responsabil **Duiliu Sfințescu.**

Doc . din : **fișier G fe F - XI - ,**

▣ ARESTAREA, PROCESUL, Închisorile lui Codreanu

Codreanu /

- ▣ **Însemnări de la Jilava.**
- ▣ **Interogatoriu.**
- ▣ **Prepararea procesului de " trădare"**

PROCESUL ziua a I-a / 23 mai '38

- ▣ **CZCodreanu : Note de la proces**

C.Z.Codreanu /

▣ **Autoapărarea la proces**

b.) Trădare ?! Documente secrete ?! Informatori ?!

Ordinul 586/ 1938 , al g-ral Bengliu :

PROCESUL ziua a II-a / 24 mai '38

CZCodreanu /

▣ **Interogatoriul :**

_Frățiile de creuce ... Prietenii legionarilor ... Corpul legionar Moța-Marin...

Exerciții de tir ... G de F dizolvată Total pentru țară ... Eliminarea lui Stelescu ...

Violența - ca armă politică ... Recompensarea asasinilor ... Efectivul legionar ...

▣ **Martorii**

Procesul / Note stenogramă / 24 mai.'38

▣ Martorii apărării

Gral Petrovicescu (acuzator în procesul asasinării lui Duca)

G- ral I.Antonescu ; Prof.univ.Emanoil Antonescu (apărător a lui Codreanu în procese) ;

Eug.Petit (consilier la Înalta Curte de Casație ; jud. , 1920, prefect de poliție la Iași):

Gral.M.Racoviță ; Gral.Constandache (judecător la procesul din 1934):

Gral Dona (judecător în procesul din '34);

Gral Comănescu (judecător în procesul din '34,membru PNȚ);

Iuliu Maniu (PNȚ)

PROCESUL. Ziua a III-a / 25 mai '38

▣ Pledoariile.

Lizeta Gheorghiu

C.Hentzescu /:

▣ **Procesul Codreanu = înscenare odioasă**

▣ **Achitarea lui CZCodreanu**

Horia Cosmovici

▣ **Listele " negre " " ?!**

▣ **"Organizații paramilitare" ?!**

▣ **Cultul morții, al mormintelor ?!**

▣ **Poezia și cântecul legionar**

▣ **Ultimul cuvânt al Căpitanului :**

▣ **Sentința :**

▣ **Închisorile lui Codreanu, după proces.**

Note stenografice /"extrase " /

▣ **PROCESUL** (p.279 -409)

[23 mai '38] Ziua I-a . Tribunal Corp II armată.Malmaison.

Intervenții

Av.Horia Cosmovici /

Importanța martorilor-camarazi de luptă ai lui CZC.

El a fost șeful unui partid și al unei mișcări ;cei care au fost cu el,l-au ajutat și l-au înțeles,**au executat ceea ce el a crezut și a formulat**,este legitim să fie aici.

!) Ori,**mulți din ei se află cu domiciliul forțat la Miercurea Ciuc** - măsură luată de puterea executivă.**Puterea judecătorească trebuie să țină seama de acest fapt**, și să-i aducă de acolo.

Prim-procuror Radu Ionescu /

Intervine deseori pentru a da **indicații de cum trebuie să se facă apărarea** ,

ținând cont de cele **3 delikte** de care se face vinovat CZC:

crimă de înaltă trădare / uneltire contra ordinii sociale(se va judeca în ședință secretă)

/crimă de răzvrătire. (p.289-294) [-----]

Codreanu/ Însemnări / 23-25 mai '38

▣ **Procesul**(p.157-158)

Luni.

/ Prima ședință. **Președ.- col.Dumitriu** și 4 ofițeri de front.

!) **Martorii lui,lipseau toți** (fiind închiși în lagăre);**tribunalul a respins amânarea.**

S-a citit **Ordonanța definitivă:** " Plină de **patimă,de răutate și de neadevăruri.**

Afirmațiuni gratuite,nedovedite cu nimic,lipsite de bună credință,de corectitudine și sentimentul onoarei:"

!) **De la ora 17-2 noaptea, a vorbit el, 7 ore incontinuu,spulberând acuzațiile.**

"Universal " a publicat în întregime cuvântul lui (cu câteva pasaje suprimate de cenzură) .

Marti.

Întrebările procurorului,la care a răspuns punct cu punct.

Printre piesele acuzaării,o scrisoare care nu-i aparține (găsindu-se autorul)

Miercuri.

Pledează impecabil cei 7 avocați.

Joi . ora 24,

Tribunalul se retrage pentru deliberare. **El este dus la Jilava.**

În zori, pe la 4 dimineața, **procurorul maior Radu Ionescu**, însoțit de grefier, comandantul închisorii, ofițeri de gardă, **se citește verdictul :**

< Sunteți condamnat la 10 ani de muncă silnică >

El citește din cărticica de rugăciuni a sf. Anton .

Codreanu /

▣ **Note de la proces**

) : **Pază extrem de serioasă**, neobișnuită; pregătirea apărării, **sub supraveghere**, cu **percheziționarea avocaților** ; **atmosferă grea, încordată** ; **arestați în timpul procesului** : Corneliu Georgescu, Stănicel, Popescu-Buzău; **percheziții la domiciliul unora.**

Deși nu s-au adus dovezi, tribunalul a răspuns afirmativ la toate întrebările.

) : **"Nu știu dacă a existat vreodată** , în viața publică a României , **un om care să fi fost atăcat cu atita înverșunare, patimă și rea credință de întreaga presă și de toate cluburile iudeopoliticianiste**, așa cum am fost eu , de la arestarea mea , în tot timpul instrucției, **în scopul de a pregăti condamnarea , în fața opiniei publice."**)! **"Buna Vestire "** și **"Cuvîntul "** au fost **lovite din primul ceas; Nae Ionescu este și el în lagăr;**

) : **S-au dus atacuri pline de mișelie : Curentul, Neamul Românesc, Capitala,** respectiv **.Șeicaru, Iorga și Titeanu.** (160-162)

) : **Patriarhul Miron Cristea, a condamnat în cuvinte grele Mișcarea legionară; Biserica ortodoxă, fățiș ostilă tinerimii române;**

)! **"Să lupți pentru Biserica Patriei tale, la marginea lumii creștine!**

Luptăm , jertfim, cădem [...] să ne apărăm bisericile...

și Biserica ne condamnă ca <periculoși Neamului>,

ca <rătăciți și străini de neam.> Ce tragedie în sufletele noastre! " *

* **Notă .** [6,7 --15 iun.'38] **Jilava este plină de legionari, peste 100** , studenți, muncitori, țărani, din jud. Ilfov și Vlașca ; **cîntă tot timpul "Cu noi este Dumnezeu , Înțelegeți Neamuri și vă plecați "** **El "vorbește"** cu morții ; **citește din Evangheliile, procesul lui Hristos,** patimile lui Isus, Învierea, Epistolele sf. Petru și Pavel ; visează că vorbește cu părinții, cu camarazii .

"Cînd am terminat Evangheliile, am înțeles că stau aici în închisoare din voia lui Dumnezeu. [...] M-am liniștit. [...]" (p. 170-171)

C.Z. Codreanu / 23 mai '38

▣ **Autoapărarea la proces**

[LD : **numerotarea și sistematizarea îmi aparține**]

b.) Trădare ?! Documente secrete ?! Informatori ?!

"Sunt acuzat de trădare. La baza acestui punct, al acestei acuzații, stau: un act fals și o circulară a mea, interpretată cu totul greșit."

)! **Actul fals**, a fost găsit la vopsitorul Negoescu de la Casa Verde, probabil introdus de un agent provocator, cf. căruia **Garda** a continuat să activeze și după 1934, după dizolvare, deoarece strângea cotizații.

)! Că **"Totul pentru Țară"** este, deci... continuarea **Gărzii de Fier...**

Circulara [1937] privitoare la **informatori.**

"Mîncăți în fiecare zi de o serie de agenți care se băgau în mijlocul nostru , oameni poate cumpărați din sînul mișcării mele, turburați neconțenit , azi așa , mâine așa, și îndemnat de prieteni care ne arătau că avem în mijlocul nostru agenți care ne trădează , pun mîna pe condei, fac o circulară către toți legionarii și membrii din Capitală :

<Către legionarii și membrii din Capitală: Toți informatorii de la Poliția

Capitaliei aflători în cuiburi, sunt invitați să se prezinte la mine

individual, pentru a primi directive, între zilele de 19 și 21 iunie;
informatorii agenți ai Siguranței sau ai Marelui Stat Major
se vor prezenta în zilele de 21 până la 25 iunie 1937;
informatorii altor servicii particulare [polițiști pe lângă persoane
importante, particulare] , în ziua de 26 iunie 1937.

Acest ordin se va citi în toate ședințele de cuib și toți membrii vor semna
de luare la cunoștință.[...] **Cei ce nu se vor prezenta, înseamnă că**

voesc să înșele mișcarea noastră, vor să ne vîndă și să ne trădeze. > "

)! "Prin urmare ,cu acest ordin eu mă adresam către aceștia, crezînd ,
în curățenia mea sufletească, în probitatea mea sufletească,
că se vor prezenta la mine și că vor recunoște că sunt agenți în sensul arătat."

)! El va dovedi că a păstrat permanent legătura cu șeful Siguranței Statului,
dl Cernat ,care l-a vizitat la Carmen-Sylva,
care a fost și acasă la el sau la Const.Iarca ;

)! iar generalul Cantacuzino a păstrat permanent legătura cu gral Marinescu.
De aceea i-a propus martori.

(Exemplifică, argumentează, dovedește că era vorba de agenți infiltrați în mișcare
și nu de agenți ai lui în instituțiile vizate.

)! I s-au găsit niște ordine , care priveau mișcarea, dar nu puneau în pericol siguranța
statului... ci erau de la prefecturi, polițiile sau jandarmeriile locale,
(citează, argumentează), care dovedeau că ,deși partid legal, legionarii erau urmăriți, asupra lor
se făceau abuzuri.

[L.D. pe această fază, procurorul Ionescu ,cere ședință secretă...]

Codreanu (la redeschidere, în ședință secretă)

▣ **Ordinul 586/ 1938** , al gralului Bengliu :

< **supraveghere carantină morală**
dubioși bănuți gardiști,
comuniști sectanți. >

"Acest ordin a fost reprodus în **Circulara 131** ,cu următorul comentariu:

< **faci teoria frăției și unirei,**
dai telegrame cifrate ca să mă supravegheze
dușman periculos al Statului ? Ce ironie! > (p.314-315)

PROCESUL ziua a II-a / 24 mai '38

▣ **Interogatoriul :**

- **Procurorul Radu Ionescu :** cere amănunte privind **cariera de avocat** a lui
a fost în baroul din Iași ? a profesat avocatura la Iași și Ungheni ?
a pledat în procese la Ploiești, Putna, Satu-Mare ?
- **CZC :** Nu s-a ocupat ,dar a profesat avocatura.

Frățiile de creuce ...

- **Procurorul:** ce sunt **Frățiile de creuce** ? a trecut peste capul ministerului Ed.naț.
și Străjerie ? În ce calitate s-a erijat ca ? **de ce sunt clandestine ?**
- **CZC:** "Da este adevărat, dar conștiința mea a ales între a săvîrși **o mică infracțiune**
și între a vedea bolșevizat tot tineretul liceelor noastre.[...]

Afîta vreme cît **bolșevismul și comunismul** se întindeau în mijlocul acestor elevi și
luau proporții, înseamnă că **profesorilor și autorității le scăpa** această posibilitate de sub
mână.[...] În calitate de român.[...] **aceste organizații există dar nu reiese că sunt**
clandestine." (p.320)

Prietenii legionarilor ...

- **Procurorul :** de ce **secret** asupra asociației "**Prietenii legionarilor?**
Ei nu se cunosc între ei, nu se întîlnesc, au un **nr. de ordine, parolă ?**
- **CZC :** Acești membrii nu aveau nici o activitate, **ajutau** doar materialicește o mișcare legală;
sunt oameni **discreți, delicați.**

Corpul legionar Moța-Marin...

- **Procurorul:** ce este **Corpul legionar Moța-Marin?**
De ce se cerea să fie de maxim **30 de ani** și calități spirituale desăvîrșite?
De ce li se cerea **prin jurămint** virtuți de sacrificiu și de moarte?

- **CZC:**"[...] ne-am dat seama că omul de la 30 de ani în sus începe să se închircească într-o anumită mentalitate și nu mai este așa de ușor susceptibil unei noi educații. De la 30 de ani în sus, omul se anchilozează ,aproape. [...] Jurământul de acolo este o frază [...]dintr-un articol al lui Moța , "În pragul furtunii roșii", și a fost pus ca amintire a lui Moța chiar cuvintele lui." (p.321)

Exerciții de tir ...

- **Procurorul :** de ce fac exerciții de tir ?

- **CZC :** Ex.de tir fac parte dintr-un sistem de educație;nu este în programul meu, dar pot da explicații .**Alex.Cantacuzino** poate explica mai bine, el a dat dispoziția asta. (p322)

G de F dizolvatăTotul pentru țară ...

- **Procurorul :** de ce a rămas la comanda mișcării, după ce **Garda de Fier** a fost dizolvată ?

- **CZC:** "Am spus la interogatoriu că eu rămân la vechea poziție ,astăzi ilegală. Deoarece voiesc să dobândesc legalitatea mișcării mele, sunt în proces., voiesc să-mi dobândesc semnul și numele organizației, doar că în noua grupare [**Totul pentru țară**] mă ocup cu problemele de educație, iar dl general ,în delicatetea sa,a spus <**Nu,eu fac partidul noi să te numim pe dumneata șef spiritual.**> [...] pe mine mă preocupă omul,latura morală."

Eliminarea lui Stelescu ...

- **Procurorul :** Ordinele 1,2,3,din sept.'34,prin care a eliminat pe Stelescu, semnate de **Codreanu**,ca șef al **G de F**,nu erau ilegale ?

- **CZC:** "**Da,dar am s-o explic.**Eu mă aflu în următoarea situație : un act de dizolvare, o achitare în unanimitate pe această chestiune, din partea celor 5 g- rali, **declarațiile tuturor oamenilor politici** , confirmând că organizația mea a fost ilegal dizolvată și un proces [**asasinarea lui Duca**] " Nu a activat politicește,dar a stat pe loc,așteptînd hotărîrea justiției. În această perioadă s-a manifestat ,în interiorul mișcării,o încercare de revoltă ", [**eliminarea, apoi asasinarea lui Stelescu**] pe care a trebuit să o rezolve "Speranțele mele de a câștiga procesul nu sunt nici astăzi spulberate" (p.323-324)

Violența - ca armă politică ...

- **Procurorul :** recunoaște **violența,ca metodă uzitată de organizația sa ?**

- **CZC:** "**Nu,nu!** [...] Eu nu am afirmat nicăeri acest lucru,iar dacă s-a întîmplat acest lucru în viața noastră ,se datorește nu principiilor pe care eu le-aș fi fixat, ci determinată,poate,**de legitimă apărare** [...]"

Se întîmplă și în familia lui,în casa lui,dar într-o luptă politică ?"

- **Procurorul :** [**citând din cartea lui , "Pentru legionari"**]:

< politicieni,
să le scoată ochii,
să-i scoată din morminte să le dea foc ciolanelor
Pe copiii și pe nepoții
urmărească în averi confiscîndu-le să-i stigmatizeze
"copii de trădători" > (p.95) ;<Să ne procurăm revolvere și să tragem
în ei, un exemplu groaznic
vom muri sau vom rămâne
toată viața în închisoare,nu mă interesează >
< actul final al luptei noastre să fie
un act de pedepsire al pigmeilor >

(p.169) ș.a.ș.a.

- **CZC:** "**Este adevărat** că eu am povestit în această carte așa cum am spus: corect și cinstit ,viața mea ,și într-adevăr ,**tot ce s-a citit este scris de mine**[...]"

Dar toate aceste chestiuni au fost judecate la vremea lor [...]

Trebuie să **țineți cont** în toate chestiunile acestea și **de vârsta omului**.

Gîndi-ți-vă, **eram de 20-22 de ani, eram va să zică copil și în mentalitatea noastră de copii** din vremea aceea așa am văzut noi lucrurile.

Dar de cînd omul începe să trăiască și pînă își termină viața ,trece timp

se adună înțelepciunea.[...] Sunt trepte de acestea de dezvoltare ale minții omenești

și acțiuni pe care, **după 20 de ani, le vezi altfel**.[...]Dar de atunci și pînă acum

este o distanță mare de timp.[...]dar **nu poate cineva să fie urmărit permanent** în viața

sa ,pentru că în copilăria lui,cînd era visător,i se părea că se poate lupta cu toată Europa." (p.326)

Recompensarea asasinilor ...

- **Procurorul : de ce recompensează** prin înaintări în grade ,demnități,decorații **pe aceia care** ,recent,au comis **odioasele asasinat**contra lui **Duca**[33] și **Stelescu** ['36] ?

- **CZC : "Eu i-am luat pe ei nu în ceea ce au făcut,ci în suferința lor, în suferința unor oameni care stau în închisoare care suferă pentru o credință."** (p.327)

- **Procurorul:** cum calculează **eroismul legionar**, avînd ca unitate de masura **mormîntul** ?

- **CZC:** "[...]prin **cantitatea de suferință**." (p.328)

Efectivul legionar ...

- **Procurorul:** ciți cotizau?ciți membri?ciți prieteni cu donații?

- **CZC:** Înainte de dizolvarea din '33,erau **cca 15.000 membri**, din care cotizau **cca 300**. Acum [1938],situația s-a schimbat : cred că **numarul nostru trebuie să fie de 200.000** .

In ultimele alegeri [nov.'37] **am avut 450.000 voturi**. (p.330)

Procesul / Note stenogramă / 24 mai.'38

■ Martorii

//////////////////////////////////// **Gral.Constandache (i-a fost judecător la procesul din 1934):**

< Pot spune că **ideologia pe care o are ,Patrie,Dumnezeu și Rege**, ideologie pe care o cunoaște toată lumea,nu poate fi decît o **ideologie frumoasă**.>

////////////////////////////////////

Gral Dona (judecător în procesul din '34):

<Tînăr,cu avînt naționalist,**n-a avut nici un amestec în asasinarea lui Duca**.

Am judecat cu conștiința împăcată.Este un om corect .>

////////////////////////////////////

Gral Comănescu (judecător în procesul din '34,membru PNT)):

A avut dese contacte cu el ; la Carmen Sylva ,în tabără,**le-a trimis și el o puțină cu brînză**

;CZC nu e capabil să facă acte contra siguranței statului. (p.346-347)

PROCESUL. ZIUA A III-a / 25 mai '38

[L.D. ca procedură,**Codreanu adresează întrebările,martorii răspund...**]

Iuliu Maniu .

- **CZC: A folosit PNL** în lupta electorală cu opoziția **Poliția,Jandarmeria și Siguranța** ? [președintele se opune acestei întrebări]

Au protestat partidele de opoziție împotriva ingerințelor electorale ?

S-au folosit de ordinele date,ca dovezi ?

- **Maniu :** <Într-adevăr,în toate alegerile,afară de cele din 1928 și 1932 pe care le-a făcut **partidul național -țărănesc** ,

guvernul a folosit puterea executivă ,Jandarmeria și Siguranța .

pentru scopurile electorale ale partidului de la guvern [...]

Partidele de opoziție totdeauna au năzuit să **pună mîna pe ordinele secrete**

prin care **se îndruma forța publică de a împiedica opoziția**

în acțiunea și mișcările sale politice.

!) **Astfel,eu insumi,în anul 1927,am avut în mîna 18 ordine secrete** -confidențiale - ale puterii publice [...]**Aceste ordine secrete le-am publicat** în ziare.

Mai mult, m-am dus personal la președintele Consiliului, Ionel Brătianu, și i le-am prezentat într-un memoriu, pentru a protesta contra acestor ingerințe.[...] >

- CZC: "Dacă acest fapt al deținerii de acte de către un șef de partid de opoziție, ar constitui un act de trădare, sau ar putea periclita ordinea în Stat și siguranța publică?"

- Maniu: < Niciodată. A fost un uz constant. >

[-----]

▣ PROCESUL- CZCodreanu / 24 mai '38

▣ Pledoariile apărării

C.Hentzescu /:

▣ **Procesul Codreanu = înscenare odioasă**

): lumea s-a convins că **acest proces este o odioasă înscenare și el este îngrijorat pentru viitorul țării.**

"[...] Gîndiți-vă ce s-ar putea întîmpla cu această generație nouă, crescută în sentimentul ideii naționale

în cazul cînd **Corneliu Codreanu** ar păși mâine sub bolta rece a ocnei ?

Căci **ați venit să judecați nu atît faptele acuzatului,**

ci mai mult **acțiunea sa întreprinsă în mijlocul tineretului.**

): **Revolta** le va răscoli sufletele în fața unei **ispășiri atît de nedrepte** și va determina un **val de desnădejde**, dar și **de dispreț** al ordinii instituite, ce va împinge generația nouă tocmai pe **povîrnișul** de unde **o sentință condamnatoare** pare a vrea să o smulgă."

"Vă vorbesc cinstit, din inimă, ca un om deplin conștient de importanța cuvîntului rostit în aceste clipe.

): **Nu creați, domnilor judecători militari, ireparabilul.**

Dați-vă seama că dacă **România Mare** a fost realizată prin cucerirea granițelor istorice, ea **nu e încă deplin consolidată** [...]

Datoria noastră de Români este de a veghea permanent ca **sufletul nației** noastre să nu fie **ros de cancerul revoltei sterile.**

): **Sentința Domniilor Voastre poate să determine multe.**

Reflecțați deci adînc asupra **consecințelor ei.**" (p.377)

"**Trăim cea mai primejdioasă epocă a istoriei universale.**

Conceptiile referitoare la viața statelor, la dreptul individual, la libertățile publice,

se ciocnesc violent în arenă. Prin poziția pe care o ocupăm în Europa,

noi suntem un fel de piatră de hotar al ideologiilor rivale.

Țară de bun simț și de toleranță, **să ne ferim** a intra în vîltoarea **luptelor intestinale.**

Și, mai ales, să nu creem între autoritatea de stat și cetățean numai un raport de forță." (p.378)

Hentzescu /

Hentzescu /

▣ **Achitarea lui CZCodreanu**

"**Mișcarea Gărzii de Fier** reprezintă [...] **o acțiune tînără**, o acțiune a cărei **judecată obiectivă** numai **cei ce vor veni după noi** vor avea să o pronunțe.

Dar încă de azi poate fi considerată ca **o reacțiune firească** contra **străinismului parazitar** și a **inertiei românești.**

Din acest p.d.v., ea **merită toată atenția și tot sprijinul adevăraților patrioți.**

Nu săpați o prăpastie între generațiile ce se succed.

România este produsul muncii neîntreprupte și a jertfelor continue a celor ce ne-au precedat. Dacă în decursul **istoriei** noastre am putut înfrunta primejdiile și să biruim soarta vitregă, aceasta nu se datorește decât **solidarității depline a bătrînilor cu tinerii**

în fața problemelor de viață ale românismului.

Nu rupeți firul tradiției naționale, **nu ostracizați din arena politică**, prin sentința ce veți da, **generația venită imediat după înfăptuirea năzuințelor noastre seculare.**

Corneliu Codreanu nu reprezintă, în fața dvs., numai persoana lui, ci **aspirațiile înăbușite ale celor ce vor avea mîine răspunderea destinului nostru istoric.**

Rîndurile naționaliștilor se răresc. Gîndiți-vă ce ne poate rezerva viitorul.
De aceea **vă cer**, în interesul salvării unității sufletești a țării și al apărării viitorului nostru ca neam, **achitarea în unanimitate a lui Corneliu Codreanu ."** (p.378)

Horia Cosmovici [avocat legionar] :

(face o analiză juridică, cu opinii, interpretări, concepte, contradicții, abuzuri, dovezi neadecvate, folosite în proces, respingîndu-le rînd pe rînd, trimițînd la legislația românească și internațională, dar mai ales, citînd din cărțile lui Codreanu - jurămîntul, cîntecele, credința, viața legionară, jertfa, moartea - pentru a le demonstra).

CZC a fost trimis în judecată pentru **trădare, revoluție socială și război civil**, pe baza art.190,191,209, și 210 Cod Penal.

"**Trădare**" - au precizat rechizitoriul definitiv, ordonanța definitivă, gazetele.

)! **"Mă întreb, cine n-a știut în țara aceasta că pedeapsa promisă lui Corneliu Zelea Codreanu este, de 5 ani, la 25 ani muncă silnică?"**

...S-a făcut tîrziu. Veți spune "da" sau "nu", un cuvînt pentru o viață întregă.

Dar să știți că, **dacă veți condamna, veți închide odată cu Corneliu Zelea Codreanu, sufletul unei generații întregi.**" (p.399)

PROCESUL / [25 ? mai 1938]

▣ **Ultimul cuvînt al Căpitanului :** (p.401)

<Aveți în mîinile d-vs **nu viața mea**, pe care o dau bucuros.

Aveți în mîinile d-vs **onoarea întregului tineret al neamului românesc.**>

▣ **Sentința :**

<**Tribunalul militar** al Corpului II Armată **găsește vinovat pe acuzatul Corneliu Zelea Codreanu**, avocat din Bucureștii Noi, Casa Verde, Str. Niculescu -Dorobanțul nr. 38,

pentru **faptele imputate** mai sus *** și îl condamnă la**

zece ani muncă silnică și șase ani degradare civică,

precum și la 5000 lei amendă și 2000 lei cheltuelui de judecată. > (p.409)

* **Notă** -----

Sunt enumerate, sub formă de întrebări și răspunsuri ale Tribunalului militar, faptele pentru care a fost găsit vinovat :

1. **a săvîrșit crima de deținere de acte secrete**, interesînd Siguranța Statului (ordine ale jandarm., prefect., minister. interne din '34, '37 '38 .)

2. Este culpabil de aceste fapte...

3. Nu are circumstanțe atenuante ...

4. Faptele au fost comise pe un teritoriu în stare de asediu [...]

a săvîrșit crima de reproducere în public de acte secrete interesînd Siguranța Statului, reproducîndu-le în Circularele către legionari...('37, '38)

33. **" a săvîrșit delictul de uneltire contra ordinii sociale** prin aceea că în cursul anului 1935 [...] a intrat în legătură cu o asociație din străinătate cu caracter internațional, căreia i s-a adresat cu scop de a primi ajutoare și instrucțiuni pentru a pregăti în România o revoluție socială, realizînd programul social al așazisei mișcări legionare ."

" a săvîrșit crima de răzvrătire prin aceea că, în cursul anilor 1937-1938, cu intenție culpabilă, **a înarmat o parte din membrii mișcării al cărei șef era, depozitînd arme** în diferite puncte ale țării și dispunînd să se organizeze camuflat, **corpuri paramilitare înarmate**, în scop de a provoca un război civil în România (p.403-407)

▣ **Închisorile lui Codreanu, după proces.**

[17 iun.'38] Avocații îl înștiințează că **Casația Militară i-a respins recursul;**

[19 iun.'38] Noaptea, după 12, **este transportat de la Jilava, la Doftana;**

(Evocă despărțirea de comandantul și gardienii închisorii, care s-au purtat cu multă eleganță sufletească, sentimente de compătimire; drumul prin București; etc...)

"piatra condamnaților la muncă silnică".

/Director, funcționari, gardieni, par oameni cumsecade; **i se aduce la cunoștință**

că este interzisă culoarea verde;

celula : cameră albă, curînd văruiată, pat saltea, pernă, pătură, măsuță și 2 scaune, ciment jos, 2 rogojini ;mîncare -borș cu carne;

dreptul de a fi vizitat ,odată pe săptămîină;

dreptul de a purta corespondență;doctor-control medical, rețetă de calciu...

"Greu!...greu de tot!...dar ne vom supune fără murmur! "

"Dar Dumnezeu vede și va răsplăti !"

(p.175)

/ Condamnările :cele 6 luni corecționale - dreptul de a ieși afară;

cei 10 ani - regim de muncă silnică,închis în celulă;

Procesul lui CZCodreanu / 23-25 mai' 38

21.b)Constantin Papanace , Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,

[Mss. Buchenwald , februarie 1943 ; Lămurire , Salo, dec. 1983 , 135 pag.]

Biblioteca Verde, nr 24, Editura "Armatolii" , Cetatea Eternă , 1984

▣ **Lămuriri la editare**

▣ **Lovitura de Stat a lui Carol**

▣ **Ultima întălnire cu Codreanu**

▣ **Liniile mișcării legionare : mistică și politică**

▣ **Alternativile : asasinatul, lovitura de stat, expectativa , plecarea peste graniță Asasinatul**

▣ **Intențiile adversarilor**

▣ **Drama sufletească și destinul Căpitanului .**

▣ **Începutul prigoanei .**

▣ **Arestarea lui Codreanu**

▣ **Avocații și martorii lui Codreanu**

▣ **Procesul și sentința**

▣ **Guverul versus legionarii : jocul de-a șoarecele și pisica**

▣ **Arestarea lui Belgea ▣ Arestarea lui Papanace**

▣ **Horia Sima preia comanda**

▣ **Regele ,camarila față de Gardă**

▣ **Se strănge cercul prigoanei**

▣ **Turneul diplomatic al Regelui (Londra - Berlin)**

▣ **" Revoluția" lui Horia Sima din Ardeal**

▣ **Asasinarea Căpitanului .**

▣ **Noua tactică de luptă .**

C.Papanace / dec.'83 , Salo

▣ **Lămuriri la editare**

Broșura este un **manuscris** încheiat la Buchenwald (Weimar) din **febr.'43**.

La publicare (1983 !) , nu s-a făcut nici o modificare în manuscris , deoarece perspectiva din care au fost interpretate evenimentele a rămas neschimbată .

C.Papanace / febr,'43,retro 'mart.'38

▣ **Lovitura de Stat a lui Carol**

" Era clar că **lovitura de stat** pentru **modificarea constituției** oferea **platforma legală** pentru începerea unei **prigoane de totală exterminare a Mișcării Legionare** .

Ușurința cu care s-a realizat **coaliția tuturor oamenilor politici** , **angajarea Bisericii** , prin Patriarhul Miron Cristea, precum și împingerea **Regelui Carol direct pe scenă** , arăta că **forțele oculte naționale și internaționale** , **pregăteau lovitura decisivă**.

C.Papanace / febr,'43,retro 'mart.'38

▣ **Ultima întălnire cu Codreanu**

" Pe Căpitan l-am văzut pentru ultima dată , la **25 martie 1938** , de Buna Vestire .

[-----atmosfera politică -----]

C.Papanace / febr,'43,retro ' mart.'38

▣ **Liniile mișcării legionare : mistică și politică**

▣ Alternativa : asasinatul, lovitură de stat, expectativa , plecarea peste graniță Asasinatul ?

< În trecut , s-a ieșit din aceste situații prin **gesturi disperate** .

Așa a fost cazul din 1933 , când a fost dizolvată **Mișcarea de către Duca** .

)! < **Acum acest lucru nu se mai poate repeta** , fiind că situația este cu totul alta .

)! < **Adversarii sunt mulți și coalizați** , și , așteptându-se o asemenea ieșire , sunt pregătiți să o preîntâmpine cu toate forțele .

Cred că de data aceasta **represiunea va fi sângeroasă și masivă** .

Lovitura de stat ?

< O altă **soluție ofensivă** , în care **inițiativa să fie din partea Mișcării Legionare** , și deci , prin aceasta , să poată ieși menținându-se pe cele două linii fundamentale ale sale , ar fi o **lovitură de Stat** . Cred însă că **momentul este trecut** .

< **Se putea face** acest pas disperat - știu , pe de altă parte , că aceasta nu intra în concepția legionară de luptă - în **decembrie 1937** , în timpul alegerilor , sau imediat după alegeri .

Acum însă **adversarii sunt bine pregătiți** și pentru această eventualitate .

Plecarea peste graniță !

< Totuși rămâne în permanență un **obiectiv precis și vizibil persoana D-tale** , Căpitane .

Adversarul știe acum că **de persoana D-tale este legată indisolubil soarta Mișcării** .

El vede chiar mai mult decât credem noi , legionarii .

< **Declarația lui Iamandi** , făcută în Consiliu de Miniștri , că "**mistrețul rănit**"

este mai primejdios , dacă este adevărată , își are un mare tâlc .

De altfel , cum ați relevat în Circulară , **declarația lui Armand Călinescu**

către generalul Sichițiu , că **prin dispariția D-tale dispăre și Mișcarea Legionară** ,

intenția este clară . Și ea s-a manifestat pentru a doua oară , după cazul Stelescu ,

Gheorghiadă , cu **propunerea făcută** în timpul guvernării lui Goga ,

de către **Istrate Micescu** avocatului I.V.Emilian .

< Și atunci , cred că problema se reduce la **alternativa de a rămâne aici** .

Înfruntând toate riscurile care vor surveni , **sau a trece peste graniță .>**

< **Ei au interes să angajeze cu orice preț bătălia** , și când zic ei , înțeleg mai mult

Regele și organele sale , Armand Călinescu și Istrate Micescu , precum și oculta ,

care stă în spatele lor . Tactica lovirii în gol le-a fost aplicată în timpul guvernării Goga -Cuza ,

și a dat rezultate minunate , dar **acum au posibilitatea de a merge mai departe** .

[-----]

C.Papanace / febr,'43,retro 'mart.'38

▣ Intențiile adversarilor

< Cât privește **intențiile de acțiune ale adversarilor** , eu cred următoarele :

Atâta timp cât guvernul va avea compoziție eterogenă , de **mari personalități**

(foști prim-miniștri) , cu prestigiu și cu o poziție mai independentă față de Rege ,

nu se va păși la măsuri radicale . Oameni ca **Vaida , Mironescu , General Antonescu** etc . ,

nu cred să se preteze la asemenea răspunderi grele .

< **Primejdia este reală și iminentă** de cum se va reuși **închegarea vreunei formule mai unitare de oameni ambițioși și de a doua mână** .

Nu trebuie să uităm că dacă primii se pot pune într-o postură de retragere din viața politică ,

dat fiind ztreutul lor politic , **cei mai tineri , ambițioși** , și care au gustat foloasele puterii în

guvernare , **vor lupta disperați pentru apărarea viitorului lor politic** , și aceasta cu atât mai

mult cu cât **în luptă este angajat acum deschis și Regele** , care reprezintă întreaga forță

a puterii constituite .

Cam **așa judec eu situația** cu elementele pe care le am la îndemână , Căpitane . >

C.Papanace - CZCodreanu / febr,'43,retro 'mart.'38

▣ Drama sufletească și destinul Căpitanului .

Căpitanul l-a ascultat cu mare atenție în timpul expunerii .

Când a terminat , a spus cam îngândurat :

< Da , așa este . **Tâlharii s-au pus pe nimicirea Mișcării . Dar nu vor reuși .**

Mie , după ce am scris "**Pentru Legionari**" , **nu-mi mai este teamă**

că Mișcarea mai poate fi distrusă . Este acolo **sămânța care ca să poată răsări mai mai tare**

și oricând, acum și mai târziu. Dar pentru o soluție să ne mai gândim.

Nici vorbă : chestiunea unui atentat sau a unei lovituri de Stat nu se poate pune.

Să ne mai gândim ! Este vorba să găsim una care să ne dea posibilitățile de manevră și care să împace toate situațiile . [-----] La un moment dat spune , parcă mai mult pentru sine :

< Mă vor duce în Insula Șerpilor . Ei bine, tot ei vor veni să mă roage să vin de acolo spre a primi greaua răspundere și nu voi accepta .>

[-----]

C.Papanace / febr,'43,retro' 38-'39

▣ **Începutul prigoanei .**

Prigonirea comerțului legionar ...

Un punct iritant , pe care agenții provocatori l-au folosit , a fost comerțul cu cooperativele legionare . Zvonul **< Codreanu pleacă și nu ne plătește ! >** servea pentru declararea stării de faliment a comerțului legionar . Au fost puse în circulație **Circulări** apocrife .

Aceasta l-a determinat decisiv pe Căpitan să renunțe la soluția plecării .

" **Scutul divin al martirajului creștin era singura armă de care dispunea în situația disperată în care se găsea, înconjurat de politicieni fără scrupulecare, ca o haită de lupi turbați, se năpusteau asupra lui.**"

Ofensiva lui Armd. Călinescu ...

În acest interval de timp, **guvernul**, tot sub paravanul Patriarhului Miron Cristea, căpătase o formă mult mai omogenă , guvern la care **n-a mai participat Alexandru Vaida, GGMironescu, Tătăreșcu** , etc.

Aici , cuvânt hotărâtor avea "**figura satanică**" a lui **Armand Călinescu** , secundat de cealaltă "**figură diabolică**" a vieții publice românești , **Istrate Micescu** .

Era evident că **se intra în faza represivă de executare a programului împotriva Căpitanului și a Mișcării Legionare .**

Armand Călinescu a folosit **scrisoarea către Iorga** , spre a **sonda gradul de reacțiune legionară** , cu gândul de a pune mâna pe Căpitan , și apoi pentru a paraliza orice reacțiune legionară . Instrucțiunea s-a făcut cu toată grija , Căpitanul a fost chemat la Consiliul de Război , apoi lăsat liber...

C.Papanace / febr,'43,retro' 16 apr.-mai 38

▣ **Arestarea lui Codreanu**

Căpitanul dăduse ordin de **liniște absolută și evitarea oricărei provocări** .

Lozinca era aceea care ieșea din instinct : **< Dacă i se întâmplă ceva Căpitanului ,**

ia foc România ! > În noaptea de **sâmbătă spre duminica Floriilor** ,

s-a făcut **arestarea Căpitanului și a numeroși fruntași legionari** din întreaga țară .

Se făcuseră **lagăre de concentrare** și au fost **suspendate gazetele legionare** ,

în frunte cu ziarul "**Cuvântul**" și "**Buna Vestire**"

" A început Săptămâna Patimilor ! Mișcarea legionară , în frunte cu Căpitanul , începea urcușul Golgotei. În familiile celor arestați era jale, plâns și disperare. În mare familie legionară , lacrimi și rugăciuni , dar și pumni încheștați . [-----] După **condamnarea la 6 luni** , pentru scrisoarea adresată lui Nicolae Iorga , începe **violenta campanie pentru denegarea Căpitanului**. [-----]

Se pregătește atmosfera pentru marele proces al trădării !

[-----] După ce s-a crezut că atmosfera a fost pregătită suficient prin campania de calomnii , s-a publicat în ziare , **Ordonanța de dare în judecată** a Căpitanului , în ziua de **6 mai 1938** . Căpitanul era calificat de **trădător**. [-----]

▣ **Avocații și martorii lui Codreanu**

Pe 15 mai , s-a repezit la București , unde s-a întâlnit cu d-ra **Lizeta Gheorghiu** , care se ocupa cu **apărarea lui Codreanu** . Îl văzuse pe Căpitan la Jilava , și era foarte încrijorată de condițiile groaznice în care era ținut .

La organizarea apărării , erau dificultăți mari. Avocații evitau să se implice , și unii refuzau .

El a sugerat să se apeleze la **Honețescu** , care , în **1934** , a apărut magistral **Nicadorii** , Mișcarea și pe Căpitan." **Pledoaria care a ținut-o la procesul Gărzii**

este o capedoperă de simțire și gândire românească , demnă de orice antologie, și care va trebui să figureze în scrisul legionar.

A mers acasă la **Honețescu** , care s-a oferit fără reticențe și ezitări.

C.Papanace / febr,'43, retro ' 23- 26 mai '38

▣ Procesul și sentința

După ce peste 20 de zile l-au ținut pe Căpitan în condițiile cele mai groaznice, care au făcut o umbră din el, crezând că nu va avea puterea, nu numai să nu se poată concentra, dar nici să stea în picioare, s-a dispus **să se dea publicității desbaterile după stenogramă.**

)! Se așteptau la o apărare anemică a Căpitanului. "Satanică concepție! Dar forțele binelui sunt de nebiruit. Din ce surse adânci și-a tras Căpitanul puterile? Din ce seninuri inspirația? **Cuvântul lui** când **calm**, când **furtunos**, a căzut ca **un ciocan de foc** și **a sfărâmat** cu desăvârșire **construcția perfidă a acuzării**. Și a doua zi, acest cuvânt de foc, l-a cunoscut întreaga țară. **Toate calomniile** difuzate săptămâni de-a rândul, **s-au prefăcut în scrum**, în dogoarea adevărului. Opinia publică, care n-a crezut nici o clipă în aceste calomnii, a pătruns adevărul. Procesul în fața ei era câștigat.

Guvernul s-a prins în propria capcană.

Degeaba a dat a doua zi dispoziții să nu se mai publice nici uncuvânt de-al apărării, sau din dispozițiile marilor personalități din viața noastră publică, care depuneau pentru Căpitan. "Acest lucru însă nu conta față de pornirile asazine ale Regelui dement și ale estropiatului cu întreaga bandă de politicieni care îl secundau."

La 26 mai 1938, (joi noaptea), **s-a dat sentința.**

Căpitanul a fost **condamnat la 10 ani muncă silnică, pentru trădare!**

[-----] **Cinci ofițeri ai armatei române**, această instituție cu tradițiile ei de onoare, pentru care toți trebuie să avem respect, își scrutează conștiința lor prostituată și-l găsesc "**vinovat**" pe **Căpitan de trădare**, așa cum le-a cerut Armand Călinescu!

C.Papanace / febr,'43,retro 'iun.-iul.'38

▣ Guverul versus legionarii : jocul de-a șoarecele și pisica

▣ Arestarea lui Belgea

Guvernul și-a dat seama că arestarea așa-ziselor vedete din Mișcare, **n-a avut rezultatele scontate**. Ținta lui era **să pună mâna pe aceste noi valuri de înlocuitori de conducători**.

De aceea, **prigoana avea faze alternative**.

Se lăsa o **acalmie** de aproape credeai că nu există prigoană.

Legionarii începeau să se miște mai liber, prin întâlnirile lor prin diferite parcuri sau colțuri de stradă, și **după e erau identificați, se pornea la noi valuri de arestări**.

Tendința guvernului era evidentă, până să înceapă prigoana de exterminare, așa cum o concepusese. Desigur, inițial urmărea (cu timpul ar fi obținut-o, poate) să aibă în mână întreaga osatură a Mișcării Legionare, adică și cadrele mai puțin cunoscute de poliție."

Arestarea lui Belgea

Cu **psihoza unui neastâmpăr legionar** a avut de luptat mult "**bietul Belgea**".

Devenise iritabil; se simțea obosețit; era mereu criticat de elementele "activiste"

că nu voia să accepte "eroismul"; începuse să se miște neprecăut.

Siguranța, aflând că este șeful Comandamentului, îl căuta, și **a fost arestat printr-o capcană întinsă de un polițist "timocean"**, Florescu, pe care îl considera simpatizant legionar.

*** Notă.**-----Acel timocean, într-o conjunctură bună, adusese unele servicii legionarilor.

Pentru a-și restabili încrederea șefilor, în noua conjunctură, el căuta să aducă servicii substanțiale Siguranței.

"Cu excepția unor elemente timocene luptătoare distinse,unii studenți timoceni căzuseră în mrejele Siguranței.

Spre deosebire de macedo-români, timocenii fuseseră contaminați de propaganda țărănist-comunistă bulgară, de aceea Papanace nu prea avea încredere în ei. -----

La câteva zile după arestarea lui Belgea, avocatul Cosmovici i-a comunicat lui Papanace că **ing.Clime** (închis la Jilava) **I-a însărcinat cu conducerea Comandamentului**, și va aduce la cunoștința Căpitanului această numire.

C.Papanace / febr,'43,retro ' aug..'38

▣ Arestarea lui Papanace

▣ Horia Sima preia comanda

Trebuia să plece la Brașov, să se întâlnească cu **Alec Cantacuzino și cu Vasile Cristescu**, pentru a pregăti cu Cosmovici apariția broșurii "**Procesul Căpitanului**", pe care o inițiaseră Belgea. **Dar ... a căzut și el în mâna poliției!** Un denunț anonim, arăta poliției că **se pregătește un complot macedonean contra Regelui**, cu ocazia înmormântării Reginei

Maria. **Duli Sterie** era prezentat ca **element de legătură a acestui complot** și era foarte supravegheat. Întâmplător, Papanace a mers să doarmă acasă la Duli Sterie.

Poliția a intrat în casă, i-a arestat, l-a dus la sediul poliției, unde li s-a luat interogatorii verbale. A doua zi a aflat că **într-o cameră apropiată era reținut Belgea.**

)! A profitat de un moment când s-a dus la closet și s-a abătut pe acolo.

Stătea într-o cameră **împreună cu Mircea Eliade**, cu care atunci a făcut cunoștință.

[-----]

A dat o declarație în care în esență a spus :

< Am cunoscut pe Căpitan la Văcărești în 1930, cu ocazia **atentatului asupra lui Anghelescu**. M-am atașat de el și de Mișcare. **În iun.'33**, când am luat serviciu la Stat, **activam în Mișcare**. De la acea dată, - fără să-mi slăbească atașamentul față de Mișcare - dat fiind incompatibilitatea dintre serviciu și activitatea politică, n-am putut activa, fiind foarte ocupat. Cu ocazia **atentatului asupra lui Duca**, am fost din nou **arestat și depus la Jilava**, unde am stat aproape două luni. Nu mi s-a deschis proces. Când am ieșit afară, am aflat că am fost pus în disponibilitate.. **În acest timp, am activat iar în Mișcare**.

După 10 luni de șomaj, am fost reintegrat în serviciu la **1 noiembrie 1934** și am fost repartizat la Călărași unde am funcționat neîntrerupt până în 1937, când am demisionat întrucât

am candidat ca deputat pe listele Mișcării Legionare la Caliacra, unde am fost ales și declarat deputat. [-----] După alegeri, am făcut cerere de reintegrare.

De atunci am funcționat până la **15 iunie 1938, când mă pomenesc cu destituirea din serviciu pentru activitate împotriva ordinii de Stat**. Am venit la Minister să văd care au fost cauzele demiterii mele [-----] În calitatea mea de șomer, am poposit la compatriotul meu Duli, vechi prieten și coleg de școală [-----] jucam table cu el și ne-am pomenit cu un polițist și am fost arestați. >

După 3 zile, au fost chemați la **comisarul Davidescu** care **i-a anunțat că sunt liberi**.

Acesta i-a spus că nu știe ce să facă cu el și ... i-a dat drumul. !

Astfel a scăpat ca prin minune. În aceeași zi, a fost prins și arestat **Ion Pâsu -Antoniou**.

La interogatoriu, știindu-l arestat, ca să nu implice și pe alții, **a recunoscut că se întâlnea cu Papanace care făcea parte din Comandament**. Agenții au mers imediat la Davidescu, dar era prea târziu ! El fusese eliberat cu un ceas mai devreme.

S-a hotărât să dispară un timp din București și, împreună cu Ghiță Dragomir,

s-au stabilit la Predeal, **)!** La poliție, la prefectura Capitalei, **au început bătăile ; legionarii erau schingiuiți îngrozitor**. Printre victime, **lordache Nicoară** (i s-au rupt tendoanele de la tălpi),

Dumitru Grozea (i s-a străpuns limba cu o sulă), **Lucia Grecu** (s-a aruncat pe fereastră).

Horia Sima pregătea revoluția ...

" După un timp, însă, am constatat că aceste exprimări la adresa Căpitanului, precum și **disperarea afișată că Mișcarea Legionară se prăpădește dacă nu dă lovitură**, nu erau simple expresii ale unei nervozități care se manifesta vizibil. Acestea au început să se traducă în fapt.

" Fără să mă anunțe, **au început pregătirile pentru " revoluție "**, chemând din fiecare județ câte **-10 legionari**, din cei mai buni, să vie la București cu pistoale și alte arme pe care le posedă Prin Ionel Zeană, care venise din Caliacra, Nicolae Șeitan de la Constanța, prin Ghiță Dragomir și prin alți cunoscuți din alte județe, am aflat de **această " revoluție "**,

)! pregătită clandestin de Horia Sima. Era ridicolă, și ca număr de participanți, și ca pregătire. Printre cei **500 de inși** care trebuiau **să vie la București și să dea lovitură**, cred că erau strecurați și mulți agenți de poliție. " [-----]

" Cred că **Armand Călinescu era precis informat** și aștepta nerăbdător deslănțuirea " revoluției ", **cu mitralierele pregătite pentru ca să masacreze pe cei din lagăre și închisori**, împreună cu Căpitanul, precum și pe acei care erau să meargă să ia cu asalt anumite instituții publice.

Voien, Dumitrescu, înclinau spre lovitură

Chemați de **Victor Voien** (conducătorul Corpului muncitoresc) acasă la el, Papanace, Sima și părintele Dumitrescu, au aflat **sugestiile transmise de Micescu** (poate de Rege !) , privind soarta Mișcării :

< Legiunea trebuie să-l uite pe Codreanu și să se gândească să se apropie de Rege ,

care este tânăr și care are calități de a conduce (?) Legiunea. >

" Soarta Căpitanului părea deci pecetluită ." De la conducătorii legionari aduși la Jilava și pe urmă condamnați , ne-a venit un **Memoriu către Rege** și necesitatea de a se ajunge la o destindere .Era semnat de cei **18 conducători legionari** , în frunte cu **ing.Clime** .

[-----] Se înaintase un exemplar oficial prin Grefa închisorii Jilava , dar nu se știa dacă **Armand Călinescu sau Camarila Palatului (Urdăreanu) nu l-ar fi oprit .**

"Prietenii " Legiunii anihilați ...

" Trebuia găsit **cineva care să-i prezinte Regelui** și eventual **să facă sugestii** în sensul **necesității destinderii și a avantajelor** ce rezultă pentru el prin apropierea și captarea ce o poate face tineretului .**Asemenea oameni erau greu de găsit .**

)! Mai toți, în aceste momente grele , **stăteau retrași față de Mișcarea Legionară .**

)! " **Nici simpatizanții legionari cu suprafață** de la care Căpitanul , când i-a apropiat de Mișcare , aștepta servicii pentru împrejurările grele , când legionarii nu au posibilități de acțiune , **n-au putut fi utilizați .**

)! " Unii, ca **Nae Ionescu** , s-au apropiat atât de mult prin atitudinea lor frumoasă de Mișcarea Legionară , încât **au fost internați și puși în aceeași categorie cu legionarii .** Ei nu și-au mai putut da aportul .

**Evadații : șah la planurile criminale ,
supapă de siguranță pentru viața Căpitanului**

" Eu am dat o **covârșitoare importanță politică** faptului că **Vasile Cristescu și Alecu Cantacuzino evadaseră .** Mai târziu se adăugase și **Victor Silaghi .** Aceste evadări **anulau o mare parte din prevederile tactice ale lui Armand Călinescu** , care , poate , **nu voia să pășească la o lovitură decisivă** înainte de a avea siguranța că **îi are în mână pe toți acei cu suprafață și autoritate** de a putea continua imediat activitatea Mișcării Legionare .Ei constituiau **supapa de siguranță pentru viața Căpitanului** , de aceea **trebuiau să fie o rezervă sigură** prin care **să putem ține în șah pe asupritorii noștri** , făcându-i să ezite la pășirea pentru punerea **în aplicare a planului lor criminal .**

" Părerea mea a fost ca **ei să stea complet dați la fund** , și, pentru ca rezerva să fie sigură , **să treacă chiar peste graniță** , iar noi cei rămași pe teren să întreținem zvonul că sunt în țară și că apar pretutindeni . **Acest lucru însă n-a fost înțeles și a fost păcat** [--- -----] **Ei au perseverat să activeze pe teren** , cu ferma convingere că **numai printr-o lovitură se poate ieși din situația în care se găsea Mișcarea Legionară "**

C.Papanace / febr,'43,retro ' oct.'38

▣ Regele ,camarila față de Gardă

Papanace a reluat acțiunea începută cu **Petre Papacostea** , deși Manifestul lui Cantacuzino rupseseră toate punțile. Din informațiile căpătate prin Papacostea, reeșea că **în Camarila exista divergență** în ce privește **atitudinea față de Gardă .**

Gabriel Marinescu ar fi fost chiar **în relații încordate cu Armand Călinescu** , deoarece susținea că **nu se poate duce la infinit cu prigoana Gărzii** și că ar trebui găsită **o formulă de împăciuire .**

C.Papanace / febr,'43,retro ' sfârșit oct.- început nov. '38

▣ Se strânge cercul prigoanei

[LD : **desigur că în carte nu voi intra în aceste amănunte .**

În toate cărțile de istorie , **se urmărește firul raporturilor dintre personajele principale** - în acest caz **Codreanu, Regele ,Călinescu** - simplificând întrețășăturile , **golind deseori episoadele de sens și reducând evenimentul la derularea cronologică .** Nu am de gând să procedez astfel , dar va fi foarte greu .]

Arestarea lu Cantacuzino ...

N-a trecut mult timp și **Alecu Cantacuzino a căzut în mâinile poliției** , pe când avea o întâlnire cu nevasta-sa. [-----]

" Prin arestarea lui Cantacuzino , **s-a pierdut o mare parte din siguranța Căpitanului .**

Dispute privind tactica ...

Atenția poliției se îndreptase acum spre celălalt evadat , **Vasile Cristescu .**

Un lucru foarte curios despre care **ne-a parvenit de la Căpitan** , a fost că

)! tot ce se discuta în Comandament , se știa a doua zi la poliție .

"Eram foarte stupefiați ! **C.Papanace** / febr,'43,retro' 13 - 28 nov.'38

▣ **Turneul diplomatic al Regelui (Londra - Berlin)**

▣ **" Revoluția " lui Horia Sima din Ardeal**

" La 13 noiembrie s-a anunțat oficial vizita Regelui la Londra.

Imediat au început să circule zvonuri despre asasinarea Căpitanului. Sursa era serioasă.

Gabriel Marinescu , **Costică Argetoianu** , ar fi declarat următoarele :

< când regele se va întoarce, Codreanu nu va mai exista . >"

Generalul Coroamă (șeful Gărzii Palatului) , foarte atașat sufletește de Căpitan , a cărui soție era înfocată partizană a Mișcării, le spusese că **Regele nutrește gânduri asatine** asupra Căpitanului , dar a ezitat . Erau acestea **indiscrețiile clasei conducătoare** , flecară și neserioasă , sau se urmărea **o provocare a legionarilor ?**

C.Papanace / febr,'43,retro ' 29/ 30 noiembrie '38

▣ **Asasinarea Căpitanului .**

"Ziua de 29 noiembrie a trecut cu greu , de înfrigurarea temerilor. [-----]

Imediat după prânz, auzim vocea găunoasă a crainicului de la radio , anunțând că peste puțin timp se va difuza un important **Comunicat al Corpului II de Armată** . Am tresărit ca mușcat de șarpe. Ce să fie ? ... S-a citit apoi Comunicatul Oficial , prin care **se anunța asasinarea Căpitanului , Nicadorilor și Decemvirilor . " Am ascultat încremenit de groază , uluit . Am izbucnit în plâns. Alții au gemut înăbușit .**

Ne venea să urlăm ; să ieșim în stradă , să tragem în oricine ne ieșea în cale .

În această țară , în care n-a putut trăi Căpitanul, nimeni nu mai merită să trăiască .

Catapeteasma Neamului Românesc se năruie. Destinul acestui neam vedem că este fulgerat și rupt în țândări . **Generația celor ce l-au cunoscut pe Căpitan rămâne dezaxată și fără rost de a mai trăi .** [-----]

C.Papanace / febr,'43, dec.'38 -ian.'39

▣ **Noua tactică de luptă .**

1. **Lupta trebuia continuată**

2. **Un grup intransigent** și care să nu facă nici un compromis , **trebuie să poarte stegul Mișcării**

3. **Elementul răzbunării Căpitanului** **intra în considerare**, nu numai ca o sete a unei pasiuni omenești , dar ca și un calcul politic , fiindcă din moment ce Căpitanul este mort , **intra în vigoare , în mod automat , și testamentul său, prin care a cerut , în mod expres, să fie răzbunat .**

4. **Viața celor din închisori** va precumpăni mult, dar **nu în aceeași măsură ca atunci când era Căpitanul printre ei** , pentru că ar însemna să nu se mai facă nimic. [-----]

5. Ca metodă de luptă : **să simulăm** că suntem derutați de diversiunea Siguranței și că trăește Căpitanul , pentru a le da iluzia potolirii revoltei legionare și, întorcându-le manevra , **să fie izbiți asininii Căpitanului .**

6. **Izbirea** nu se poate face cu mase de legionari , ci prin **echipe de sacrificiu , vizând deodată cei doi stâlpi ai tiraniei : Carol al II-lea și Armand Călinescu .** [-----]

Procesul laboratorului aruncătoarelor de flăcări ...

Pentru atingerea scopului, **s-a reluat acțiunea aruncătoarelor de flăcări** , inițiată de Belgea, pentru ca **echipele de sacrificiu să poată pătrundă cu forța în Palatul Regal** , pentru a pedepsi pe monstruosul asasin al Căpitanului .

Explozia din Căpitan Oarcă (7 ian.'39) , datorită unei neatenții , a zădărnicit întreg planul cu aruncătoarele de flăcări . **Lct. Nae Dumitrescu** , care lucra în laborator, după ce a rezistat tuturor torturilor fără să trădeze, **a fost asasinat prin strangulare în beciurile poliției din București** . Datorită indiscreției lui Conteș, care n-a putut rezista torturilor, **au fost arestați toți cei ce au dat concurs material la această acțiune: dr.Zisu C, av. Dimitrie Dumitrescu , ing. Dtru Popescu , av. Pârvulescu , patru studenți și alții .**

Cu mici excepții , toți **au fost condamnați pe data de 22-23 febr.'39** , de către Tribunalul Militar al Capitalei , la închisoare (8-9 ani) sau lagăr de concentrare ...

Astfel a fost ratată acțiunea aruncătoarelor de flăcări .

Asasinarea prof. Vasile Cristescu ...

Cercul de fier se strângea .După explozie, **s-a întâlnit cu Horia Sima și Vasile Cristescu** (găzduit la ing.Vișteleanu) A fost **ultima lor consfătuire**.
Atunci **I-a văzut ultima oară pe Vasile Cristescu** . L-a sfătuit să părăsească țara ca să asigure conducerea Mișcării. **A rămas neânduplecat .Urma să-și găsească altă gazdă .**
A spus :< **Nu plec. Vreau să stau să anunț la radio victoria Legionară .** >[-----]
Pe 26 ian.'39 , gazetele publicau cu litere de-o șchioapă **asasinarea profesorului Vasile Cristescu . Gazda lui, pictorul Iacob Coterbic, a fost arestat și omorât în bătaii în beciurile poliției** . Operațiunea fusese condusă de Otto Reiner , sadicul polițist de la Prefectura poliției Capitalei . **Noi decrete au apărut cu măsuri foarte aspre împotriva gazdelor de legionari** . Prin noile decrete, s-a înființat **Cartea de Imobil**, care transforma în **auxiliar al Poliției pe proprietar și colocatari** .

Horia Sima părăsește țara

A încercat să refacă legăturile cu Horia Sima, dar nu s-a putut . A aflat mai târziu că, după asasinarea lui Cristescu , **pe 4 febr.'39 , a trecut frontiera**.

)! A rămas surprins că **nu a lăsat nici o vorbă de plecarea lui** . Enigma lui a devenit și mai mare când a aflat mai târziu că **a lăsat pe Vârfureanu să facă legăturile cu organizațiile !**

)! **"Vârfureanu, omul de încredere a lui Horia Sima , în toate revoluțiile pregătite și neisbutite până atunci , dovedit mai târziu agent informator , este cheia atâtor nenorociri . Mă întreb însă, cum de n-a căzut Horia Sima care avea mereu contact cu el ? Iată un lucru care va trebui explicat** . [-----]

Cu această îndoială în inimă și cu gândul la viitorul Legiunii , îmi dădeam seama și mai mult de **copleșitoarele greutăți** , după cum și de **covârșitoarea datorie** , răspundere , ce ne incumbă - nu numai nouă, **celor de la conducere** , ci și **fiecărui legionar în parte - pe drumul nou pe care trebuie să pășim de acum înainte , pe drumul.... FĂRĂ CĂPITAN "** (p. 135)

C.Papanace . _____, [1943] , retro '38-'39

22.) Carol II , **Însemnări zilnice**, 18 -26 mai '38

Armand Călinescu , **Însemnări** , 23 - 30 mai

/ procesul Codreanu - în atenția / reflexii după proces / atmosfera la partide / ecouri internaționale / măsuri /

Carol II , **Însemnări zilnice** , 18-23- 26 mai -'35

[LD : Foarte simplu ! De la Carol, nu avem documente sub semnătură !

Carol dă și semnează decrete -legi : edictează o Constituție; numește miniștrii ; înființează Consiliul de Coroană ; numește consilieri ; conduce ședințe de Consiliu

Miniștrii se perindă cu varii probleme : **Patriarhul, Călinescu, Comnen, Ghelmegeanu, Ralea, ș.aș.a** Carol guvernează , în sfârșit , dar nu răspunde !

Totul însă i se supune aprobăriiPrintră aceste conferințe, marile lui pasiuni :

Duduia și vânătoarea . Îmi pare rău că trebuie să **folosesc culoarea bleu pentru zisele lui , dar asta ca să se deosebească de galbenul Gărzii** .]

Călinescu / 30 mai

▣ Procesul Codreanu

Carol / 19 mai

/ La 12, vine Călinescu , spre **a vorbi despre Gardă**. Găsește în rechizitoriu câteva **inadvertențe**, și **hotărăsc mutarea medicului de la Jilava**

(care făcea legătura lui Codreanu cu exteriorul)

Carol / luni , 23 mai

/ Dimineața, conferință cu **Argeșanu, Călinescu, Comnen, Paul Teodorescu și Glatz**.

Vești neliniștitoare din Cehoslovacia. Situația delicată a României , "din cauza Rusiei" .

/ **" Astăzi procesul lui Codreanu tribunalul energic"**

Carol / marți , 24 mai

/ " Procesul continuă ca și ieri . Codreanu duce o dârză și bine chibzuită luptă.
/ " În consiliul de miniștri de aseară s-a hotărât punerea în aplicare , pe timp de un an ,
a art. din Constituție ce prevede pedeapsa cu moartea.
Această deciziune din cauza mulțimii de scrisori de amenințare
ce s-au trimis persoanelor oficiale și marcante , în legătură cu procesul lui Codreanu .
sub președinția lui Argeșanu

IPSS nu este contra măsurii fiind capul Bisericii, nu poate iscăli această măsură "

////////////////////////////////////

Călinescu / 23 mai '38

Serie de 40 de complici. Serie de 100 internați . Apoi tăcere în presă .
Rămâne chestia școlară și preotească . Proces sau internare a câtorva doamne .

Carol / mierc. 25 mai

/ " Oareșcari îndoieli asupra atmosferei de la procesul Codreanu ; ei se apără destul de
bine , deși neagă chiar evidența. Avocații lui, decenti.
Actul de dare în judecată slab, făcut cu lacune și acușări uneori trase de păr . "

Călinescu / 30 mai

▣ **Procesul Codreanu**

I. Câteva reflecții pe marginea procesului .

Ce a urmărit ? Indepărtarea lui Codreanu .
Discreditarea lui.

Ce am făcut ? O campanie de presă prealabilă , care a reușit .
Libertare la proces , pentru a nu crea legende .

)! Când s-a observat tendința de schimbare a atmosferei ,
am introdus cenzura și am difuzat rechizitoriul .

Problema grea : Nu mai aveam, personal, chestiunea în mână ;

)! Era și adversarul care lucra .

Ce am constatat ? Slăbiciunea pesonalului . Inexistent, cu toate instrucțiunile .

)! A trebuit să fac eu , într-o noapte , rechizitoriul.
Prea mari aderențe. Toți martorii, ofițeri, profesori , depoziii favorabile...
Anumite cercuri , să demoralizeze și să propage panica .

Ce e de făcut ? Problema nu e închisă. Am obținut succesul tactic,
dar pentru a schimba atmosfera, trebuie timp.

Socotesc indispensabil 1 an sau 1 an jumătate,
pentru ca procesul psihologic să se resoarbă .

Pe când recursul ? După 8 iunie

Carol II, Călinescu / 18-30 mai '38

23.) **JN Micescu ? ,Istoricul Gărzii de Fier , mss, retro' 20-' 38**

(Arh. ISISP, fond XV, dosar nr. 451, f. 73- 90)

Doc. integral : fișier GdeF , - I - bis.

J.N. Micescu / București, 3 mai '38 / pag. 89-90 /

▣ Consultație : Legea privind Spionajul în timp de pace (26 iun. '30)

JNM / 1938, retro' oct. 23

▣ Complotul celor 7 ; ▣ Asasinarea lui Vernichescu

JNM / 1938, retro' 24

▣ Asasinarea prefectului Poliției , Manciu ; ▣ Procesul : Focșani , Tr. Severin

JNM / 1938, retro' 27- '30

▣ Legiunea Arhanghelului Mihail ; ▣ Organizare, acțiuni , atentate, procese

JNM / 1938, retro' 31

▣ Garda de Fier ; ▣ Guv.PNT : prima dizolvare

JNM / 1938, retro'32

▣ Gruparea Corneliu Codreanu ; ▣ Guv.Iorga -Argetoianu : a doua dizolvare

JNM / 1938, retro'33

▣ Garda de Fier ; ▣ Guv.IGDuca : a treia dizolvare .

JNM / 1938, retro'33-'34

▣ Asasinarea lui Duca ; ▣ Procesul din 1934

JNM / 1938, retro'35 -36

▣ "Defecțiunea" Stelescu : Cruciada românismului ; ▣ Asasinarea lui Stelescu

JNM / 1938, retro'35 -'36

▣ Totul pentru Țară

▣ Congr.studentesc Tg.Mureș : listele negre

JNM / 1938, retro '34 -'37

▣ "Rețeaua" legionară

JNM / 1938, retro '34 -'37

▣ Acte teroriste . Listele negre . ▣ Circularele lui Codreanu

JNM / 1938, retro ian'38

▣ Corpul " Moța și Marin"

JNM / 1938, retro nov.'37 - 10 febr.'38

▣ Manifestarea ca partid a mișcării legionare ; ▣ Anti- carlism, anti-camarilism

▣ Codreanu -Maniu : tactică defensivă comună ▣ A patra dizolvare

▣ Concluzie

J.N.Micescu / București, 3 mai '38 / pag. 89-90 /

▣ Consultatie : Legea privind Spionajul în timp de pace (26 iun.'30)

La pag. 89 din doc. , există o notă .intitulată Consultatie , semnată de J.N. Micescu , din care rezultă că a fost întrebat de ministrul de Interne , Armand Călinescu , privitor la piesele publicate prin ziare ca emanând de la fosta Gardă de Fier , din care reieșea că CZCodreanu organizase și întreținea

o întreagă filieră de agenți informatori , la MStM, la Siguranța Generală , Prefectura Poliției

Capitalei, Ministerul de Interne. Aceste fapte ar fi pasibile de aplicare a

Legii din 20 iunie 1930 , privind spionajul în timp de pace (art. 184-193 Cod Penal)

Exprimă ferm următoarea părere : că prin acea lege , pot fi pedepsiți la muncă silnică,

între 10-20 de ani , funcționarii care dau informațiile ;

cu 5-10 ani , persoanele care-și procură aceste informații .

Pentru funcționar , infracțiunea este divulgare ;

Pentru particular , procurare de elemente informative .

Mai adaugă :

a) Nu este neapărată nevoie ca CZCodreanu să fi reușit să-și procure informațiile ,

este suficient că a încercat să și le procure , tentativa fiind pasibilă de pedeapsă ,

cf art. 193 Cod Penal :

b) Nu cunosc conținutul informațiilor cerute sau procurate de el. Nici nu vreau .

Dar îmi închipui că ele se pot încadra în articolul de mai sus.

Dar pentru ca consultația să nu fie gratuită, mă justific : toți vrem să știm că trebile statului merg bine ; dar nu convocăm funcționari de la MStM ,Siguranță , Poliție, Ministerul de Interne, în secret , sub pretext că avem preocupări patriotice . (p. 89-90)

////////////////////////////////////

JNM / 1938, retro' oct. 23

▣ Complotul celor 7

▣ Asasinarea lui Vernichescu

[LD : Codreanu hotărăște pedeapsa ; Moța o execută]

Guvernul liberal, prin George Mărzescu , a luat o serie de măsuri ,

pentru a potoli dezordinile studentești .

)! La proces ... au fost achitați toți, și viața studentească și-a urmat cursul.

▣ Asasinarea prefectului Poliției , Manciu

▣ Procesul : Focșani , Tr.Severin

[LD : Codreanu hotărăște și execută]

În 1924, preectul de Poliție Manciu , adus de George Mârzescu , pentru a potoli mișcările studentești . Măsurile luate de el, l-au dus pe Codreanu la decizia de a-l împușca .

Cu ocazia procesului studentului Comârzan ... CZCodreanu l-a împușcat pe Manciu .

A urmat procesul de la Focșani , strămutat a Turnu Severin.

)! **La proces, CZC este achitat !**

/ În 1930 , Gh.Beza (macedonean poaspăt înscris în Legiune) ,
trage asupra lui C.Angelescu (PNT) , în localul Ministerului de Interne ,
sub pretextul că răzună pe macedonenii colonizați în Dobrogea)

)! **CZCodreanu este implicat în proces, dar este eliberat repede .**

JNM / 1938, retro' 31

▣ Garda de Fier

▣ Guv.PNT : prima dizolvare

/ În ian. 1931 , elevul de liceu Dumitrescu Zăpadă , atentează la viața ziaristului Emil Socor , de la ziarul . Zăpadă devine "omul de încredere " a lui CZC

Guvernul național -țărănesc , în fața acestor acte teroriste , decide pentru prima oară dizolvarea Legiunii Arhanghelului Mihail .

Se trimite un mandat de arestare pe numele lui CZCodreanu [.....]

)! Cu toate acestea, în alegerile din iunie 1931, organizația se aruncă în luptă electorală sub denumirea de "Gruparea Corneliu Codreanu" , fără ca guvernul s-o oprească .

JNM / 1938, retro'32

▣ Gruparea Corneliu Codreanu

▣ Guv.lorga -Argetoianu : a doua dizolvare

La sfârșitul anului 1932, toate aceste organizații

sunt desființate printr-o decizie ministerială dată de guv. lorga -Argetoianu .

Pe motiv de <activitate clandestină și dăunătoare siguranței >

)! Garda de Fier și-a continuat activitatea , ascunsă, răspândind broșuri și manifeste .

În alegerile generale din iul.1932, Legiunea obține 2 % din voturi ,

are deputat înParlament , a reintrat în " legalitate "

JNM / 1938, retro'33

▣ Garda de Fier.

▣ Guv.IGDuca : a treia dizolvare .

La 9 dec.'33,prin Jurnal al Consiliului de miniștri , a dispus dizolvarea Gărzii de Fier,
pe motiv că acționează contrariu ordinii legale violență și teroare ,

schimbarea ordinii constituționale tratatele de pace ,

preconizează ruperea legăturilor cu

sfera statelor cu regim naționalist ditatorial . >

JNM / 1938, retro'33-'34

▣ Asasinarea lui Duca

▣ Procesul din 1934

[CZC hotărăște asasinatul , " nicadorii" execută]

La 20 de zile după dizolvar, pe 29 dec. '33,

): G de F asasinează pe IGDuca , pe peronul gării Sinaia.

Asasinarea lui Duca s-a făcut din îndemnul , cu știrea lui CZCodreanu,

iar cei trei asasini au fost glorificați prin cântece , nomenclaturi legionare ș.a.

Marele proces din 1934 . JNM / 1938, retro'35 -36

▣ "Defecțiunea" Stelescu : Cruciada românismului

▣ Asasinarea lui Stelescu

[CZC dă " dezlegarea" la asasinat , alții execută !]

)! El a dezvăluit opiniei publice origina polono-maghiară-germană a lui CZC .

)! A amenințat că va da în vileag dovada precisă că șeful Gărzii

< a scris ordinul de asasinare a lui Duca > .

Campania lui Stelescu , secondat , pe de altă parte, de Gh.Bezea , (atentatorul lui C.Angelescu

) , devenise insuportabilă pentru Căpitan.

Stelesc și-a semnat sentința la moarte .

) : **Codreanu a dat dezlegare legionarilor, să pedepsească pe "trădător" .**

Stelesc este ucis la **16 iulie 1936** , în **spitalul Brâncovenesc** , cu peste **30 de gloanțe** trase de **10 foști tovarăși** . Apoi i-au dat cu toporul în cap .

JNM / 1938, retro'35 -'36

▣ **Totul pentru Tară**

▣ **Congr.studentesc Tg.Mureș : listele negre**

) : Mai 1936 .**Congresul studentesc** (Tg.Mureș) . **Șefii studentimei au depus un jurământ** , apoi au alcătuit în mod public **o listă cu capii autorităților și personalităților , ca trădători și dușmani ai legiunii** . S-au creat **echipe pentru suprimarea lor** .

JNM / 1938, retro '34 -'37

▣ **Acte teroriste . Listele negre .**

▣ **Circularele lui Codreanu**

Prin circularele sale , **CZC** ordonă echipelor de fanatici , **amenințări, pedepsiri** , etc etc.

)! Pe toți cei ce-i stau în cale, **CZC îi amenință cu moartea** . Au primit astfel de amenințări : **Virgil Madgearu, Mihalache, dr.Lupu, Armd.Călinescu , R.Franasovici, N.Titulescu , g-ral Gabriel Marinescu plus cei înscriși pe " listele negre" .**

)! Nu scăpau nici adversarii minori : lui **Cătană Vasile** (prieten cu Stelesc) **i s-a tăiat nasul** pe câmpul de lângă Bucureștii Noi (19 mart.'37)

Toate aceste **acte teroriste** sunt **minuțios pregătite de însăși CZC .**

Dovezi ? Citate din **Circularele** sale :

JNM / 1938, retro ian'38

▣ **Corpul " Moța și Marin"**

La **13 ianuarie 1938**, la un an după căderea pe front a lui Moța și Marin,

CZC a înființat prin " Ordin de zi" , Corpul legionar Moța și Marin,

compus din **10.033 legionari** , împărțiți în **13 bandere** a **771 iameni** fiecare .

Uniforma: cea purtată de cei doi pe frontul spaniol.

Jurământul lor : să se lepede de orice legătură pământească , să primească moartea fără teamă

. Fiecare banderă are un **Juriu de onoare și un acuzator legionar.**

JNM / 1938, retro nov.'37 - 10 febr.'38

▣ **Manifestarea ca partid a mișcării legionare**

▣ **Anti- carlism, anti-camarilism**

▣ **Codreanu -Maniu : tactică defensivă comună**

[LD : pe o cu totul cale de investigare și documentare , găsesc în această sinteză **confirmarea unei concluzii la care am ajuns și eu .**

Anume că, în această etapă , **Codreanu adoptă o conduită partidistă, legalistă chiar , prin intrarea în jocul democratic constituțional .**

Cât de sinceră a fost ea, cât de mult a atârnat trecutul , cât de în contratimp cu conduita camarilei a fost ea aceasta am încercat să relev la acest ultim capitol

al **mișcării legionare codreniste .]**

La **10 febr.'38** , la ultima **întrevedere Codreanu-Maniu** (în casa d-nei Zoe Sturdza , str.Crețulescu , nr. 8) , cei doi **au examinat situația** ,

considerând noul regim ca fiind dictatorial, îndreptat , în special, asupra celor doi,

)! **și de aceea au hotărât o tactică defensivă comună .**

JNM / 1938

▣ **Concluzie**

Așa a evoluat o mișcare pornită de 5 studenți , acum 15 ani :

" s-a menținut și a crescut prin crime, teroare și amenințări ,

cât și prin toleranța celor cari au putut s-o canalizeze ori s-o suprima , dar n-au făcut-o "

[LD aici se termină cele **16 pagini de istoric** care , după părerea mea, au stat **la baza rechezitoriului** pregătit pentru procesul lui CZCodreanu

și terminat cu 3 pagini intitulate **" Consultație "** , semnate de **JNMicescu]**

Istoricul Gărzii de Fier / mart.'38 / retro 1920- 1938

24.) Asasinarea lui CZCodreanu și a grupului de 18 legionari , 28 ; 29 / 30 nov.'38

/ **Atentatul** împotriva rectorului Ștefănescu Goangă / **întoarcerea** lui Carol /
/ **Transferul** legionarilor de la R.Sărat / **Asasinarea** grupului /

(" an I, nr. 184etc , 30nov. ; " an II, nr 570 etc, 30 nov.-3 dec.'38)

La 28 nov.'38 , în ziua când **Carol se întorcea în țară** din turneul diplomatic ,
la **Cluj** se produce **atentatul** **contra rectorului** Universității , **Ștefănescu -Goangă** ,
primul atentat de la introducerea noii Constituții , care **prevedea pedeapsa cu moartea pentru**
asemenea crime. Cursurile universității din Cluj au fost suspendate .

Toată presa publică **Comunicatul guvernului** :

În noaptea de **29 / 30 nov.** , în timpul **transferului** de la închisoarea R.Sărat , pe șoseaua
Ploești -București , **au încercat să fugă de sub escortă și au fost împușcați**
CZCodreanu și asasinii lui IGDuca și Stelescu .

////////////////////////////////////
G-ral Ioan Bengliu - inspector general al Jandarmeriei , **30 nov.'38**
către **Ministerul de Interne** , cabinetul ministrului [**Armand Călinescu**] .
(Arh.ISISP, fond XV, dosarnr. 451 , f. 96 [**originalul cu semnătură**])

" Sunt informat că **între 26 noiembrie - 10 decembrie se încearcă atacarea penitenciarului**
Râmnicu Sărat ,pentru a elibera pe legionarii internați .

Ca urmare , **am dat dispozițiuni să transfer 18 condamnați , cei mai fanatici ,**
în cap cu CZCodreanu , în alte penitenciare , cu aprobarea ministrului de Justiție
[**Victor Iamandi**] .

" Pe când convoiul de mașini se îndrepta spre București , **în prejma km 30** ,
pe **șoseaua Ploești -București** , **a fost atacat cu focuri de armă** , oprindu-se brusc mașinile .

" **Atât transferații , cât și jandarmii , au sărit jos în partea opusă .**
Transferații au încercat să fugă . Au fost somați de ofițerii comandanți ai escortei ,
dar nu s-au oprit . S-a ordonat să se tragă foc și cu pușca mitralieră
ce era la dispoziția escortei .

" **14 transferați au fost împușcați mortal ; 4 au scăpat** și încă nu au fost găsiți
până acum. În busculadă **au fost răniți și 3 angajați .**
Suntem în căutarea și prinderea atacatorilor .

Inspector g-ral al Jandarmeriei , **G-ral de Divizie, Ioan Bengliu**

////////////////////////////////////
G-ral Ioan Bengliu - inspector general al Jandarmeriei ,
ordin telefonic nr. 1443 / 30 XI , ora 8

Către **Legiunile de jandarmi : Ilfov, Prahova, Ialomița, Dâmbovița, Vlașca , Buzău .**

" **Cercetați cu toată insistența și căutați să dovediți indivizii care în zorii zilei de azi au**
atăcat , în dreptul km 30-31 , escorta ce transporta transferații de la Râmnicu Sărat , spre
București -Giurgiu, G-ral de Divizie, Ioan Bengliu

////////////////////////////////////
Asasinarea lui CZCodreanu / 29/ 30 nov.'38

25.) Rapoartele miniștrilor Guvernului Miron Cristea , pe anul 1938 :

IPSS Miron Cristea (Guvernul) ; **Victor Iamandi** (Justiție)
(Arh.I.C , fond Președinția Consiliului de Miniștri , dosar nr. 93 / 1938)
(AIC, fond Ministerul Propagandei Naționale , dosar nr. 392 , fila 18-25 -31)

IPSS Miron Cristea /

▣ **Raportul guvernului**

Este raportul primului an al noului regim , al noului guvern .
Autoritatea categorică a Coroanei , era singurul leac pentru o muncă constructivă .
Constituția și legislația nouă au urmărit :

/ **legea administrativă** - descentralizarea și competențele rezidenților din cele 10 Ținuturi ;
/ **legea învățământului** - cu accent pe școlile practice, profesionale, tehnice;
/ **legile privind ordinea publică** - consolidarea ordinii și siguranței ;
/ **legislația muncii** -
/ **legea judecătorească** -
/ **Regulamentul** privind **Comisariatul General pentru Minorități** -

Victor Iamandi

▣ **Justiția**

[LD : mare mândrie pentru Victor Iamandi să fie groparul legislației care a reglementat regimul democratic din România !]

Constituția din 27 febr. 1938 .

În spiritul ei, între 1 martie - 23 dec.'38 , **60 de legi și regulamente** :

/ dizolvarea tuturor asociațiilor , grupărilor , partidelor politice ;
/ controlul mijloacelor de existență ale publicațiilor periodice ;
/ apărarea ordinei de stat ;
/ pierderea cetățeniei române ;
/ administrarea bunurilor partidelor politice ;
/ modificarea legii administrative bunurilor publice ;
/ 5 legi privind modificări în organizații judecătorești ;
/ Legea ptr modificarea Codului Penal Carol II (concordanța cu Constituția)
/ Extinderea legislației din Vechiul Regat în Bucovina ;
/ Codul Comercial Carol II
/ Organizarea CEC
/ Organizarea Consiliului Legislativ
/ Organizarea FRN
/ 126 ordine circulare privind instrucțiunile de aplicare
/ 46 grațieri din 912 cereri
/ măsuri organizatorice în aparatul juridic (avocați, judecători, procurori)
/ reglementarea , administrarea, îmbunătățirea activității Penitenciarelor .

////////////////////////////////////

Rapoartele ministerelor / 1938

Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39

Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39

26.) Demisia și reconstituirea Guvernului , emanație a FRN , 1 febr.'36

(" Timpul " , an III , nr. 360, 3 febr.'39)

- **Armand Călinescu** - vicepreședinte (apoi președ.) , **ministru de Interne** ,
interimar la Apărare Națională

- **Victor Iamandi** - **Justiție (continuă)**

- g-ral **Gabriel Marinescu** - subsecretar de Stat Interne (continuă)

- **Eugen Titeanu** - subsecretar de Stat al Propagandei , Ministerul de Interne (continuă)

- **Coriolan Baran** - subsecretar de Stat , Ministerul de Interne

27.A.) 8 febr.'39 Declarația -program a guvernului FRN

("România", an II, nr.250, 9 febr.'39)

[LD, 2004:am ziarul ,pag.6-7 ,cu **extrase din program și cu fotografiile titularilor pe departamente** .

(" Timpul " . nr. 250,9 februarie 1939 + foto miniștrii în casete -cu principalele obiective)

[LD:cum peste o lună patriarhul Miron Cristea va muri, acet Program va deveni, în fond, **programul guvernării Armand Călinescu**.

Victor Iamandi ,Justiție

[*LD:Victor Iamandi]

N.1891,Iași.Studii:Licențiat în Drept și Litere (Iași , 1914);**avocat ,prof de liceu,ziarist**

(la și -Iorga, între 1912-1920).Director la ziarul liberal

Liberal (din '20), deputat PNL (în legislaturile '22,'27,'31,'33,'34).

În guvernul Tătăărăscu,subsecretar de Stat la Interne (nov.'33-iun.'34),ministru de Stat, ministru de Stat ('34-dec.37).În guvernele regimului carlist :ministru la Culte și arte , ad-interim la Educație Națională (1938).

Va fi asasinat de legionari (nov.'40)

[L.D :din ziare ,lipsă foto și text detaliat]

-Desăvârșirea unificării legislative

-Unificarea legislației va fi desăvârșită prin promulgarea , în 1939,a **Procedurii civile** și a **Codului penal Carol II**

-Reorganizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

-Construirea sediilor pentru Înalta Curte de casație și a Consiliului Legislativ

-Extinderea instituției cărților funciare pe toată țara

[LD : și acest atât de necesar **act privind proprietatea funciară** n-a mai apucat să fie realizat, din cauza începerii războiului]

-Reorganizarea penitenciarelor și a instituțiilor de prevenție

27.B.) Declarația -program a noului guvern , 8 febr.'39

(" Timpul " . nr. 250, 9 februarie 1939 + **foto miniștrii** în casete -cu principalele obiective

Din acest program, lipsește programul lui Armand Călinescu - de la departamentul Interne . .

Victor Iamandi / 8 febr. '39

Justiție

[L.D : lipsă foto și text detaliat]

- Va continua organizarea și **punerea de acord a legislației** cu noul regim .

- **Unificarea legislației** va fi desăvârșită prin promulgarea , în 1939, a **Procedurii civile** și a **Codului penal Carol II**

- Reorganizarea **Înaltei Curți de casație și justiție**

- Extinderea instituției **cărților funciare** pe toată țara

- Reorganizarea **penitenciarelor** și a instituțiilor de prevenție

- Construirea **sediilor** pentru **Înalta Curte de casație** și a **Consiliului Legislativ**

28.) **Al.Rosetti (raportor),Proiectul de _____,Adunarea Deputaților,13 iun.'39**

(DAD, MO nr.3, șed. din 13 iun.'39, p. 13-15)

Al.Rosetti / 13 iun.'39

▣ **Reforma constituțională :10 februarie 1938**

"Sire,

Parlamentul de azi , ales în condiții de **excepțională libertate** de manifestare a opiniilor , după **criterii de reprezentare a tuturor breslelor** , cu o **extraordinară și însuflețită participare** a cetățenilor de alegători de toate categoriile , apare ca un **organism cu totul nou** , adaptat realităților noastre .

"Structura sa este o strălucită dovadă a primatului naționalității românești .

Reforma constituțională din 10 februarie 1938 , izvora dintr-o **necesitate adânc simțită** ; germenii ei pluteau în aer , **dar nimeni nu avea curajul să rupă cu trecutul** și să privească în față viitorul , **luând asupra sa răspunderile** momentului .

"**Adâncă înțelegere** a nevoilor obștești de care a dat dovadă **Maiestatea Sa** cu acest prilej, va rămâne **înscrisă în istorie** printre **paginile cele mai glorioase ale Domniei** Maiestății Voastre . **Steaua Maiestății Voastre** , înălțată astăzi atât de sus, strălucește ca o **solie de noroc asupra noastră** "

Reforma administrativă ...

"Aplicarea **descentralizării administrative** a dat imediat roade la care aveam dreptul să ne așteptăm .

" **Justiția** a fost așezată pe o **temelie mai solidă** , pentru a asigura cetățeanului distribuirea grabnică a dreptății

Al.Rosetti / 13 iun.'39

Legislația muncii

" Pe tărâmul social , **noua legislație a muncii** , aplicată în cursul anului trecut , cu **extinderea dreptului de asigurare și pensionare** la noi categorii sociale, și acum în urmă , prin crearea **casei de pensii a scriitorilor români** , a realizat progrese uriașe în **opera de ajutorare a lucrătorului manual sau intelectual** .

Muncă și voie bună

" Iar crearea organizației "**Muncă și Voie bună**" , a permis unei **întregi clase de oameni să se bucure de roadele culturii** .

Serviciu Social

" Prin îndemnul constant al Maiestății Voastre , **țărâmul nostru** a devenit **punctul central de preocupare în opera de refacere a țării** .

Al.Rosetti / 13 iun.'39

Minoritățile

"**Statutul** acordat **minorităților noastre etnice** le asigură , în cadrele legale, o **rațională dezvoltare economică și culturală** .

[-----]

Preocuparea noastră imediată va fi de a **cerceta noile legi** ce vor fi prezentate de Guvernul Maiestății Voastre : **Statutul funcționarilor publici , legea breslelor , și legea pentru valorificarea produselor agricole . "**

Al.Rosetti / 13 iun.'39

29.) **I.Jerca (deputat FRN de Gorj , Intelectuali ?) , la Mesaj, Cameră ,24 iun.'39**

(DAD, MO 6 , șed. din 24 iun.'39, p. 102-103)

[**LD : cred că a fost țărănist ... poate disident ... nu știu . Are un discurs atât de naiv , atât de neaoș, încât poate fi atribuit unui țăran cu ceva carte .**]

I.Jerca / 24 iun.'39

▣ Justiția , magistratura

[LD : avocat de provincie, cu sentimente țărăniște evidente, Jerca nu expune chestiuni de înaltă teorie juridică . Mă interesează mai mult ca mentalitate juridică , ca diversitate și - de ce nu ?! - ca soluție specific -țărănișă.]

"Să-mi permiteți acum să fac câteva considerațiuni asupra punctelor principale din Adresa de răspuns la Mesajul Tronului .

Mă voi ocupa mai întâi despre organizarea magistraturei .

Justiție pentru țărani !

Magistratura a existat întotdeauna , chiar și în statele cele mai primitive , exercitată fiind de bătrâni ; așa cum am avut și noi un fel de Justiție , pe așa-zișii jurați de la țară , care judecau la fața locului și dădeau sentințe admirabile , mai ales atunci când era vorba de pământul cotropit de vecini : acțiuni posesorii .

)! "Astăzi, dimpotrivă , pentru o palmă de pământ , țăranul trebuie să-și piardă vremea , să meargă până la orașul unde este tribunalul de care aparține , să ducă acolo o serie întregă de martori ; martorii , când ajung la tribunal nu mai știu nimic ... și sucombă omul cu toată dreptatea lui .

" Cred că este bine ca în organizarea viitoare a magistraturii , să se prevadă o dispoziție , ca toate pricinile privitoare la țărani să se judece acolo , la fața locului , și nu cu martori aleși pe sprânceană , ci cu martori aleși din vecinii apropiați ai săteanului care se judecă .

Vă asigur că atunci nu s-ar mai pierde nici o palmă de pământ și că procesele vor fi soluționate cu promptitudine , așa cum trebuie .

Accelerare pentru justiție ?! ...

" O altă chestiune în legătură cu judecata este aceea rezultată din legea răposatului Mărzescu, din 1925 , din legea accelerării judecării . Ei bine, dlor,

)! ce înțelegeți dvs prin accelerare : să meargă repede , să meargă galopând ?

Nu se poate ! Cine cunoaște mecanismul judecăților , știe că judecata nu intervine decât între doi împicinați care nu se înțeleg , alergând la arbitru : tribunalul .

Pentru ca să vadă cine are dreptate , trebuie să se lase părțile să se judece cum trebuie și cum se înțeleg între ele : numai așa poate ieși adevărul la iveală .

Independență justiției !

)! D-l ministru al justiției dă ordin judecătorilor , cum să judece în aceste materii .

De exemplu în materie penală : dacă nu condamni , să-mi trimiți hotărârea ca s-o verific . Se poate ?!

)! Unde mai este convingerea intimă și liberă a judecătorului ?!

- Al.Vaida : Vă rog să citați cazuri concrete

- I.Jerca : Un judecător zice : Ce să fac ? Trebuie să condemn , căci mi se ia pâinea în joc . Și atunci nu există amânare , pentru că d-l ministru imediat verifică această sentință și judecătorul își poate vedea pericolul

- Vaida : Este foarte dureros ceea ce spuneți dvs . , acuzând magistratura , fără să precizați când s-a întâmplat

- Jerca : Eu am spus că este o moștenire și nu se-acuză nimeni , ci numai se constată o eroare [-----]

Gratuitatea justiției !

)! Nu pricep, de ce această fiscalitate a justiției ?

)! Atunci justiția nu mai este gratuită ! [-----]

În ce privește chestiunea taxelor și a timbrului , omul sărac este pus pe drumuri pentru că nu știe de unde și câte timbre trebuie să cumperi .

)! S-a văzut în Casație pierdut un proces pentru că nu s-a pus un timbru de 2 lei !

- V.Beldie : Dura lex !

- **I.Jerca** : Nu este dura lex, ci **o chestiune de bun simț și de echitate** .
Trebuie să se facă legi serioase , în conformitate cu realitatea și nu după interese care ar trebui să lipsească pe viitor măcar pentru ca
judcata să nu fie în funcție de fisc. Justiția trebuie să fie populară și gratuită și vom găsi resurse ca să acoperim toate nevoile . Trebuie găsită o cale ca **moș Tăgârță de la țară să nu fie la cheremul unui ușier** sau conțopist profan care să-l cumpere timbre , iar după aceea tribunalul să discute ceasuri întregi dacă timbrul este pus bine sau nu , suficient sau insuficient .
Să se termine acest sistem , pentru că **judcătorii** au altceva de făcut ,
să judece nu să fie agenții fiscoi .[-----]
I.Jerca / 24 iun.'39

30.) Victor Iamandi (ministr.Justiției),Concluzii la dezbaterile la Mesaj, Senat , 28 iun.'39

(D.S., MO 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 192- 200)
[LD : Dimineața, **Armand Călinescu** ținuse discursul -concluzie la dezbateri în Cameră. Iamandi , ca voce autorizată a guvernului, vorbește la Senat .]
Doc.integral : **fișier PNL - XIII**
▣ **Guvernul = salvatorul ordinii publice și existenței Statului**
 guvernul așezării Statului pe noi baze
 guvernul unei mari opere constructive
▣ **Ministerul de Interne**
▣ **Ministerul de Justiție**

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ **Guvernul = salvatorul ordinii publice și existenței Statului**

▣ **Guvernul = guvernul așezării Statului pe noi baze**

▣ **Guvernul = guvernul unei mari opere constructive**

" Domnilor, **s-a crezut acum 7-8 luni** în urmă , că **guvernul de azi , este un guvern de giranți și este un guvern de tranziție.**
S-a răspuns atunci de către actualul președinte de Consiliu [**Armand Călinescu**] și am avut prilejul să vorbesc și eu în această chestiune la Cernăuți , în 23 octombrie 1938 , că **nu suntem nici giranți, nici guvern de tranziție , ci suntem chemați să îndeplinim o misiune** cu care **ne-a însărcinat** încrederea **Maiestății Sale Regelui** , și că , în îndeplinirea acestei misiuni , **de a așeza Statul pe noi baze** , pe baze care răsar din **Constituția noastră , nu vom ezita să mergem până la capăt** , punând la contribuție toată munca , toată abnegația și toată puterea noastră de sacrificiu .
" **După 16 luni** de la instalarea la cârmă a acestui guvern , **țara este repusă pe făgașul normal al dezvoltării sale.** Credem, fără să anticipăm asupra judecății viitorului , că, în limita posibilităților de care dispunem, **ne-am făcut cu toții datoria.**
" Domnilor, **noi nu am restabilit numai ordinea și am salvat numai existența Statului și am asigurat națiunii posibilitatea unei vieți liniștite** , dar paralel cu această acțiune , care este primordială și hotărâtoare pentru existența unei societăți , **am realizat și o mare operă constructivă .**
[-----]

Ministerul de Interne ...

" Îmi voi permite numai să reamintesc că la **Ministerul de Interne** , în afară de apărarea ordinii și restabilirea ei , **s-a făcut reforma administrativă** care a **descentralizat serviciile** și le-a dat

posibilitatea unor funcționari , conform intereselor locale, asigurând în același timp și o **gospodărie rodnică și corectă** și făcând posibilă o dezvoltare serioasă a vieții noastre locale , așa cum s-a dorit totdeauna , dar nu s-a făcut nici o dată până astăzi . (**aplauze**)
[-----]

Ministerul de Justiție ...

" Domnilor, ajung să mă ocup - foarte pe scurt - și de **Departamentul Justiție** , **a cărui conducere o am . Am transformat întreaga magistratură a țării** , am reînviat-o prin două măsuri: prin **coborârea limitei de vârstă** dar , mai cu seamă , **prin crearea Secțiunilor Criminale** de la Curtea de Apel . **Peste 200** și ceva de locuri de **consilieri și procurori** la Curțile de Apel **au facilitat această radicală operă de prefacere a ordinului judecătoresc.**

" **Mișcările succesive** care s-au făcut în rândurile magistraturii de la 1 aprilie 1938 și până astăzi , **au angajat în ele o proporție de peste 80 % din personalul justiției** românești . Dacă cineva ar lua Anuarul Înaltei Curți de Casație și al Curților de Apel , ar constata că **două treimi din numărul consilierilor** Înaltei Curți de Casație și al Curților de Apel , **și-au căpătat gradul și locul** de grea răspundere în anul acesta .

Aceleași schimbări s-au făcut **la conducerea tribunalelor și parchetelor** . **Am plasat** , numind , vă asigur fără stăruință și fără intervenție , **un număr de aproape 600 de licențiați ai facultăților noastre de drept** în posturile de ajutoari de judecători , supleanți și subsistuiți . Acest număr este **aproape egal cu acela al locurilor bugetare** care se ridică la 650 , ceea ce înseamnă că **această categorie de magistrați a fost în întregime reînviată** . Am făcut aceste numiri , luând informații personale de la oamenii care îi cunoșteau , sau de la profesorii lor , dar le-am făcut și după alte criterii , după scrisorile trimise direct de ei . În special , **am aplicat această metodă în Ardeal** , unde **am numit 136 de judecători** , supleanți , substituiți , din care nu știu dacă sunt 10 care să fi fost numiți fără să mi se fi adresat direct , **cerându-mi recunoașterea unui drept** . " [---- **problema tineretului** -----]

În altă ordine de lucruri , țin să vă informez domnilor senatori ,

)! că **am început să fac unificarea legislativă** .

Fără să accentuez prea mult în această direcție, este bine să amintesc că

): de 20 de ani de zile această problemă vitală și pentru funcționarea unitară a instanțelor noastre judecătorești , dar și pentru prestigiul nostru național , așteaptă zădarnic rezolvarea .

[LD : la acest capitol , **lamandi este de-a -dreptul ingrât și de rea credință** .

Confiscă munca atâtor guverne, atâtor miniștri de justiție, atâtor juriști ...

în cei 20 de ani de la unire ! Sunt retro -indignată de această lipsă de caracter.]

În cursul acestui an **vor fi promulgate** , iar pe ziua de **1 ianuarie 1940** , se va edicta **Codul Civil și Procesual** [-----] **Astfel**, pe lângă unificarea sufletească și pe lângă unificarea culturală , după atâta întârziere , **și unificarea legislativă** . "

Victor lamandi / 28 iun.'39

31.)??